GŁOS

TYGODNIK NOWOHUCKI

www.glos-tn.krakow.pl

19 listopada 2021 r., nr 47 (1598) cena 3,00 zł (w tym 8% VAT)

TRADYCYJNE WĘDLINY

Józef Aksamit zaprasza do swojego pawilonu nr 466 na bazarze „Tomex".

wędliny u Józefa

Dostawa świeżych wędzonek!

F.H.U. „ELMAR"
Plac Targowy „Piast", paw. 3 (os. Piastów 60 A)
ROWERY:
sprzedaż, komis, części i akcesoria rowerowe, serwis

Santander CONSUMER BANK

10x0%

raty 10x0%

SPRAWDŹ

W NUMERZE M.IN. • W NUMERZE M.IN. • W NUMERZE M.IN. • W NUMERZE M.IN.

Świętowano niepodległość ➡ str. 2

Rodzicielstwo na pełny etat ➡ str. 6

Prawda o podwyżkach opłat za mieszkania ➡ str. 12

To się w ścieku nie mieści! ➡ str. 15

Fot. Magdalena Rymarz

30 lat Ośrodka Kultury Kraków-Nowa Huta

Czytaj na str. 7

BIURO OGŁOSZEŃ

Redakcja „Głosu"

☎ 12 643-44-33

9 771231 858104 47

FUNDACJA WIĘCEJ SERCA

organizacja non profit

W ramach zadań statutowych organizuje bezpłatne warsztaty dla zainteresowanych grup pod hasłem „UCZMY SIĘ RATOWAĆ ŻYCIE"

W celu pozyskania środków na ten cel Fundacja prowadzi obsługę firm, osób fizycznych i prawnych (także online) w zakresie:
• ksiąg rachunkowych • KPiR • ryczałtów
• obsługi kadrowo-płacowej • ZUS

ZAPRASZAMY DO WSPÓŁPRACY

Tel. 503 602 661

ZAPRASZAMY NA TOMEX!

Bezpieczne zakupy na wolnym powietrzu!

TOMEX SA

ROBIĄC TU ZAKUPY POPIERASZ POLSKICH KUPCÓW

W sprzedaży artykuły żywnościowe, higieniczne a także odzież, bielizna i buty

TOMEX SA

DYŻUR W „GŁOSIE"

Z uwagi na zagrożenie epidemiologiczne związane z koronawirusem dyżury dziennikarzy w redakcji „Głosu. Tygodnika Nowohuckiego" zostają zawieszone do odwołania.

Z dziennikarzami można kontaktować się za pomocą poczty e-mail. Redaktor **Agnieszka Łoś.** Adres e-mail: **gmh@o2.pl**

ZMARLI
KRONIKA PAMIĘCI

W rubryce podajemy bezpłatnie imię, nazwisko i wiek Zmarłego. Natomiast na życzenie rodzin zamieścimy dodatkowe informacje.

★★★

Zofia BUBAK, lat 90
Adam CICHOWSKI, lat 100
Teresa CZERWICKA, lat 61
Helena GIERLASIŃSKA, lat 72
Anna GOFRON, lat 76
Ryszard GRZYBOWSKI, lat 74
Krystyna GRZYWACZ, lat 92
Barbara HODUREK, lat 68
Helena JANCZUKOWICZ, lat 94
Stefan KRYJOMSKI, lat 88
Dariusz KUCIŃSKI, lat 61
Edward KUMOREK, lat 88
Stanisław LITERA, lat 70
Jerzy ŁACH, lat 70
Aleksander ŁĄGIEWKA, lat 90
Bożena OLSZEWSKA, lat 63
Wojciech OSTROWSKI, lat 83
Zbigniew PITTNER, lat 79
Barbara POPŁAWSKA-DARECKA, lat 67
Barbara RÓG, lat 78
Andrzej RUTKOWSKI, lat 64
Janina SKOCZYLAS, lat 90
Eugeniusz SUŁOWSKI, lat 89
Edmund SZTYMAR, lat 87
Kazimiera TYLIBA, lat 90
Paweł WĘGLOWSKI, lat 39
Jadwiga WÓJCIK, lat 91
Zofia ZIĄBKA, lat 95

Ogłoszenia zakładów pogrzebowych i nekrologi drukujemy na str. 13.

NOWOHUCKI MARSZ NIEPODLEGŁOŚCI

W dniu 11 listopada w godzinach popołudniowych nad Zalewem Nowohuckim przy ul. Bulwarowej uczczono 103 rocznicę Odzyskania przez Polskę Niepodległości. Organizatorem wydarzenia był Piotr Ronduda prowadzący w tym rejonie kultowy Grill MaNHatan. Ten społecznik prowadzący od akcję charytatywne na rzecz chorych dzieci i akcję krwiodawstwa, tym razem zorganizował obchody Święta Niepodległości, którego apogeum był wspólny Marsz Niepodległości wokół Zalewu Nowohuckiego.

Najpierw zespół „Markowe Granie" zainicjował śpiewanie pieśni patriotycznych. Przy akompaniamencie gitary w rękach kierownika zespołu **Marka Zimmera** oraz harmonii uczestnicy zespołu zaśpiewali hymn Wojska Polskiego „My Pierwsza Brygada" oraz inne piosenki z czasów legionowych. Zbierający się do udziału w marszu z białoczerwonymi flagami śpiewali razem z zespołem. Następnie uczestnicy marszu odśpiewali Hymn Polski „Jeszcze Polska nie zginęła". Po wykonaniu hymnu uczestnicy marszu wyruszyli na trasę wokół Zalewu Nowohuckiego. Na czele szła grupa dzieci niosąca dużą flagę Polski. Pozostali uczestnicy mieli różne gadżety patriotyczne w kolorach biało-czerwonych. Wśród uczestników byli seniorzy z CAS działającego przy Stowarzyszeniu Ukryte Skrzydła, uczniowie ze SP 126 na czele z dyrektor **Małgorzatą Dobrucką** oraz duża grupa młodych rodziców z dziećmi. Uczestniczący w marszu znany nowohucki społecznik **Adam Grelecki** już zapowiedział włączenie się do Marszu Niepodległości seniorów mistrzejowickich wokół niego skupionych, ale także udział w uroczystościach orkiestry strażackiej, a może i wojska. W ten sposób nowohucki Marsz Niepodległości w przyszłości na pewno się rozwinie i wejdzie na trwale do nowohuckiej tradycji. Nasza redakcja już teraz zapowiada patronat medialny nad tym wydarzeniem.

(P) Fot. autor

CYSTERSI WYBRALI OPATA

W sobotę, 13 listopada, w opactwie mogilskim odbyła się kapituła wyborcza na urząd opata. Podczas trzeciego głosowania jeden z kandydatów uzyskał wymaganą prawem liczbę głosów. Był nim o. Adrian Mróz OCist.

W związku z tym o. opat Eugeniusz Augustyn OCist – opat Opactwa Cystersów w Wąchocku, a zarazem opat prezes Polskiej Kongregacji Zakonu Cysterskiego, który przewodniczył wyborom, ogłosił, że nowym opatem mogilskim został wybrany o. Adrian Mróz OCist.

Nowo wybranemu Ojcu Opatowi życzmy owocnej pracy dla dobra cysterskiej wspólnoty, dla cysterskich parafii i dla całej nowohuckiej społeczności.

(f)

W Domu Kombatanta RP w Nowej Hucie

ŚWIĘTOWANO NIEPODLEGŁOŚĆ

Małopolska Fundacja Dom Kombatanta RP Muzeum Czynu Zbrojnego, Centrum Aktywności Seniorów prowadzonego przez Stowarzyszenie Pomocy Socjalnej Gaudium et Spes, zorganizowały obchody Święta Niepodległości w przededniu 103. rocznicy odrodzenia się Polski po okresie zaborów. Złożono kwiaty pod tablicą pamiątkową oraz zapalono znicz pamięci.

Prezes Fundacji red. **Sławomir Pietrzyk** przypomniał historyczne fakty z tamtych lat oraz podkreślił, że w Muzeum Czynu Zbrojnego są pamiątki po nowohuckich Legionistach. W uroczystościach brali udział seniorzy z CAS prowadzonego przez **Barbarę Ziębę**, uczestnicy Warsztatów Terapii Zajęciowej z **Jolantą Janas** ze Stowarzyszenia Pomocy Socjalnej Gaudium et Spes oraz uczniowie Zespołu Szkół Mechanicznych nr 3 z opiekunką **Jadwigą Surowiecką-Roczyńską**. Następnie już w Domu Kombatanta śpiewano razem pieśni patriotyczne. Wszyscy uczestniczy zostali ugoszczeni ciastem oraz gorącą herbatą i kawą.

(mp) Fot. autor

DOBIEGA KOŃCA REMONT ULICY IGOŁOMSKIEJ

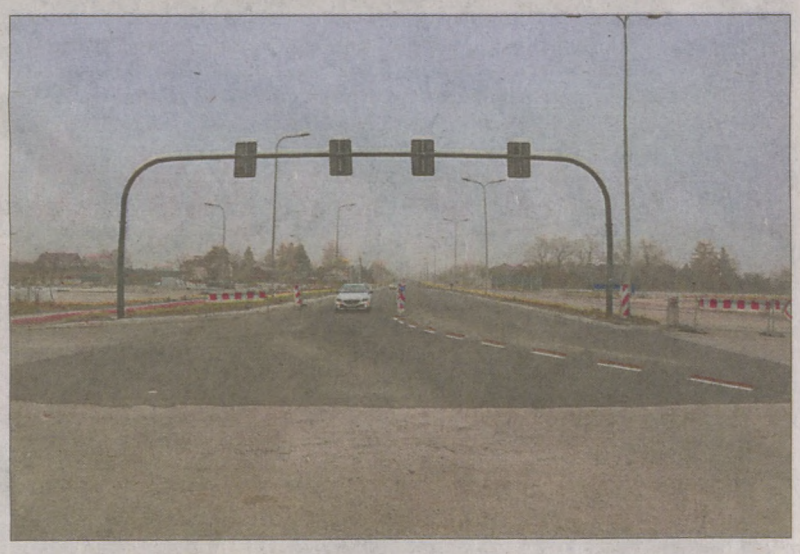

Zgodnie z zapowiedziami wykonawcy remontu ul. Igołomskiej rozpoczęli ostatnie prace polegające na ostatecznej konstrukcji jezdni oraz układaniu dywanika asfaltowego. Intensywne prace są prowadzone na jezdni południowej od ul. Wyciąskiej do ul. Wiewiórczej. Tym samym ruch dwukierunkowy odbywa się tutaj na jezdni północnej. Na czas prac w swoje docelowe miejsce zostanie przeniesiony przystanek autobusowy „Wyciąże wiadukt" w kierunku miasta, droga serwisowa przy posesji nr 73d. Jak nas poinformowano w Zarządzie Dróg UMK realizacja prac bitumicznych będzie uzależniona od warunków pogodowych. Wkrótce w „Głosie" szerzej napiszemy o zakończeniu prac przy przebudowie ul. Igołomskiej.

(mp) Fot. autor

KARAWAN GRUPA FIRM POGRZEBOWYCH
TRADYCJE OD 1981 ROKU

Rozliczenia bezgotówkowe

ul.Bieżanowska 24 całą dobę Tel. 12 658 21 11
ul.Rakowicka 33a całą dobę Tel. 12 412 89 83 Tel. 12 4 111 111
ul.Dolnych Młynów 3 8.00 - 15.00 Tel. 12 632 11 22
ul.Sieroszewskiego 5b całą dobę Tel. 12 686 61 20 12 686 61 45
os.Na Skarpie 20 8.00 - 15.00 Tel. 12 686 43 40
ul.Wrocławska 8 8.00 - 16.00 Tel. 12 631 77 95
Cm. Grębałów 8.00 - 15.30 Tel. 12 645 14 35
Cm. Batowice 8.00 - 15.30 Tel. 12 413 63 46

www.karawan.pl

DYŻUR CAŁODOBOWY
również w Niedziele i Święta
tel.12 4 111 111
tel.12 658 21 11
ul.Sieroszewskiego 5b
Nowa Huta

MINI BIATHLON I TURNIEJ STRZELECKI

Pandemia koronawirusa uniemożliwiła organizację Nowohuckiego Biathlonu Rowerowego w ubiegłym roku. Również ten rok nie sprzyjał jego pełnej organizacji. Jednak organizatorzy Stowarzyszenie Moja Nowa Huta postanowiło wspólnie Klubem Strzeleckim LOK HTS zorganizować Mini Biathlon oraz Turniej Strzelecki na strzelnicy w Pleszowie niedawno otwartej po remoncie. Inauguracji imprezy dokonali Krzysztof Solarski prezes Klubu Strzeleckiego razem z Marianem Zobkiem sekretarzem Stowarzyszenia Moja Nowa Huta. Ze względu na Święto Niepodległości uczestnicy wspólnie odśpiewali hymn państwowy i wciągnięto na maszt flagę biało-czerwoną.

Dopisała pogoda i uczestnicy Mini Biathlonu na czele z Waldemarem Pajestką wieloletnim uczestnikiem Nowohuckich Biathlonów wykonali trasę rowerową wzdłuż ulicy Suchy Jar do pętli w Kujawach i z powrotem na strzelnicę. Następnie odbył się Turniej Strzelecki. Strzelano tradycyjnie do „biathlonek", ale także można było się nauczyć pod okiem instruktorów strzelać z karabinka kulowego i pistoletu typu Margolin Astra. Uczestnicy mogli zobaczyć wystawę broni historycznej. Każdy uczestnik Mini Biathlonu oraz Turnieju Strzeleckiego został uhonorowany dyplomem uczestnictwa oraz medalem.

Na imprezę przybyli zaproszeni goście z Ligi Obrony Kraju w osobach Roman Maciejasza prezes Zarządu Wojewódzkiego LOK, Janusza Gąsiorka prezesa Zarządu Miejskiego LOK Nowa Huta i Eugeniusza Gnieckiego prezesa KS ZO LOK. Ponadto przybyła Ewa Dziekan Feliksiak dyrektor 30 LO oraz proboszcz parafii pleszowskiej ks. Stanisław Kostecki. Na zakończenie dwunastoletni Jaś Borowski odegrał pięknie na trąbce pieśń „Pierwsza Kadrowa", co wzbudziło duże uznanie wszystkich uczestników imprezy. Słowa podziękowań należą się dla instruktorom z Klubu LOK HTS oraz działaczom Stowarzyszenia Moja Nowa Huta za wspólną organizację imprezy. Uczestnicy byli bardzo zadowoleni, bo po raz pierwszy po remoncie strzelnicy mogli wziąć udział w Turnieju Strzelecki i zostali ugoszczeni pyszną grochówką wojskową oraz bigosem przygotowanymi przez Andrzeja Nowaka ze słynnej Kantyny przy ul. Igołomskiej.

(mp) Fot. autor

AUKCJA NA NAJEM LOKALI UŻYTKOWYCH

Już w dniu 30 listopada br. Zarząd Budynków Komunalnych w Krakowie zorganizuje kolejną aukcję na najem lokali użytkowych. Bardzo ciekawie przedstawia się oferta lokali użytkowych przeznaczonych do wynajęcia, usytuowanych na terenie Nowej Huty.

Do wynajęcia jest lokal o powierzchni ogólnej 446,71 m², usytuowany na parterze **w os. Zgody 7** (pow. parteru 231,91 m²) oraz częściowo na górnym poziomie (136,97 m²) i w poziomie piwnicy (77,83 m²); w **os. Handlowym 1** – lokal o powierzchni ogólnej *198,87 m², w tym 56,31 m² pow. piwnic* wejście do lokalu od ulicy oraz od strony osiedla; w **os. Kolorowym 10** – lokal o powierzchni 36,14 m², usytuowany na parterze, w pawilonie handlowym; w **os. Zielonym 6** – lokal o powierzchni 308,08 m², usytuowany w całości na parterze; w **os. Górali 6** – lokal o powierzchni 51,71 m², usytuowany na parterze; w **os. Teatralnym 3** – lokal o powierzchni 20,69 m², usytuowany na parterze; w **os. Zielonym 15** – lokal o powierzchni ogólnej 416,88 m², usytuowany częściowo na parterze oraz w poziomie piwnic; w **os. Centrum C 11** – lokal o powierzchni ogólnej 207,43 m², usytuowany na I piętrze i częściowo w poziomie piwnicy; w **os. Centrum B 6** – lokal o powierzchni 55,26 m², usytuowany na poziomie piwnicy, wejście do lokalu samodzielne bezpośrednio z chodnika. Wynająć można również lokale położone między innymi na **os. Górali 8, os. Górali 15, os. Uroczym 12 oraz na os. Szkolnym 5 w Krakowie.** Przed przystąpieniem do aukcji osoba zainteresowana wynajęciem ma możliwość wypożyczenia kluczy do lokalu i zapoznania się z jego stanem technicznym. Aby przystąpić do aukcji należy do **26 listopada 2021 r.** złożyć ofertę przystąpienia do aukcji w siedzibie Zarządu Budynków Komunalnych w Krakowie, przy ul. Czerwieńskiego 16 oraz dokonać wpłaty wadium (wpłatą lub przelewem na wskazany przez ZBK rachunek bankowy). Aukcja zostanie przeprowadzona **w dniu 30.11.2021 r. siedzibie Urzędu Miasta Krakowa, os. Zgody 2 (sala konferencyjna – IV piętro)** przy zachowaniu obowiązujących obostrzeń sanitarnych. **Licytacja rozpocznie się o godzinie 9.00** i będzie podzielona na tury. Adresy poszczególnych lokali licytowanych w danej turze oraz godziny przeprowadzenia poszczególnych tur określone zostaną po zakończeniu terminu przyjmowania ofert, a informacja ta podana zostanie do publicznej wiadomości. Szczegółowych informacji w zakresie zasad przeprowadzania aukcji, jak również pustostanów lokali użytkowych skierowanych do wynajęcia udziela Referat Lokali Użytkowych Zarządu Budynków Komunalnych w Krakowie, z siedzibą ul. Czerwieńskiego 16 – numer telefonu (12) 616-61-54 lub (12) 291-28-75. **(mp)**

ZMODYFIKOWANA AKCJA „LIŚĆ"

Jak informuje Zarząd Zieleni Miejskiej w tym roku grabienie liści będzie zróżnicowane. W miejscach, gdzie ma to istotne znaczenie dla bezpieczeństwa mieszkańców i zmotoryzowanych liście będą grabione i usuwane. Dotyczy to pasów drogowych i osiedli zamieszkanych. W listopadzie w tych miejscach liście będą gromadzone i usuwane. Nasz reporter zauważył taką akcję w pasie drogowym ul. Stanisława Wojciechowskiego. Najpierw liście grabili ręcznie pracownicy, a potem zbierał je jeżdżący i zamiatający oraz wsysający je samochód Miejskiego Przedsiębiorstwa Oczyszczania.

Natomiast pozostaną liście w parkach i na większych skwerach oraz na trawnikach do wiosny. Liście te mają wzbogacić biosferę. Część z nich rozkładając się użyźni glebę, a także stanie się naturalnym schronieniem dla małych zwierząt w tym jeży.

(mp) Fot. autor

W Nowohuckiej Akademii Seniora

DRZEWA – SIŁA NATURY

W najbliższy poniedziałek, 22 listopada o godz. 15 w Nowohuckiej Akademia Seniora (os. Centrum A 6a) rozpocznie się spotkanie na temat... drzew. Drzewa to jedne z najbardziej długowiecznych i niesamowitych organizmów żyjących na ziemi. Z ich małych nasion wyrastają potężne rośliny, a niektóre z nich żyją nawet tysiące lat. Na spotkaniu odpowiemy na pytania, jakie procesy zachodzą wewnątrz drzew, czy drzewa faktycznie komunikują się między sobą i dlaczego liście są takie ważne. Na te i wiele innych pytań odpowie gość Nowohuckiej Akademii Seniora – Dorota Stobiecka. Wstęp wolny dla Słuchaczy NAS.

(f)

T Tydzień Pod biało-czerwoną

Tegoroczny Marsz Niepodległości, który odbył się w Warszawie zdominowały biało-czerwone flagi. Niesione zarówno przez żołnierzy jak i kombatantów, przez dzieci i dorosłych, a także przez obcokrajowców, którzy w samych superlatywach wyrażali się o Polsce. Niezapomniane wrażenie robiła rzesza uczestników wydarzenia, których było grubo ponad 100 tysięcy (niektóre źródła podają, że mogło być ich nawet 150 tysięcy). Marsz, według policji, był najspokojniejszym takim wydarzeniem od lat. Nie doszło do burd, awantur z policją czy podpaleń. Związane z opozycją media na siłę szukały sensacji. Dziennikarz Onetu pytał jedną z uczestniczek warszawskiego Marszu Niepodległości: „Proszę jeszcze powiedzieć, kto w tym marszu dziś szedł. To były rodziny, dzieciaki? Czy tak jak się słyszy, dużo narodowców, jakieś okrzyki niecenzuralne?". „To jest mit, mogę poświadczyć po raz kolejny (...). Tu idą naprawdę ludzie, którzy wierzą, że Polska jest Polską, że Polska będzie wolna" – odpowiedziała kobieta.

Jan Kasprzyk, szef Urzędu ds Kombatantów i Osób Represjonowanych, który zadecydował o tym, że Marsz będzie miał charakter zgromadzenia organizowanego przez władze publiczne powiedział po jego zakończeniu: „Bardzo zależało nam na tym, aby uroczystość rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości przebiegła w sposób godny, spokojny i bezpieczny. (...) Święto Niepodległości powinno nas wszystkich łączyć – łączyć pod biało-czerwoną flagą".

W tym kontekście warto przywołać słowa Jarosława Kaczyńskiego, które tego samego dnia padły w Krakowie. Prezes Prawa i Sprawiedliwości zauważył, że obecnie obok „frontu" zewnętrznego mamy także ten wewnętrzny. Powtórzył też słynne słowa Piłsudskiego: „W czasie kryzysów strzeżcie się agentur". I dodał, że ta „bitwa", która w tej chwili się toczy, to jest bitwa przede wszystkim o świadomość. To jest bitwa o to, co będą myśleć i jakie wnioski z tego myślenia będą wyciągać Polacy.

Jan L. FRANCZYK

GŁOS TYGODNIK NOWOHUCKI

Redaktor naczelny: **Jan L. Franczyk**.
Redaguje zespół.
Telefon red.: **12 643-44-33**. Faks **12 643-66-33.**
E-mail: redakcja@glos-tn.krakow.pl.
Adres: **al. Jana Pawła II 232, 31-913 Kraków**.
Wydawca: **„Graf-Press" sp. z o.o. Kraków**.

SKŁAD, ŁAMANIE: **„Graf-Press"**.
DRUK: POLSKA PRESS Sp. z o.o., Oddział Poligrafia, Drukarnia Sosnowiec, ul. Baczyńskiego 25A.
Nr indeksu: **358835**. ISSN: **1231-8582**.
Redakcja nie bierze odpowiedzialności za treść zamieszczanych ogłoszeń.

OŚRODKI KULTURY PROPONUJĄ

Nowohuckie Laboratorium Dziedzictwa, os. Górali 5

● **20 XI, godz. 11** – Poznajemy Ogrody: ogrody ziemi przemyskiej. Webinar w ramach projektu Ogrody Nowej Huty na platformie ClickMeeting. Prowadzenie: dr Maria Lankosz-Mróz. Limit miejsc: 50 os. Zapisy na www.nhlab.okn.edu.pl. Limit miejsc: 50 os. Wstęp wolny.

● **20 XI, godz. 16** – Studium Dziedzictwa Nowej Huty: Ogrody śródblokowe „starej" Nowej Huty. Prowadzenie: Katarzyna Fabijanowska. Zapisy na www.nhlab.okn.edu.pl. Wstęp: 20 zł.

● **20 XI, godz. 17.45** – Studium Dziedzictwa Nowej Huty: Nowohuckie herstorie od kuchni – o warsztacie dziennikarskim w dokumentacji źródeł mówionych. Prowadzenie: Katarzyna Kobylarczyk. Zapisy na www.nhlab.okn.edu.pl. Wstęp: 20 zł.

ARTzona OK im C.K. Norwida, os. Górali 4

● **19 XI, godz. 10 (gr. 1), godz. 11.15** – Zabawy podłogowe dla najmłodszych. Grupa 1 – dzieci niesiedzące. Grupa 2 – dzieci siedzące. Prowadzenie: Maciej Kampa. Wstęp: 1 zł.

● **20 XI, godz. 12** – Psychofreski/Wspólne Intuicyjne malowanie przy muzyce na żywo oraz wernisaż prac. Prowadzenie: Agata Brzóska.

● **20 i 21 XI** – Eko-obrazy Krakowa: Szklane Domy. Warsztaty witrażu techniką Tiffany'ego. Prowadzenie: Natalia Komorowska. Wydarzenie realizowane w ramach Rezydencji Artystycznej w ARTzonie/projekt Norwid Festiwal 2021. Zapisy: m.hajto@okn.edu.pl. Wstęp wolny.

● **21 XI, godz. 11** – Przestrzeń uwolniona. Twórcze Podróże po Nowej Hucie: Jan Matejko. W programie: spacer oraz warsztaty kreatywne. Prowadzenie spaceru: dr Maria Wąchała-Skindzier. Wydarzenie w ramach projektu: „Wyjątkowe historie powszechne. Dom kultury". Koordynatorka: Małgorzata Hajto. Zapisy: m.hajto@okn.edu.pl. Wstęp wolny.

● **23 XI, godz. 11** – Szyjemy zabawkę sensoryczną – jeż. Prowadzenie: Natasza Winiarska. Zajęcia w ramach Klubu Rodziców w ARTzonie. Wstęp: 1 zł. Zapisy: www.artzona.okn.edu.pl.

● **Do 24 XI** – Przemierzając. Podążając. Spotkania i Warsztaty – *Grupowe Passing Through*. Prowadzenie: Małgorzata Haduch. Wydarzenie realizowane w ramach Rezydencji Artystycznej w ARTzonie/projekt Norwid Festiwal 2021. Zapisy: m.hajto@okn.edu.pl. Wstęp wolny.

● **24 XI, godz. 17** – Miejskie hafciarki – spotkanie rękodzielnicze. Cykl warsztatów dla kobiet zainteresowanych nauką lub poszerzaniem warsztatu rękodzielnika. Wstęp wolny.

● **25 XI, godz. 10 i 11.15** – Joga dla rodziców z dziećmi. Prowadzenie: Anna Wołos/Miś Jogin. Wstęp: 1 zł. Zapisy: www.artzona.okn.edu.pl.

● **Do 30 XI** – Wystawa „W mych oczach ogromnieje przypadek". Izabela Łęska.

Galeria Sztuki OK im. C.K. Norwida, os. Górali 5

● **Do 22 XI** – Kinowa retrospekcja. Wystawa archiwalnych informatorów i zaproszeń kinowych z lat 60-70. Wystawa w Sektorze Sztuki.

Biblioteka Główna OK im. Norwida, os. Górali 5

● **25 XI, godz. 17** – Dyskusyjny Klub Książki dla dorosłych. Spotkanie organizacyjne. Prowadzenie: Beata Oczoś.

Klubu Kuźnia OK im. C.K. Norwida, os. Złotego Wieku 14

● **19 XI, godz. 18** – Grupa literacka Sylaba. Otwarte warsztaty dla piszących poezję i małe formy prozatorskie. Prowadzenie: Krzysztof Lisowski. Zapisy: sylaba@okn.edu.pl. Wstęp wolny.

● **22 XI, godz. 11** – W rytmie bliskości. Warsztaty muzykoterapeutyczne. Prowadzenie: Zuza Dudek – muzykoterapeutka. Zapisy na www.kuznia.okn.edu.pl. Wstęp: 1 zł.

● **23 XI, godz. 9.15** – Joga w Klubie Kuźnia (poziom podstawowy i średniozaawansowany). Prowadzenie: Miś Jogin – Anna Wołos, instruktor jogi dla dzieci i dorosłych. Zapisy: j.kornas@okn.edu.pl, 12 648 08 86. Wstęp: 25 zł/zajęcia lub 80 zł/miesiąc.

● **23 XI, godz. 10.30** – Joga dla mam i tatusiów z dziećmi. Prowadzenie: Prowadzenie: Miś Jogin – Anna Wołos, instruktor jogi dla dzieci i dorosłych. Zapisy na www.kuznia.okn.edu.pl. Wstęp: 1 zł.

● **23 XI, 11.30** – Budzik, czyli zajęcia, które obudzą artystę w każdym maluchu (warsztaty plastyczne). Prowadzenie: Magdalena Lis. Zapisy na www.kuznia.okn.edu.pl. Wstęp: 1 zł.

● **23 XI, godz. 15** – Warsztaty aktorsko-taneczne dla dzieci w wieku od 8–12 lat. W programie: podstawy tańca klasycznego i współczesnego, praca nad elementarzem aktora i podstawami gry aktorskiej. Prowadzi Bartosz Goździkowski (aktor, tancerz i pedagog). Zapisy: b.gozdzikowski@okn.edu.pl. Wstęp: 60 zł/miesiąc.

● **23 XI, godz. 19** – Warsztaty aktorsko-musicalowe dla osób od 15 r. ż. Prowadzenie: Aleksandra Kowalczyk i Bartosz Goździkowski. Zajęcia cykliczne w każdy wtorek. Wstęp: 40 zł/miesiąc.

● **24 XI, godz. 17** – Mała historia sztuki (dla dzieci w wieku 6-9 lat). Cykl lekcji poświęconych historii oraz pokrewnym dziedzinom sztuki. Prowadzi Barbara Tkacz. Wstęp: 30 zł/miesiąc.

● **24 XI, godz. 10.15** – Tańczące nutki. Warsztaty umuzykalniające dla rodziców z dziećmi od 8. miesiąca życia. Wstęp: 1 zł. Zapisy: www.kuznia.okn.edu.pl.

● **24 XI, godz. 11** – Przez żołądek do zdrowia… Wszystko o… smarkaczach. Jak naturalnie wspierać odporność dziecka. Prowadzenie: Emilka Tytko. Wstęp: 1 zł.

● **25 XI, godz. 12** – Mistrzejowicki Komputerowy Klub Seniora (obsługa tabletów i smartfonów). Prowadzi Wiktoria Federowicz. Zapisy: w.federowicz@okn.edu.pl, 12 648 08 86. Wstęp: 15 zł.

● **Do 26 XI** – Z mistrzejowickich pracowni. Zbiorowa wystawa malarstwa. Na wystawie będzie można zobaczyć prace autorstwa Marka Bielenia, Zdzisława Pytla, Witolda Urbanowicza i Stanisława Walczaka.

Biblioteka Klubu Kuźnia

● **23 XI, godz. 15.20** – Dyskusyjny Klub Książki dla dzieci: Holly Webb, „Emilka Piórko i zaczarowane drzwi". Prowadzenie: dr Magdalena Harasimowicz-Mąksa. Wstęp wolny.

● **25 XI, godz. 17** – Bajki nie tylko europejskie: bajki niemieckie. Prowadzenie: dr Anna Mazela. Uwaga! Spotkanie odbędzie się w reżimie sanitarnym. Liczba miejsc ograniczona. Wstęp: 6 zł.

Klub Jędruś OK Kraków-Nowa Huta, os. Centrum A 6a

● **20 XI, godz. 11.30 do 12** – Anka Wymianka: Mała elektronika, małe AGD. Klub zaprasza na kolejną edycję sąsiedzkiej wymiany w Klubie Jędruś. Tym razem przedmiotem wymiany będą mała elektronika i małe AGD. Wymiana jest całkowicie bezkosztowa. Przedmioty wymieniamy za darmo.

Klub Krzesławice OK Kraków-Nowa Huta, ul. M. Wańkowicza 17

● **20 XI, godz. 11** – Warsztaty malowania na jedwabiu. Koniec listopada owinie nas jak piękny szal, który sami ozdobimy specjalistycznymi farbami do jedwabiu. Będą na Was czekać: jedwabna tkaninę do pracy, farby, pędzle oraz ramy. Warsztaty prowadzi Agata Kuś i obowiązują na nie zapisy. Koszt: 30 zł/osoba.

Klub Zgody OK Kraków-Nowa Huta, os. Słoneczne 16

● **20 XI, godz. 16** – Wernisaż wystawy malarstwa Małopolskiego Stowarzyszenia Twórców Kultury. Małopolskie Stowarzyszenie Twórców Kultury jest kontynuacją działalności Robotniczego Stowarzyszenia Twórców Kultury, przy Kombinacie Metalurgicznym w Nowej Hucie. Wystawa będzie czynna w godzinach otwarcia klubu do końca grudnia. Wstęp wolny. **(f)**

Notowania cenowe

NA ZIELONYM RYNKU

Inflacja przyspiesza i jak wynika z oficjalnych danych, tylko w październiku sięgnęła 6,8 proc. Niestety odbija się to na cenach rynku żywnościowego, w tym tego zielonego. Na szczęście w tym roku podaż warzyw i owoców krajowych była niezła i jest jeszcze czas obfitości po tegorocznych zbiorach. Podajemy ceny z pl. Bieńczyckiego, które są jeszcze do zniesienia, a także po to, aby mieć skalę porównawczą za

kilka miesięcy na przednówku. Król naszych stołów ziemniak w detalu obecnie ustabilizował się na wysokości 2 zł/kg, ale w półhurcie po 10–15 kg, od strony parkingu można go kupić taniej. Zresztą takie różnice są tu w pozostałych warzywach. Podajemy jednak ceny detaliczne ze stoisk na placu. Burak kosztuje 2,50 zł/kg, marchew 3 zł/kg, pietruszka i seler 6 zł/kg, por dorodny na sztuki 2–3 zł, cebula 3 zł/kg. Jarzyna w wiązkach trzyma cenę 5 zł, tylko coraz bardziej chudnie. Cebulka zielona w wiązkach dochodzi do 2,50 zł/pęczek, a pozostała zielenina w wiązkach, czyli koperek, pietruszka, szczypior jest po 2 zł. Sałaty zielone trzymają cenę: zwykłej główka kosztuje 3,50 zł, lodowa i pekinka to już wydatek 5 zł. Podrożały kapusta i kapustne. Zwykła kapusta biała kosztuje 2 zł/kg lub małe główki są sprzedawana na sztuki po 1–2 zł, a czerwona 3 zł. Najdroższa jest kapusta włoska, bo większa główka kosztuje 5–6 zł. Kalafior i brokuł trzymają cenę w granicach 5–6 zł/szt. Jeszcze niedroga jest papryka krajowa pomidorowa, którą można kupić po 6–8 zł/kg. Drożeją pomidory i ogórki. Te pierwsze kosztują już 7–10 zł/kg (szklarniowe), a ogórki 10 zł/kg (wężowe) lub 12 zł/kg gruntowe, ale już spod folii. Cena kiszonej kapusty ustabilizowała się na wysokości 7 zł/kg, a ogórków kiszonych 12 zł/kg, małosolnych 16–18 zł/kg. Resztki fasolki szparagowej spod folii kosztują już 16–18 zł/kg. Fasola jasiek moczona kosztuje już 15 zł/kg.

Z krajowych owoców jabłka są jeszcze tanie i ich cena w zależności od gatunku waha się w granicach 2,50–3,50 zł/kg, a gruszek od 4 zł/kg do 6 zł/kg. Kończą się śliwki, które kupimy w cenie 6–7 zł/kg. Są jeszcze późne maliny (polany) po 8–10 zł/poj. **(sp)**

Fot. autor

WALUTA

Niestety złotówka słabnie i waluty biją rekordy cenowe, jak np. frank szwajcarski, czy dolar.

W kantorze na pl. Bieńczyce, paw. 24, tel. 12-641-46-29 zanotowano następujące kursy walut: USD: 4,06–4,10 zł, euro: 4,62–4,66 zł, GBP: 5,45–5,51 zł, CHF: 4,37–4,42 zł. **(mp)**

Od 19 do 25 listopada

W KINIE SFINKS

● **„SPENCER"** to biograficzna opowieść o księżnej Dianie z rewelacyjną rolą Kristen Stewart. W małżeństwo księżnej Diany i księcia Karola już dawno wkradł się chłód. Krążą pogłoski o ich romansach i możliwym rozwodzie. Jednak święta Bożego Narodzenia w królewskiej posiadłości Sandringham mają przynieść spokój i rozładowanie napięć. Obfitość jedzenia i picia, strzelanie i polowania – oto wypróbowane sposoby wyciszania sporów. Diana dobrze zna tę grę. I podejmie decyzję.

● **„PSIE PAZURY"** to najnowszy film Jane Campion („Fortepian"), za który zdobyła Srebrnego Lwa za reżyserię na Festiwalu w Wenecji. Charyzmatyczny właściciel rancza Phil Burbank nie jest przyjemnym człowiekiem. Gdy jego brat sprowadza do domu nowo poślubioną żonę i jej syna, Phil zaczyna znęcać się nad nimi. Wkrótce jednak zaczyna rozumieć, czym jest miłość. W rolach głównych wystąpili Kirsten Dunst, Benedict Cumberbatch i Thomasin McKenzie.

● Dokument **„UCIECZKA NA SREBRNY GLOB"** w reżyserii Kuby Mikurdy okazał się rewelacją 18. edycji Festiwalu Millennium Docs Against Gravity i zdobył nagrodę Stowarzyszenia Kin Studyjnych, przyznanej za „niezwykle dojrzałą warsztatowo, uniwersalną i ciekawą poznawczo opowieść o ambitnym, niedocenionym twórcy tworzącym w czasach, gdy reżim tłamsił kulturę, a jednostka nic nie znaczyła". Film opowiada historię powstania „Na srebrnym globie" Andrzeja Żuławskiego - filmu, który mógł stać się jednym z najbardziej przełomowych obrazów science-fiction w historii. Rozmach produkcyjny, gwiazdorska obsada, rewolucyjne kostiumy i scenografia zapowiadały arcydzieło. Dlaczego zatem władze kinematografii PRL wstrzymały produkcję na dwa tygodnie przed zakończeniem zdjęć? Seanse w sali Mały Metraż.

● **„WSZYSTKO ZOSTAJE W RODZINIE"** to włoski dramat, który przenosi nas do Neapolu wczesnych lat 80. Małżeństwo Vandy i Alda przeżywa kryzys, gdy ten zakochuje się w młodej Lidii. Ich dwoje małych dzieci jest rozdartych między rodzicami, w atmosferze krzywdy i urazy. Jednak okazuje się, że więzi, które łączą rodzinę są bardzo silne, nawet bez miłości. Teraz, trzydzieści lat później Aldo i Vanda nadal są małżeństwem. Co się w tym czasie wydarzyło?

● W niedzielę 21 XI o godz. 16.10 Sfinks zaprasza na jednorazowy seans filmu **„NATURE IS MY HOMELAND"** – dokumentu wyróżnionego Nagrodą Specjalną na Krakowskim Festiwalu Filmowym. Bohaterami są ludzie na bardzo różnych poziomach związani z naturą – naukowcy, artyści, entuzjaści. Z zupełnie nowej perspektywy ukazują oni tematykę związków człowieka z naturą. Musimy nauczyć się żyć ze świadomością, że ludzie w nieodwracalny sposób zmienili świat, który dzielą z milionami innych gatunków. Które z nich najlepiej przystosowały się do życia w miastach? Dlaczego filmy przyrodnicze ukazują nieprawdziwy obraz przyrody? Czego możemy się nauczyć od roślin i zwierząt, które potrafią się przystosować do życia wśród śmieci? Wstęp: 10,00.

● W poniedziałek 22 XI o godz. 18.00 **Dyskusyjny Klub Filmowy „Kropka"** zaprasza na pokaz filmu Piotra Stasika **„ 21 x NOWY JORK".** Nominowany do Europejskiej Nagrody Filmowej dokument portretuje amerykańską metropolię, obserwując 21 przypadkowych osób wyłonionych z tłumu pasażerów nowojorskiego metra. Nowy Jork widziany okiem Piotra Stasika jest kłębowiskiem namiętności, tęsknot, ale i rozczarowań. Poruszające obrazy miasta i hipnotyzująca muzyka wprowadzają w trans, dzięki któremu możemy zbliżyć się do nieznajomych. Ten wielopoziomowy film o samotności, tęsknocie za emocjami, i potrzebie komunikacji jest też lustrem, w którym możemy się przejrzeć, jeśli... starczy nam odwagi.

NOWOŚCI W BIBLIOTECE

Biblioteka Klubu Kuźnia Ośrodka Kultury im. C.K. Norwida, os. Złotego Wieku 14 poleca:

● **Danuta Gwizdalanka, *Lutosławski*, Polskie Wydawnictwo Muzyczne, Kraków 2021.** Witold Lutosławski (1913-1994) był jednym z największych polskich kompozytorów. Jego życie i dzieło opisywano już wielokrotnie i obszernie, ale w tak niedużej objętości otrzymujemy samą esencję treści na temat jego osobowości, szczególnego stylu bycia oraz kontekstów rodzinnych i historycznych, w jakich przyszło mu żyć i tworzyć. Rzut oka na najważniejsze dzieła – oraz idee kompozytorskie – pozwala zrozumieć, co zapewniło mu miejsce w dziejach muzyki i w życiu muzycznym. Danuta Gwizdalanka opisuje historię kompozytora przystępnie i z sympatią, dzięki czemu tym łatwiej Czytelnik, podążając za słowami Autorki, zrozumie, co twórca chciał przekazać słuchaczom. Wybór wypowiedzi przyjaciół Lutosławskiego – znanych postaci ze świata kultury – dopełnia ten obraz znakomitego artysty, a człowieka obdarzonego wybitnym intelektem i serdecznego w kontaktach z ludźmi.

MUZYCZNY WEEKEND Z OK KRAKÓW-NOWA HUTA

Pierwszy weekend listopada upłynął w Nowej Hucie przy dźwiękach muzyki klasycznej. Zarówno sobotni koncert, który odbył się w Mistrzejowicach, jak i niedzielny, który zorganizowano na Wzgórzach Krzesławickich przyciągnęły łącznie ponad 200 słuchaczy. Było pięknie, wzruszająco i bardzo klimatycznie.

W sobotę 6 listopada w kościele Matki Bożej Nieustającej Pomocy na os. Bohaterów Września 33 odbył się koncert „Do kraju tego..." organizowany w ramach cyklu Mistrzejowickich Impresji Muzycznych. Cykl ten wpisał się na trwałe w kalendarium wydarzeń kulturalnych Nowej Huty i organizowany jest regularnie dwa lub trzy razy w roku od 2017 roku. Koncerty powstały z miłości do muzyki klasycznej i sakralnej i adresowane są do wszystkich krakowian. W tym roku, z okazji dwusetnej rocznicy urodzin Cypriana Kamila Norwida Organizatorzy Mistrzejowickich Impresji Muzycznych zaprosili do refleksji nad poezją tego wybitnego polskiego twórcy. Recytacje wierszy poety, dopełniła muzyka mistrzów: Tomaso Albinoniego, Antoniego Vivaldiego i Wolfganga Amadeusza Mozarta. Gwiazdami koncertu byli: Classic Ensemble Choir and Orchestra pod dyrekcją Tomasza Ślusarczyka oraz sopranistka Liliana Pociecha. Poezje Norwida recytował krakowski aktor Piotr Piecha. Kierownictwo artystyczne nad cyklem od lat niezmiennie sprawuje Marek Walczak.

Z kolei w niedzielę 7 listopada w kościele Miłosierdzia Bożego na Wzgórzach Krzesławickich można było uczestniczyć w muzycznej refleksji nad sensem ludzkiego życia i przemijania podczas koncertu muzyki sakralnej w ramach cyklu Muzycznych Spotkań na Wzgórzach Krzesławickich. Celem cyklu od 2006 roku jest promocja muzyki poważnej, ze szczególnym uwzględnieniem muzyki organowej, a do udziału w koncertach od lat zapraszani są również inni instrumentaliści, a także wokaliści, zespoły kameralne, chóry i orkiestry. Tegoroczny koncert pod tytułem „In Pacem" związany był z obchodami odzyskania przez Polskę niepodległości i stał się hołdem dla wszystkich, którzy oddali życie w obronie ojczyzny. Podczas koncertu usłyszeliśmy: Classic Ensemble Choir and Orchestra pod dyrekcją Tomasza Ślusarczyka, sopranistkę Lilianę Pociechę oraz organistę Dawida Rzepkę, którzy wykonali kompozycje takich mistrzów jak J.S. Bach, A. Vivaldi, E. Elgar, L. Vierne czy F. Nowowiejski.

Wstęp na koncerty był darmowy. **(f)**

Koncert w kościele Matki Bożej Nieustającej Pomocy na os. Bohaterów Września. **Fot. Paweł Kalina**

Koncert w kościele Matki Bożej Nieustającej Pomocy na os. Bohaterów Września. **Fot. Paweł Kalina.**

Koncert w kościele Miłosierdzia Bożego na Wzgórzach Krzesławickich. **Fot. Art Vivo**

KALENDARZ NOWOHUCKI

NIEDZIELNE MSZE ŚW.

Bazylika w Mogile: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 12.30, 14.00, 16.30, 18.00.
Kościół św. Bartłomieja: 10.00, 11.30.
Szklane Domy: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 17.00, 19.00, 20.30.
Arka Pana: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 12.30, 16.00, 17.30, 19.00.
Czyżyny: 7.00, 8.30, 10.00, 11.30, 13.00, 18.00.
Dywizjonu 303: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 19.15.
Mistrzejowice: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 13.00, 17.00, 19.00.
Kalinowe: 7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 18.00.
Wzgórza Krzesławickie: 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 12.30, 16.00, 19.00.
Boh. Września: 6.00, 7.30, 9.00, 10.30, 12.00, 13.30, 16.30, 18.00, 19.30.
ul. Bulwarowa: 7.00, 8.30, 10.00, 11.30, 13.00, 18.00, 20.00.
Teatralne: 7.00, 8.30, 10.00, 11.30, 18.00, 19.30.
Krzesławice: sobota 17.00, niedziela 9.30.
Pleszów: 7.30, 11.30.
Kantorowice: 9.00, 11.00, 19.00, od X do IV – 18.00.
Ruszcza: 7.00, 9.00, 11.00, 16.00.
Górka Kościelnicka: 7.00, 12.00.
Kościelniki: 10.30, 18.30.
Wolica: 9.00, 18.00.
Lubocza: 8.00, 10.30, 17.00.

Słowa na niedzielę

Jezus odpowiedział: Tak, jestem królem.
/por. J 18/

Nie można mieć ciągle wątpliwości, co do swojej tożsamości i zadania, jakie mamy do spełnienia na ziemi. Mistrz z Nazaretu nie miał. Wiedział skąd przyszedł, po co żyje i czego oczekuje od swoich wyznawców.

Zamęt w głowach współczesnych wyznawców Chrystusa bierze się między innymi stąd, że nie postarali się na minimalny wysiłek intelektualny ustalenia komu chcą służyć i jakie tego muszą być konsekwencje. Król jest jeden a my jesteśmy Jego podwładnymi. Przymilanie się do kogoś innego to zwykła zdrada.

ks. Piotr Gąsior

DYŻURY SZPITALI

● **Ostre dyżury w zakresie chirurgii dziecięcej przez cały tydzień** pełnią: Instytut Pediatrii, ul. Wielicka 265, tel. 658-20-11 i Szpital im. Żeromskiego, tel. 644-01-44.

Nie obowiązują już dyżury z zakresu chirurgii ogólnej i urazowej. Pacjenci mają zgłaszać się do szpitalnych oddziałów ratunkowych (w Nowej Hucie funkcjonują dwa takie oddziały – przy Szpitalu im. S. Żeromskiego i przy Szpitalu im. L. Rydygiera). Szczegóły pod numerem informacji medycznej 12 661-22-40.

DYŻURY APTEK

● **Od piątku do czwartku:** os. Centrum A, bl. 3, tel. 12 425-75-40 (całą dobę).
● **Ponadto przez cały tydzień** dyżur pełni apteka w os. Kazimierzowskim 30, tel. 12 648-59-57 – od poniedziałku do piątku w godz. 8–21, w soboty od godz. 8 do 16, w niedziele – nieczynna.

NOCNA I ŚWIĄTECZNA OPIEKA ZDROWOTNA

● Szpital Rydygiera, Kraków os. Złotej Jesieni 1, tel. 12 64-68-792.
● NZOZ OPC, Kraków os. Na Skarpie 66, tel. 12 357-52-48.

MUZEUM ARCHEOLOGICZNE: ODDZ. N. HUTA

Muzeum Archeologiczne w Krakowie, Oddział Nowa Huta zaprasza na ekspozycję poświęconą garncarstwu prahistorycznemu, która znajduje się w os. Branice, ul. Sasanek 2A, w budynku Lamusa (renesansowy dwór). Wystawa jest czynna od poniedziałku do piątku w godz. 10.00–14.00, dodatkowo w sezonie maj–październik w każdą sobotę i niedzielę w godz. 14.00–18.00. Informacje: 12 640-80-60; http://ma.krakow.pl/odwiedz-muzeum/godziny-otwarcia/.

MUZEUM CZYNU ZBROJNEGO

Małopolska Fundacja „Dom Kombatanta RP – Muzeum Czynu Zbrojnego" zaprasza na stałą ekspozycję do Muzeum Czynu Zbrojnego mieszczącego się w os. Górali 23 (pod czołgiem). Muzeum czynne od poniedziałku do piątku w godzinach 10–15. Strona internetowa **www.mczz.wkraj.pl**. Zapraszamy też na odświeżoną graficznie stronę **www.mczz.opx.pl**. Tel. 12-357-19-19.

Uwaga! Muzeum działa zgodnie z obowiązującym trybem sanitarnym.
Muzeum można zwiedzać wirtualnie na stronie internetowej www.mczz.wkraj.pl.

KINO „SFINKS"

● **19.11. (piątek): 17.00** – „Spencer" (Wlk.Brytania/Niemcy), **18.00** – „Wszystko zostaje w rodzinie" (Włochy) (MM), **19.25** – „Psie pazury" (Wlk. Brytania). ● **20.11. (sobota): 16.00** – „Wszystko zostaje w rodzinie" (MM), **17.00** – „Psie pazury", **18.10** – „Ucieczka na srebrny glob" (Polska) (MM), **19.30** – „Spencer". ● **21.11. (niedziela): 16.00** – „Ucieczka na srebrny glob" (MM), **16.10** – „Nature is My Homeland" (Polska), **17.20** – „Spencer", **18.00** – „Wszystko zostaje w rodzinie" (MM), **19.40** – „Psie pazury". ● **22.11. (poniedziałek): – 18.00** – DKF Kropka: „21 x Nowy Jork" (Polska). ● **23.11. (wtorek): 14.20** – Filmowy Klub Seniora: „Spencer", **17.00** – „Psie pazury", **18.00** – „Ucieczka na srebrny glob" (MM), **19.30** – „Spencer". ● **24.11. (środa): 17.00** – „Spencer", **18.00** – „Wszystko zostaje w rodzinie" (MM), **19.25** – „Psie pazury". ● **25.11. (czwartek): 17.00** – „Spencer", **18.00** – „Ucieczka na srebrny glob" (MM), **19.25** – „Psie pazury".

W TEATRZE LUDOWYM

■ **Duża Scena, os. Teatralne 34**: ● **19 i 20 XI (piątek i sobota), godz. 19** – Iwona, księżniczka Burgunda. ● **21 XI (niedziela), godz. 19** – Wszystko o kobietach. ● **25 XI (czwartek), godz. 10 i 12.15** – Pyza na polskich dróżkach.

■ **Scena Pod Ratuszem, Rynek Główny 1**: ● **19 XI (piątek), godz. 19** – Wszystko o mężczyznach. ● **20 XI (sobota), godz. 19** – Wszystko o mężczyznach. ● **21 XI (niedziela), godz. 19** – Głos ludzki/Piaf. ● **24 i 25 XI (środa i czwartek), godz. 19** – Boska.

RODZICIELSTWO NA PEŁNY ETAT

Działające od ćwierć wieku, na terenie Nowej Huty, przedsiębiorstwo Philip Morris wspiera wśród swoich pracowników rodzicielstwo równości. Na częsty dylemat pracujących rodziców: „macierzyński" czy „ojcowski", firma odpowiada – i jeden, i drugi. W realizacji tego celu ma pomóc druga odsłona programu „Szczęśliwi Rodzice" – Happy Parents. Tytułowi „szczęśliwi rodzice" to rodzice z równymi szansami na rozwój kariery i jednakowymi możliwościami wychowywania dziecka.

Ogromna większość mieszkańców naszej dzielnicy wie, gdzie zlokalizowany jest Philip Morris, większość bez zastanowienia odpowiada też na pytanie czym się zajmuje firma, jednak dziś słów kilka o tym w jaki sposób PM wspiera pracujących u nich rodziców.

Wyrównywanie szans zawodowych pracowników jest wpisane w biznesowe DNA Philip Morris – zarówno globalnie, jak i lokalnie. To pierwsza firma na świecie oraz pierwsza i jak dotąd jedyna w Polsce wyróżniona prestiżowym Certyfikatem Równych Płac przyznawanym przez Equal Salary Foundation. W wyniku niezależnego audytu polityk zatrudnienia oraz możliwości rozwojowych pracowników spółek Philip Morris, instytucja certyfikująca potwierdziła, że są oni wynagradzani sprawiedliwie i równo z uwagi na ich kompetencje, bez względu na płeć. Firma stwarza też równe możliwości rozwoju kariery zawodowej kobietom i mężczyznom. Kobiety stanowią dziś blisko połowę ścisłego zespołu kierowniczego w spółce zajmującej się dystrybucją produktów firmy nad Wisłą.

Kolejnym krokiem jest wspieranie równości rodzicielskiej. To z tego powodu w 2019 roku powstał program „Szczęśliwi Rodzice" (Happy Parents). Stworzono go z myślą o pracujących rodzicach. Dla tych wracających do pracy z urlopów rodzicielskich, zapewnione zostało „miękkie lądowanie" w pierwszym miesiącu pracy. W spółkach firmy w Polsce młodzi rodzice mogą więc pracować w tym okresie na pół etatu, zachowując prawo do pełnego wynagrodzenia. Tak, wszystko się zgadza – pracują w wymiarze pół etatu a pieniądze dostają jak za cały!

Teraz, w ramach rozbudowanej, drugiej odsłony programu, w szczególności decyzja o urlopie ojcowskim będzie znacznie łatwiejsza niż dotychczas. Firma oferuje bowiem świeżo upieczonym ojcom, którzy zdecydują się skorzystać z urlopu rodzicielskiego, możliwość skorzystania z dopłaty do 100 proc. wynagrodzenia przez pełne 8 tygodni.

Aby lepiej rozpoznać aktualne potrzeby pracowników związane z urlopami rodzicielskimi, w lipcu tego roku firma Philip Morris, wspólnie z fundacją Share The Care, zrealizowały badanie wewnętrzne:

„Wsłuchujemy się w potrzeby naszych pracowników oraz obserwujemy zmieniające się trendy na rynku pracy. Nasze badanie pokazało jasno, że 9 na 10 pracowników uważa, że czas spędzony z ojcem jest dla dziecka tak samo wartościowy jak ten spędzony z matką; że kobiety i mężczyźni powinni mieć takie same prawa i obowiązki w opiece nad dziećmi i że ojcowie są równie dobrymi opiekunami, co matki. Poznaliśmy i zrozumieliśmy również główne obawy, które towarzyszą przyszłym rodzicom. W przypadku mężczyzn związane są one przede wszystkim z bezpieczeństwem finansowym rodziny – wskazał je co trzeci mężczyzna. Wierzymy, że możliwość skorzystania przez świeżo upieczonych ojców z urlopu rodzicielskiego, z dopłatą do 100% wynagrodzenia przez okres 8 tygodni, będzie realną odpowiedzią na potrzeby ojców i naturalnym rozwinięciem programu „Happy Parents". U podstaw naszej inicjatywy leży edukacja w zakresie praw pracowniczych oraz wyrównywanie szans wśród osób pracujących w naszej organizacji" – **podkreśla Anita Rogalska, Członkini Zarządu ds. Kapitału Ludzkiego i Kultury Organizacyjnej Philip Morris Polska i Kraje Bałtyckie**.

Sam program „Happy Parents" powstał zarówno z myślą o pracujących mamach jak i ojcach. To unikatowe rozwiązanie na polskim rynku pracy – i odpowiedź na zmieniające się potrzeby społeczeństwa. Według badań CBOS ponad połowa (58 proc.) Polaków preferuje partnerski model rodziny. Taki, w którym obydwoje rodziców pracuje zawodowo i w równym stopniu dzieli się opieką nad dziećmi oraz obowiązkami domowymi:

„Zawsze dajemy naszym pracownikom wybór. Ale nie chcemy, żeby musieli wybierać między pracą a rodziną. Chcemy, żeby z czystym sumieniem wybierali i jedno, i drugie. Szczęśliwy rodzic to szczęśliwy pracownik. Dlatego staramy się ułatwiać naszym pracownikom decyzję o urlopach rodzicielskich. Stwarzamy im możliwości skutecznego i przyjemnego pogodzenia obowiązków służbowych z wychowywaniem dzieci. Stale też pracujemy nad nowymi rozwiązaniami w tym obszarze, czego przykładem jest druga odsłona programu „Happy Parents". Wyrównywanie szans zawodowych to jeden z filarów naszej etyki biznesowej, zarówno w zakresie sprawiedliwego i równego wynagrodzenia niezależnie od płci, jak i w kwestiach praw rodzicielskich" – **mówi Michał Mierzejewski, Prezes Zarządu i Dyrektor Zarządzający Philip Morris Polska i Kraje Bałtyckie.**

Pracownicy spółek Philip Morris w Polsce wracający z urlopów rodzicielskich, których podczas nieobecności w pracy ominęło uczestnictwo w programach rozwojowych lub przeglądach wynagrodzeń, również otrzymują podwyżki swoich pensji, jeśli w tym okresie im przysługiwały. Równolegle firma promuje elastyczne podejście do czasu i miejsca pracy. Choć pandemia znacznie przyspieszyła trend pracy zdalnej w firmach, to jej zalety polski oddział Philip Morris znał i wdrażał znacznie wcześniej, zachęcając pracowników do odkrywania zalet tej formy świadczenia pracy. W szczególności w przypadku kobiet powracających na rynek pracy np. po urlopie macierzyńskim, taka formuła odgrywa ważną rolę w ich aktywizacji zawodowej.

30 LAT OŚRODKA KULTURY KRAKÓW-NOWA HUTA

Ośrodek Kultury Kraków-Nowa Huta obchodzi 30-lecie swojej działalności. Na zakończenie całorocznego świętowania pod hasłem *Świętujemy na okrągło*, 9 listopada w Teatrze Łaźnia Nowa odbyła się uroczysta Gala Jubileuszowa, na której zebrali się obecni i byli Pracownicy, Przyjaciele i Partnerzy Ośrodka Kultury.

Spotkanie rozpoczęło się przywitaniem przez Dyrektor Ośrodka Małgorzatę Jezutek przybyłych gości: Prezydenta Miasta Krakowa prof. Jacka Majchrowskiego, Radnego Sejmiku Małopolskiego Jerzego Macieja Fedorowicza, Pełnomocnika Prezydenta Miasta Krakowa ds. Rodziny Marzeny Paszkot, Dyrektor Wydziału Kultury i Dziedzictwa Narodowego Katarzyny Olesiak, Zastępcy Przewodniczącego Rady Miasta Krakowa Sławomira Pietrzyka, Radnych Miasta Krakowa, Przewodniczących Rad Dzielnic oraz Radnych. Usłyszeliśmy także podziękowania skierowane do współpracujących z Ośrodkiem służb mundurowych, Dyrektorów instytucji kultury i placówek oświatowych, wszystkich Przyjaciół Klubów i Ośrodka Kultury, w tym Sponsorów obchodów wydarzeń jubileuszowych.

★★★

W trakcie części oficjalnej wręczone zostały przez Prezydenta Miasta Krakowa prof. Jacka Majchrowskiego odznaczenia *Honoris Gratia*, przyznawane osobom zasłużonym dla Krakowa. Uhonorowanych zostało pięciu pracowników Ośrodka Kultury Kraków-Nowa Huta: Danuta Radosz, Dorota Adamska, Jolanta Żarnik, Beata Gorycka i Elżbieta Kozub.

★★★

Tuż po wręczeniu odznaczeń publiczność obejrzała film promujący różnorodną działalność oraz materiał prezentujący inaugurację trasy rowerowej Velo Huta, która miała miejsce w czerwcu tego roku. Wręczona została także nagroda główna za przejechanie Dużej Pętli Velo Huta, wylosowana spośród wszystkich zgłoszeń i otrzymał ją Aleksander Tomczak.

★★★

Następnie scenę przejęli Cyrkowcy z Klubu 303. Ci związani z Klubem dawniej i dziś – wychowankowie i przyjaciele. Podziwialiśmy zapierające dech w piersi pokazy akrobatyki na ławeczce akrobatycznej w wykonaniu Łukasza Banacha i Filipa Szymczaka, akrobatyki powietrznej na kole w wykonaniu Justyny Rogulskiej, pokaz na drabinie cyrkowej w wykonaniu Tomasza Krawczyka i ekwilibrystyki na rowerze zaprezentowany przez Łukasza Bogusława a także pokaz umiejętności cyrkowych dziecięco-młodzieżowej Grupy Cyrk-O-Maniacy w składzie: Mateusz Szumiec, Gabriela Dąbrowska, Piotr Wilski, Dawid Kiściński, Julia Marek, Zuzanna Błachno, Roksana Wójtowicz, Laura Wójtowicz, pod czujnym okiem instruktora – Dominika Pawlika.

★★★

Po cyrkowych występach na scenie pojawiła się teatralno-komediowa grupa improwizacyjna Ad Hoc, która zaangażowała całą publikę w swój kreowany na żywo – *ad hoc* – spektakl.

★★★

Na jubileuszową scenę zaproszeni zostali także wszyscy pracownicy Ośrodka, by wspólnie zdmuchnąć elektryczne świeczki na ogromnym torcie. Była to świetna okazja, by dyrektor Małgorzata Jezutek złożyła podziękowania swoim pracownikom za zaangażowanie i pasję, podejmowanie wyzwań, budowanie relacji i otwartość na potrzeby innych ludzi, życząc jednocześnie dalszego przychodzenia do pracy z przyjemnością, realizacji pasji, rozwoju i satysfakcji zawodowej. Na zakończenie wszyscy goście udali się na bankiet. Całą galę poprowadziła współpracująca z Ośrodkiem od lat przy projektach kulturalnych Lidia Jazgar.

★★★

Partnerami Jubileuszu Ośrodka Kultury Kraków-Nowa Huta byli:

Gmina Miejska Kraków, Rada Dzielnicy XIV Czyżyny, Rada Dzielnicy XV Mistrzejowice, Rada Dzielnicy XVII Wzgórza Krzesławickie, Rada Dzielnicy XVIII Nowa Huta, Arcelor Mittal Poland, Nowa Huta Przyszłości S.A. w Krakowie, Krakowski Holding Komunalny S.A. w Krakowie, EKOspalarnia Kraków, Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej S.A. w Krakowie, Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Sp. z o.o., Wodociągi Miasta Krakowa S.A., ABC COLOREX, Cafe NOWA Księgarnia, Kraków w Formie.

Patronat medialny nad jubileuszowymi działaniami objęli Dwutygodnik Kraków.pl, Kalendarz Imprez Nowohuckich, „Głos. Tygodnik Nowohucki" i Wolne Radio Nowa Huta.

★★★

Więcej informacji o jubileuszowych działaniach Ośrodka można znaleźć na www.krakownh.pl, a na klubowych fanpage'ach w serwisie Facebook obejrzeć zrealizowane specjalnie z okazji 30-lecia materiały filmowe.

Patrycja Psuj
Fot. Magdalena Rymarz

HISTORYCZNE REFLEKSJE

Z okazji 30-lecia Ośrodka Kultury Kraków Nowa Huta wspomina red. Sławomir Pietrzyk, wiceprzewodniczący Rady Miasta Krakowa

Jako osoba od lat współpracująca z Ośrodkiem Kultury Kraków-Nowa Huta, a właściwie od początku Jego istnienia, chciałbym podzielić się osobistymi refleksjami z tej okazji jaką jest jubileusz 30 lat jego istnienia. Pamiętam jak powstało to Centrum Kulturalne tętniące obecnie życiem oraz ożywiające działalność kulturalną w nowohuckiej aglomeracji już po zmianach terytorialnych i odnowie społeczno-politycznej.

Pierwszym dyrektorem tej placówki został **Bartłomiej Juszczyk** człowiek o wielkiej wrażliwości na sprawy społeczne. To pod jego kierownictwem połączono dotąd 12 odrębnych placówek kulturalnych działających w starym układzie Dzielnicy Nowa Huta (obecnie 13). Przez ponad 10 lat nie tylko integrował działalność kulturalną, ale sam angażował się w nią bezpośrednio. Już w latach dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku doceniał wagę Zielonej Nowej Huty i sam startował w konkursach na ogródek przydomowy, który dopieszczał przy swoim bloku, organizowany przez inną placówkę kulturalną. Po nim kierownictwo Ośrodka przejęła **Małgorzata Jezutek,** już w czasie kadencji prezydenta Miasta Krakowa prof. **Jacka Majchrowskiego**, którą to funkcję pełni do dzisiaj, blisko 19 lat. To nowa era dla Ośrodka. Pani dyrektor postanowiła zmienić oblicze i bazę klubów zrzeszonych w ramach Ośrodka. Rozpoczęła wielkie dzieło odnowy i rewitalizacji tych placówek. Dzięki pozyskaniu przychylności Przyjaciół Ośrodka i jego poszczególnych Klubów. Udało się Jej pozyskać znaczne fundusze w budżecie Miasta Krakowa dla remontu i odnowy poszczególnych Klubów. Dzięki temu prowadzona działalność Ośrodka jest bardzo rozległa i się rozwija wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców.

★★★

Jako pierwszy blask odzyskał Klub „Dukat" w os. Grębałów. Było to wynikiem znakomitego kierownictwa tego klubu przez lata przez dr. **Zygmunta Kiszkę** oraz razem z nim współpracującego **Franciszka Nowaka** założyciela i przewodniczącego Towarzystwa Przyjaciół Grębałowa, którzy nie tylko mieli wielu Przyjaciół, ale wspólnie prowadzili działalność na rzecz lokalnej społeczności. Organizowane tutaj dożynki stały się wzorem dla innych nowo powstałych Dzielnic, a także były mobilizacją do powstania lokalnych Stowarzyszeń w innych osiedlach. Zainicjowany tutaj Konkurs na „Ogródek Przed Domem" jest piękną kontynuacją idei zapoczątkowanej przez Bartłomieja Juszczyka. Do dzisiaj wspominam wycieczki, w których brałem udział, organizowane przez dr. Zygmunta Kiszkę autora opracowań o historycznych miejscach nie tylko nowohuckich. Obecnie klubem kieruje **Magdalena Rutkowska-Oliwa.**

★★★

Przez lata byłem gościem w „Wersaliku" w os. Ogrodowym, gdzie szefowała długo **Janina Buda**. To tutaj przytuleni zostali ludzie, którzy skutecznie walczyli z nałogiem alkoholowym. Dzięki rozległej aktywności społecznej prowadzono tutaj ambitną działalność charytatywną przy współpracy m.in. z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej. Obecnie są tutaj prowadzone prace modernizacyjne z oczekiwaniem drugiego etapu, a była kierowniczka tego Klubu **Joanna Kowacka-Kraj** kontynuująca dzieło p. Janiny została Kierownikiem Działu Klubów. Obecnie kierownikiem jest **Arletta Szewczyk.**

W Wersaliku organizowane są wystawy, koncerty, warsztaty, spotkania tematyczne oraz imprezy okolicznościowe, od lat działa tam świetlica dla dzieci.

★★★

Kolejny Klub w starej części Nowej Huty to „Jędruś", gdzie kierownikiem, który odcisnął swoje pozytywne piętno był **Waldemar Cichy**. Organizowane przez niego przeglądy gier komputerowych wyprzedziły czas, a jego udział w licznych imprezach w pozostałych Klubach jako prowadzącego folklorystyczne imprezy przejdą do historii.

Budynek Klubu Jędruś jeszcze oczekuje na prace modernizacyjne. Obecnie trwają uzgodnienia projektu i liczę, że wkrótce uda się je zakończyć i doprowadzić do modernizacji, na którą wszyscy czekają – szczególnie załoga Klubu pod kierunkiem **Magdaleny Pluty**.

★★★

Działalność w centrum Nowej Huty uzupełnia Klub „Zgody", który istniał wcześniej w os. Zgody przy centrum administracyjnym Ośrodka. Na szczęście i ten Klub znalazł swoje samodzielne miejsce w os. Słonecznym po lokalu oddziału Muzeum Historycznego i prowadzi tu swoją działalność słynącą z ważnych wystaw oraz konkursów o historii Nowej Huty pod kierunkiem **Karoliny Chaczko**. Dzięki temu była siedziba Klubu została przeznaczona na stworzenie nowoczesnego zaplecza dla zarządzania i administrowania Ośrodkiem.

★★★

Ważną rolę odgrywają Kluby położone w dzielnicach peryferyjnych. Tutaj bardzo często bywałem na imprezach przypominających korzenie Nowej Huty. W Branickim „Herkulesie" obchodzono są ważne święta nawiązujące do rolniczych tradycji tych miejsc. Święto Dyni przekształciło się w nowohucką, a właściwie krakowską imprezę „Zaklęte w dyni" organizowaną na placu Centralnym im. Ronalda Reagana, a w Święcie Ziemniaka biorę udział do dzisiaj i rozstrzygam w jury konkursy kulinarne i plastyczne w znakomicie organizowanej imprezie przez kierowniczkę **Dorotę Adamską** razem ze współpracownikami. Klub ten został pięknie wyremontowany. Niedaleko znajduje się Klub Karino w Chałupkach, którym przez lata kierowała **Elżbieta Nowak** współpracując znakomicie z miejscową społecznością, a jej dzieło kontynuuje jej współpracowniczka **Elżbieta Kozub**. Takie Dni Dziecka i Święta Truskawki przy ul. Truskawkowej z udziałem dzieci sprawnych inaczej nie ma nigdzie. Ten Klub także już odzyskał blask, ale jeszcze co nieco pozostało do zrobienia. Klub „Pod Kasztanami" w Kościelnikach, którym obecnie kieruje **Monika Górszczak** ma też piękne tradycje, a współpraca ze środowiskiem senioralnymi służy za wzór. Obecnie Klub oczekuje kompleksowego remontu z dostosowaniem dla osób niepełnosprawnych. Na szczęście został odnowiony Klub „Krzesławice" mieszczący się w starym zabytkowym budynku i tylko trzeba dokończyć modernizację tego Klubu. Także swój blask odzyskał Klub „Jedność" w Wolicy. Kierująca nim **Jolanta Żarnik** razem ze współpracownikami organizuje wspaniałe imprezy spośród których najbardziej sobie cenię „Z kolędą przez wieki". Często zaglądałem do Aneksu w Łuczanowicach, a plenerowe imprezy organizowane z miejscowym Stowarzyszeniem Przyjaciół Łuczanowic należą do perfekcyjnych, dzięki kierowniczce **Danusi Radosz** wraz ze współpracownikami. Do tego towarzystwa peryferyjnego niedawno dołączył nowy Klub „Zakole" powstały dzięki staraniom lokalnej społeczności na czele z radną miejską **Renatą Kucharską.** Jego kierownik to aktor Teatru Ludowego **Jarosław Szwec,** organizuje tu niepowtarzalne imprezy wykorzystując swoje umiejętności i doświadczenie aktorskie.

Na koniec wspomnę jeszcze o dwóch Klubach miejskich mieszczących się w zasobach spółdzielczych. Klub „Mirage" w os. Boh. Września to ostoja działalności seniorskiej, ale nie tylko, bo brałem w nim udział w wielu wystawach i wernisażach na wysokim poziomie dzięki wieloletniej kierowniczce **Małgosi Wojtasik.** Na koniec wyrażam podziw dla działalności „Klubu 303" w os. Dywizjonu 303 pod kierunkiem **Magdaleny Florek** położonym w zasobach SM Czyżyny. Prowadząca tu działalność Pracownia Cyrkowa nie tylko uświetniła obchody 30-lecia Ośrodka, ale prowadzi działalność na miarę ogólnopolską, a może i światową...

Życzę dyrektor Małgorzacie Jezutek i jej wszystkim współpracownikom realizacji wszystkich zamierzeń i dalszego rozwoju Ośrodka dla dobra nowohucian.

SŁAWOMIR PIETRZYK

Sport

Z NOTESU KIBICA

19.11 (piątek) – godz. 18, I liga piłki nożnej: Puszcza Niepołomice – GKS Jastrzębie

19.11 (piątek) – godz. 18.30, I Liga Małopolska siatkówki mężczyzn: Sparta/AGH – Wawel Kraków (hala ZSOS 2, os. Teatralne 35)

20.11 (sobota) – godz. 13, II liga piłki nożnej: Hutnik – Śląsk II Wrocław

20.11 (sb) – godz. 13, II Liga Małopolska siatkówki mężczyzn – grupa zachodnia: Hutnik/Wanda – Skawa Wadowice (hala Wandy, ul. Odmogile)

20.11 (sb) – godz. 17, II liga siatkówki mężczyzn – grupa czwarta: Hutnik/Wanda – MCKiS Jaworzno (hala Wandy, ul. Odmogile)

21.11 (niedziela) – godz. 17, III liga piłki ręcznej mężczyzn: Hutnik – Grom Jasienica (hala Suche Stawy).

PUSZCZA NIEPOŁOMICE – STOMIL OLSZTYN 0–2 (0–0)

0–1 – Moneta (55), 0–2 – Mikita (80).

PUSZCZA: Kobylak – Czikosz, Stępień (81. Hladik), Dytiatjew (47. Wojcinowicz), Aftyka (46. Górski) – Mroziński, Tomalski (67. Kobusiński), Serafin, Hajda (67. Włodarczyk) – Boguski, Thiakane.

Sędziował **Daniel Kruczyński** z Żywca. Żółte kartki: Serafin, Thiakane, Hajda, Tomalski – Tecław, Bąkowski. Widzów: 524.

BŁĘDÓW BYŁO ZA DUŻO

– Był to słaby mecz w naszym wykonaniu, a nasi piłkarze podejmowali niezrozumiałe decyzje w obronie. Na takim poziomie nie przystoi popełniać takich błędów. Ciężko nie skorzystać z tego, gdy przeciwnik uchyla się, przepuszcza piłkę. Nie wiem, czym to było spowodowane. To nie było spotkanie, w którym któraś drużyna miała przewagę. Było widać, że obydwa zespoły grały dość nerwowo, miały problemy z akcjami ofensywnymi – ocenił ten występ trener Puszczy, **Tomasz Tułacz**.

Na obiekcie w Niepołomicach odbyło się w miniony weekend jeszcze jedno spotkanie I ligi, w którym Sandecja Nowy Sącz pokonała Arkę Gdynia 3–1. Jego gospodarzem był nowosądecki zespół, gdyż na jego boisku kończył się montaż ogrzewania. Nowym liderem I ligi została Miedź Legnica – 35 pkt. Puszcza po tej porażce została wyprzedzona przez Stomil i osunęła się na piętnaste miejsce – 15 pkt. Najbliższy mecz, 19 listopada, znowu rozegra na swoim stadionie i gościć będzie GKS Jastrzębie. **(dan)**

OBY TYLKO TAKIE MECZE GRALI

HUTNIK – RUCH CHORZÓW 2–0 (1–0)

1–0 – Stawarczyk (13), 2–0 – Świątek (70).

HUTNIK: Frasik – Jaklik, Hoyo–Kowalski, Stawarczyk, Kędziora, Zmorzyński – Hafez (64. Kitliński), Zawadzki (78. Bernal), Świątek (90. Gajda), Kieliś – Wilczyński (64. Chmiel).

Sędziował **Marek Śliwa** z Pińczowa. Żółte kartki: Hoyo–Kowalski, Zawadzki – Kulejewski, Żagiel. Widzów: 900.

Faworyt przed tym meczem był tylko jeden – oczywiście Ruch, który zajmuje drugie miejsce w II lidze, bo Hutnik też jest drugi, ale od końca. Jednak zdarzają się takie bale, w tym przypadku mecze, na których na parkiecie (boisku) bryluje Kopciuszek. I okazuje się wówczas, że stać go na bardzo wiele.

Tak też było tego dnia z Hutnikiem, któremu asystowało wielu, jak na Suche Stawy, kibiców. Mających wreszcie powody do zadowolenia – choć klub wobec nich niekoniecznie, gdyż może przyjść zapłacić za nich jakąś karę – bo jak na razie był to najlepszy mecz w wykonaniu ich piłkarzy w tych rozgrywkach. I oby tylko takie grali, gdyż pomimo zwycięstwa ich sytuacja dalej jest bardzo trudna i strata do bezpiecznej strefy wciąż jest spora – wynosi dziewięć punktów.

Hutnicy cały czas prezentowali się lepiej od przyjezdnych – ci częściej byli przy piłce, ale niespecjalnie coś z tego wynikało – trudno byłoby wskazać chwile, w których Ruch uzyskiwał przewagę. W obronie krakowianie udanie powstrzymywali jakieś przeciwne próby ofensywne i pozwolili tylko na oddanie jednego strzału w światło swojej bramki. W ataku byli groźniejsi i szybko uzyskali prowadzenie za sprawą swoich dwóch obrońców. Najpierw bowiem główkował **Łukasz Kędziora**, ale dopiero dobitka **Piotra Stawarczyka** – grał w Ruchu w ekstraklasie przez sześć lat – wylądowała w siatce niebieskich.

Trzeba jednak zaznaczyć, że więcej okazji stworzyli sobie po zmianie stron i jeśli można mieć wobec nich jakieś zarzuty, to chwilami brakowało im skuteczności. Choć z drugiej strony trzeba podkreślić, że świetnie spisywał się bramkarz chorzowian, **Jakub Bielecki**. Znalazł jednak jeszcze na niego sposób **Krzysztof Świątek**, który po centrze **Piotra Zmorzyńskiego** – dobry jego występ – wygrał pojedynek główkowy z roślejszym przeciwnikiem, zdobywając drugą bramkę dla Hutnika i właściwie przesądzając o zwycięstwie, choć do końca było dużo czasu. **(dan)**

1. Stal Rzeszów	17	42	36–11
2. Ruch Chorzów	17	34	27–17
3. Chojniczanka	17	29	36–18
4. Radunia Stężyca	17	29	33–25
5. Lech II Poznań	17	26	17–16
6. Olimpia Elbląg	17	26	16–18
7. Motor Lublin	17	25	29–18
8. Wisła Puławy	17	25	32–27
9. Wigry Suwałki	17	25	19–18
10. Garbarnia Kraków	17	24	24–22
11. Śląsk II Wrocław	17	23	29–29
12. KKS Kalisz	17	21	19–20
13. Znicz Pruszków	17	21	21–26
14. Pogoń Siedlce	17	20	23–32
15. Pogoń Grodzisk Maz.	17	18	17–23
16. GKS Bełchatów	17	13	14–30
17. Hutnik	**17**	**12**	**14–29**
18. Sokół Ostróda	17	6	6–33

DOTARŁY DO PÓŁFINAŁU

Rozegrany został trzeci turniej Grand Prix Weteranów w tenisie stołowym. Wśród startujących w tych zawodach – odbyły się w Makowie w województwie łódzkim, jest to miejscowość sąsiadująca z Lipcami Reymontowskimi w pobliżu Skierniewic – znalazły się dwie nowohuckie pingpongistki, **Dorota Nowacka** i **Jolanta Szatko–Nowak**.

Obydwie wystartowały w kategorii 50–64. Co ciekawe, lepiej w fazie eliminacyjnej spisała się Nowacka. Wygrała w swojej grupie wszystkie pojedynki, tracąc w nich dwa sety i oczywiście zajęła w niej pierwsze miejsce. Szatko–Nowak pokonała w grupie dwie rywalki, a w kolejnym uległa **Dorocie Paluch** z Jastrzębia Zdroju, z którą od lat toczy w tych rozgrywkach zacięte spotkania i raz jedna, raz druga jest górą. Obie zawodniczki wyszły jednak z grupy, Paluch z pierwszego miejsca, a krakowianka z drugiej pozycji.

W części pucharowej tego turnieju Nowacka i Szatko–Nowak dotarły do półfinału. Ta pierwsza trafiła w nim na Paluch, przegrywając 2–3. Z kolei Szatko–Nowak przyszło się zmierzyć z **Elżbietą Kazberuk**, z którą przegrała w poprzednim Grand Prix w Gliwicach. I tym razem również lepsza okazała się wrocławianka, zwyciężając 3–0. Ona także znowu zajęła pierwsze miejsce w tej kategorii, pokonując w finale Paluch 3–0.

Kolejny turniej Grand Prix Polski weteranów rozegrany zostanie w dniach 11–12 grudnia. Odbędzie się w Węgierskiej Górce. **(dan)**

UDANY WYPAD NA ORAWĘ

W Jabłonce rozegrane zostały dwie imprezy piłki ręcznej, w których wzięły udział dwie drużyny z Nowej Huty. W turnieju „starszych panów" wystąpił zespół Hutnik Masters, a w XI Memoriale Pamięci Nauczycieli Wychowania Fizycznego ekipa Kusego z rocznika 2007.

Hutnicy wygrali wszystkie spotkania – z Orawą II Jabłonka 17–11, KWS Grodków 20–10 i Orawą 22–10. Zajęli oczywiście pierwsze miejsce, wyprzedzając Orawę II, na trzecim miejscu znalazła się Orawa, a czwarty był Grodków z Opolszczyzny. Królem strzelców tego turnieju został skrzydłowy Hutnika **Grzegorz Pieczarka**, a najlepszym zawodnikiem nowohuckiej drużyny kołowy **Mariusz Cichy**.

Młodym szczypiornistom Kusego przyszło zmierzyć się z czterema zespołami. Pierwsze miejsce zajęła Kadra Małopolski – wygrała wszystkie spotkania – a o następne lokaty toczyła się bardzo zacięta rywalizacja. Świadczy o tym choćby, że decydował o nich bilans bramkowy, a nie punktowy. Druga była Orawa Jabłonka, a na trzeciej pozycji uplasował się Kusy, za którym znalazły się Pogoń Zabrze i ZS Jabłonka. Wśród wyróżnionych zawodników znalazł się **Daniel Mastalerz** wybrany najlepszym bramkarzem memoriału, a najlepszym graczem drużyny z os. Handlowego został **Piotr Szpakowski**. **(dan)**

SIATKARZE ZAWIEDLI

AKS V LO RZESZÓW – HUTNIK/WANDA 3–1 (25–21, 25–23, 23–25, 25–21)

HUTNIK/WANDA: Fremel, Iszczuk, Filipczak, Maciąg, Być, Żuchowski – Macheta (libero), **Martos Sanchez** (l), **Zabawa, Krzyżak, Popardowski, Michałek.**

Wyniki poszczególnych partii wydają się świadczyć, że było to wyrównane spotkanie, ale siatkarze z Nowej Huty jednak zawiedli. Stać ich było bowiem w starciu z młodym zespołem z Podkarpacia na więcej. W poprzednim sezonie oddali mu tylko seta, plasując się w części zasadniczej oraz po play–off wyżej i z wiele lepszym dorobkiem. Można było zatem oczekiwać, że podobnie będzie również w pierwszej konfrontacji w tym sezonie.

Od początku meczu lepiej spisywali się gospodarze, którym krakowianie zaczęli dorównywać dopiero po kilku stratach w drugim starciu. Do jego końca toczyła się zacięta walka o każdą piłkę, ale co intrygujące więcej opanowania w decydujących chwilach wykazali mniej doświadczeni gracze z Rzeszowa. Również w następnej partii długo przeważał AKS, ale w końcu goście się zmobilizowali, doprowadzając do stanu 15–15. Rzeszowianie wciąż nie odpuszczali, starając się dotrzymać kroku Hutnikowi i niewiele brakło, a gra trwałaby dłużej, bo przy ostatniej piłce pomylił się główny arbiter. Ostatecznie przyznał się do błędu i punkt przypadł hutnikom. Wydawało się, że powalczą oni dalej, lecz w ostatnim secie znowu popełnili sporo błędów i wygrana przypadła gospodarzom

W ekipie z Krakowa debiutował 15-letni libero, grający do tej w zespole młodzieżowym i dobrze zapowiadający się **Karol Martos Sanchez**. Jego mama jest Polką, a tata Hiszpanem.

Od piątej kolejki liderem czwartej grupy II ligi krajowej jest MCKiS Jaworzno – 23 pkt, który wygrał do tej pory wszystkie spotkania. I właśnie z tym zespołem Hutnik/Wanda – wciąż zajmuje siódme miejsce z 12 pkt – zmierzy się w ten weekend we własnej hali.

★★★

I Liga Małopolska mężczyzn: Sparta AGH – Kęczanin Kęty 3–0 (25–20, 25–15, 25–20), GSKS Laskowa – AS Niepołomice 3–0 (25–23, 25–20, 25–21). Prowadzi Wawel Kraków – 9 pkt, 2. Sparta AGH – 7 pkt, 7. AS Niepołomice – 0 pkt.

II Liga Małopolska mężczyzn – grupa zachodnia: Zawisza Sulechów – Skawa Wadowice 0–3 (13–25, 19–25, 15–25), spotkanie Hutnik/Wanda II – Dalin Myślenice zostało przełożone. Z rozgrywek wycofał się Orlik Bolesław.

II Liga Małopolska kobiet – grupa zachodnia: UKS Gminy Brzeszcze – Sparta UJ 3–0 (25–19, 26–24, 26–24). **(dan)**

Rozpoczęły się baraże do centralnych lig młodzieżowych – juniorów młodszych i trampkarzy – w piłce nożnej. Do obydwu z nich szanse awansu mają zespoły Hutnika.

JUNIORZY U-17 BLISCY AWANSU

Znacznie lepiej spisali się jednak juniorzy U-17, którzy podejmowali w pierwszym meczu na Suchych Stawach najlepszy zespół województwa świętokrzyskiego, GKS Nowiny. Nowohucianie w świetnym stylu zwyciężyli aż 7–0 (4–0) i wszystko wskazuje, że to oni będą cieszyć się promocji po rewanżowym spotkaniu na boisku rywala. Bramki dla Hutnika zdobyli **Maksymilian Żmuda 4, Michał Gocal, Piotr Wójtowicz, Jan Kępa**.

W trudniejszej sytuacji znajdują się trampkarze (U–15) klubu z Nowej Huty. Przegrali bowiem na własnym boisku 0–1 (0–0) z Resovią, kończąc mecz w dziesiątkę. Nie oznacza to, że nie mogą wywalczyć miejsca w lidze centralnej, gdyż nie jest to duża strata. Rewanż odbędzie się w sobotę w Rzeszowie. **(dan)**

Małopolska Liga Juniorów. MKS Trzebinia – Hutnik 1–2 (): **Lelek 2**; Dunajec Nowy Sącz – Puszcza Niepołomice 2–2 (2–1): **Stokłosa, Hajduk samob**. W sierpniu, przed startem rozgrywek, nikt tego się nie spodziewał, ale mistrzem jesieni zostało Podhale Nowy Targ – 38 pkt, które spędziło na czele większość czasu. Tylko punkt w Nowym Sączu sprawił, że Puszcza spadła na czwarte miejsce – 30 pkt. Hutnik po słabym początku sezonu w pewnym momencie jednak obudził się i jest obecnie dziesiąty – 19 pkt. Rewanże rozpoczną się 19 marca.

Z PIŁKARSKICH BOISK

Klasa okręgowa – grupa II. W zaległym spotkaniu Orzeł Piaski Wielkie pokonał Prokocim Kraków, co sprawiło, że wyprzedził w tabeli rezerwy Hutnika i zajmuje teraz szóstą lokatę z 21 pkt. Hutnicy spędzą zimę na siódmym miejscu – 20 pkt.

Klasa A – grupa I. Szreniawa Koszyce – Słomniczanka II Słomniki 1–3 (0–1): **Stalmach**; Galicja Raciborowice – Orzeł Iwanowice 2–1 (0–1): **Sikora, Jarosz**; Ekler Baranówka – Michałowianka Michałowice 3–3 (0–1): **Wierzbiński, Rafałowski, Płatek samob.**; Partyzant Dojazdów – Błękitni II Modlnica 1–0 (0–0): **Linczowski**; Czarni Grzegorzowice – Szreniawa 4–0 (1–0). Pomimo przegranej mistrzem jesieni został Orzeł – 29 pkt, trzecie miejsce zajmuje Galicja – 27 pkt, Partyzant jest czwarty – 23 pkt, 5. Ekler – 22 pkt, 11. Szreniawa – 9 pkt.

Klasa A – grupa III. Wanda – Podgórze Krakow 0–0. Była to ostatnia kolejka w tym roku, ale do rozegrania pozostały jeszcze cztery zaległe spotkania. Na pewno po nich na pierwszym miejscu pozostanie Wieczysta II Kraków – 36 pkt. Remis Wandy sprawił, że spadła ona siódmą pozycję – 19 pkt i do marca żaden z rywali po wspomnianych meczach jej nie wyprzedzi.

Klasa B – grupa I. Zawisza Sulechów – Strażak Goszcza 0–0, Kosynierzy Łuczyce – Polanowice 0–3, Sparta Skrzeszowice – Niedźwiedź II 1–2. Były to ostatnie tegoroczne spotkania. Na czele po rundzie jesiennej znajduje się Niedźwiedź II – 34 pkt, 2. Strażak – 29 pkt, 3. Zawisza – 29 pkt, 7. Sparta – 18 pkt, 13. Kosynierzy – 2 pkt.

Klasa B – grupa III. Rybitwy Kraków – Albertus 9–0. Po serii siedmiu porażek Albertus zakończył występy w rundzie jesiennej na dwunastej pozycji – 8 pkt. Najlepszy w niej okazał się Dragoons Kraków – 36 pkt, w którym grają obywatele 20 krajów mieszkający w Krakowie. Wygrał on wszystkie mecze w tym sezonie i jest zdecydowanym kandydatem do awansu. **(dan)**

Tydzień TELEWIZJA

GŁOS
TYGODNIK NOWOHUCKI

PIĄTEK 19.11

TVP1

5.20 Przysięga (522) – serial obyczajowy, Turcja (2020) **6.10** Elif (1093) – serial, Turcja (2018) **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Agape – magazyn **8.00** Wiadomości **8.10** Pogoda poranna **8.15** Kwadrans polityczny **8.35** Ranczo 8 (102): Jedźmy, nikt nie woła – serial obyczajowy TVP **9.35** Komisarz Alex 13 (156): Pośród wilków – serial kryminalny TVP **10.35** Ojciec Mateusz 23 (228): Pożegnanie – serial kryminalny TVP **11.25** Remiza. Zawsze w akcji! (52) – serial TVP **12.00** Wiadomości **12.10** Agrobiznes **12.30** Agropogoda – magazyn **12.35** Magazyn rolniczy **12.50** Natura w Jedynce: Inteligentne małpy znad Zatoki Tajlandzkiej – film dokumentalny, Francja (2020) **14.00** Elif (1094) – serial, Turcja (2018) **15.00** Wiadomości **15.10** Pogoda **15.15** Alarm! – magazyn **15.35** Gra słów. Krzyżówka (473) – teleturniej **16.05** Przysięga (523) – serial obyczajowy, Turcja (2020) **17.00** Teleexpress **17.15** Jaka to melodia? (4704) – teleturniej muzyczny **17.55** Klan (3887) – telenowela TVP **18.20** Remiza. Zawsze w akcji! (53) – serial TVP **18.55** Jeden z dziesięciu (11/127) – teleturniej **19.25** Sport **19.30** Wiadomości **20.05** Pogoda **20.10** Alarm! – magazyn **20.35** Ojciec Mateusz 26 (338): Strzeżonego Pan Bóg strzeże – serial kryminalny TVP **21.25** Kulisy serialu „Na sygnale" (153) – felieton **21.35** Na sygnale (340): Jeden z dziesięciu – serial fabularyzowany TVP **22.10 Seksmisja – komedia, Polska 0.20 Oddział specjalny: Wyspa śmierci – film akcji, USA (2001) (dozwolone od lat 16) 1.55** SEAL Team – komando Foki (11) – serial, USA (2017) **2.50** Wiedźmy (3/13): Klin wychowawczy – serial TVP **3.50** Magazyn kryminalny 997 – magazyn (dozwolone od lat 16) **4.45** Notacje: Piotr Rzeczkowski. Cisza między ścianami – cykl dokumentalny **4.55** Zakończenie dnia

TVP2

5.25 Na dobre i na złe (796): Kula u nogi miłość – serial TVP **6.20** Anna Dymna – spotkajmy się: Prof. Marian Zembala **6.55** Familiada (2722) – teleturniej **7.30** Pytanie na śniadanie **10.40** Panorama **10.45** Pytanie na śniadanie **11.20** Zacznij od zdrowia (5) – magazyn **11.50** Dla niesłyszących: Barwy szczęścia (2514) – serial obyczajowy TVP **12.30** Koło fortuny (977) – teleturniej **13.15** Kozacka miłość (226) – serial kostiumowy, Rosja (2013) **14.05** Va Banque (317) – teleturniej **14.35** Na sygnale (50): Sopel lodu – serial fabularyzowany TVP **15.10** Górscy ratownicy (120): Szczęście matki (2) – serial obyczajowy, Niemcy (2019) **16.00** Koło fortuny (1138) – teleturniej **16.35** Familiada (2723) – teleturniej **17.15** Promyk nadziei (155) – serial, Turcja (2019) **18.00** Panorama **18.20** Va Banque (319) – teleturniej **18.45** Kozacka miłość (227) – serial kostiumowy, Rosja (2013) **19.35** Barwy szczęścia (2514) – serial obyczajowy TVP **20.10** Barwy szczęścia (2515) **20.40** You Can Dance: Nowa Generacja (13) – widowisko rozrywkowe **21.35** You Can Dance: Nowa Generacja (13): Wyniki – widowisko rozrywkowe **22.05** Kabaret. Super Show Dwójki (20) – program kabaretowy **23.10** Muzyka, Taniec, Zabawa (70) – koncert **0.15 Chocolat – dramat, Francja (2016) 2.25 Zanim nadejdzie noc – film akcji, USA (2014) (dozwolone od lat 18) 4.05** Planeta Kirsan – film dokumentalny **5.00** Zakończenie dnia

TV POLONIA

6.00 Polonia 24 **6.30** Leśniczówka (175) **7.00** Wojciech Cejrowski – boso przez świat (118) **7.30** Pytanie na śniadanie **7.55** Pytanie na śniadanie **10.40** Panorama **10.45** Pytanie na śniadanie **11.15** Co na obiad: Kefir z ziemniakami **11.30** Na sygnale (315): To tylko przyjaźń **12.00** Wiadomości **12.15** Poland in Undiscovered (88): Legnica **12.35** M jak miłość (1604)**13.25** M jak miłość (1605) **14.20** Szansa na sukces. Opole 2022 (7) **15.15** Ja to mam szczęście! – ulubione skecze (33) **15.25** W kotle historii: Przecław Słota. Grzeczność przy wspólnej misie – magazyn **15.55** Bajki naszych rodziców: Przygody Bolka i Lolka: Na żaglówce (27) – serial animowany **16.05** Bajki naszych rodziców: Przygody Bolka i Lolka: Wielki mecz (28) **16.15** Dziwne przygody Koziołka Matołka (14) **16.30** Rodzinka.pl (211) **17.00** Teleexpress **17.20** Polonia jest kobietą (24) **17.50** Gra słów. Krzyżówka (469) **18.20** Na sygnale (315) **18.50** Polonia Express (31) **19.10** Ola Polonia: Polacy w Brazylii i Ameryce Południowej (55) **19.30** Wiadomości **20.05** Sport **20.10** Pogoda **20.15** Na dobre i na złe (817): Ludzie chwasty **21.10** Kabaret. Super Show Dwójki (20) **22.05** Polonia 24 **22.35** Polskie drogi (10/11): Himmlerland **0.00** Focus on Poland (727) **0.20** Gra słów. Krzyżówka (469) **0.50** Polonia Express (31) **1.10** Ola Polonia **1.30** Powtórki programów

TELEWIZJA KRAKÓW

6.00 Poranek TVP 3 **6.05** Pogoda **6.15** Express regionów **6.25** Poranek TVP 3 **7.00** Poranek TVP 3 **7.30** Poranek TVP 3 **7.45** Express regionów **8.01** Uwolnić dobro: Kana **8.15** Lokalne partnerstwo ds. wody w Małopolsce (7) **8.30** Kronika dnia **8.43** Pogoda **8.45** Czas pogodnej jesieni. Magazyn nie tylko dla seniorów (43) **9.00** Kronika kulturalna **9.15** Odkryj regiony (69)**9.30** Kronika dnia **9.40** Pogoda **9.42** Młodzi zdolni Małopolanie (9) **9.45** Tematy dnia **10.05** Więzień miłości (65) **10.55** Rok w ogrodzie **11.15** Pospołu z wieprzem i wołu **11.45** Rusz się człowieku **12.00** Terytorialsi (40) **12.15** Składka. Emerytura. Przyszłość **12.25** Projekt policja **12.50** Agrobiznes extra **13.05** Agropogoda **13.20** Na Zdrowie **13.30** Moja praca **14.00** Leśny kalejdoskop **14.15** Dlaczego krowa... **14.30** Kronika dnia **14.42** Pogoda **14.45** Express regionów **15.00** Koronka do Miłosierdzia Bożego **15.20** W dobrej wierze **15.45** Antenowe remanenty **16.00** Moda na język polski **16.30** Kronika dnia **16.42** Pogoda **16.45** Express regionów **16.50** Pogoda **17.00** Pogoda **17.03** Felietony **17.10** Msza święta dla chorych **18.00** Pogoda **18.03** Kronika kulturalna **18.13** Odkryj regiony (69) **18.30** Kronika **18.52** Kronika sportowa **18.56** Pogoda **18.59** Tematy dnia **19.11** Turystyczna jazda (140) **19.22** W dobrej wierze (55) **19.43** Pod Tatrami **19.51** Moja rola **19.58** Pogoda **20.01** Kultura na Ludowo#wspieram (1): Twórcy ludowi na Podhalu **20.15** Lokalne partnerstwo ds. wody w Małopolsce (7) **20.30** Wieczna miłość 2 (164) **21.20** Na Zdrowiey **21.30** Kronika **21.44** Pogoda **21.46** Kronika sportowa **21.50** Studio Lotto **22.00** Dla niesłyszących: Dziennik regionów **22.15** Pogoda **22.17** Kryminalna Siódemka **22.30** Ratownicy **23.00** Echa dnia **23.15** Dla niesłyszących: Telekurier **23.40** Całkiem niezła historia **23.55** Całkiem niezła historia **0.20** Kasta: Porwanie rodzicielskie **0.45** Miłosne potyczki (10) **1.45** Głos regionów **2.20** Wieczna miłość 2 (164) **3.10** Dla niesłyszących: Telekurier **3.35** Całkiem niezła historia: Wybrałem wieś

POLSAT

6.00 Nowy dzień **8.40** Malanowski i partnerzy (501, 502) – serial fabularno-dokumentalny Polska **9.40** Sekrety rodziny – serial paradokumentalny **10.40** Dlaczego ja? – serial paradokumentalny **11.40** Gliniarze – serial paradokumentalny Polska **12.50** Wydarzenia **13.25** Interwencja – magazyn reporterów **13.40** Trudne sprawy – serial paradokumentalny **14.40** Dlaczego ja? – serial paradokumentalny **15.50** Wydarzenia, sport, pogoda **16.15** Interwencja – magazyn reporterów **16.30** Na ratunek 112 – serial paradokumentalny **17.00** Gliniarze – serial paradokumentalny **18.00** Pierwsza miłość – serial obyczajowy **18.50** Wydarzenia **19.25** Gość „Wydarzeń" **19.45** Sport, pogoda **20.00 Vaiana: Skarb oceanu – film animowany USA (2016) 22.30 Ojciec chrzestny 3 – dramat sensacyjny USA (1990) 2.10** Kabaretowa Ekstraklasa

tvn

5.40 Uwaga! **6.00** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **7.00** Kuchenne rewolucje – program rozrywkowy **8.00** Dzień Dobry TVN **11.35** Doradca smaku **11.45** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **12.50** Tajemnice miłości – serial paradokumentalny **13.55** Ukryta prawda (1087, 884) – serial paradokumentalny **15.55** Kuchenne rewolucje – program rozrywkowy **17.00** Tajemnice miłości – serial paradokumentalny **18.00** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **19.00** Fakty **19.30** Sport, pogoda **19.45** Raport smogowy **19.50** Uwaga! – magazyn reporterów **20.00** Lego Masters – program rozrywkowy **21.35 Dzika furia: Rampagae – film przygodowy USA (2018) 23.50 Egzekutor – film sensacyjny USA (1996) 2.15** Kuba Wojewódzki – talk-show **3.15** NOC Magii

TVN 7

5.40 Szkoła – serial fabularno-dokumentalny **6.40** Rozwód. Walka o wszystko – serial fabularno-dokumentalny **7.35** Papiery na szczęście – serial obyczajowy **8.10** Ukryta prawda (798–800) – serial paradokumentalny **11.15** Rozwód. Walka o wszystko – serial fabularno-dokumentalny **12.15** Szpital – serial paradokumentalny **13.15** Szkoła – serial fabularno-dokumentalny **14.15** Sąd rodzinny – serial fabularno-dokumentalny **15.15** Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fabularno-dokumentalny **16.15** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **17.15** Komornicy – serial dokumentalny **17.50** SOS. Ekipy w akcji – serila paradokumentalny **18.55** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **20.00** Projekt Lady 6 – reality show **21.05 Pamiętnik – melodramat USA (2004) 23.35 Druhny – komedia romantyczna USA (2011) 2.10** Druga strona medalu 2 (4) – talk-show **2.45** NOC Magii

TV 4

6.00 Gliniarz i prokurator 4 – serial kryminalny **7.00** Strażnik Teksasu (10) – serial sensacyjny **8.00** Nasz nowy dom – reality show **9.00** Pierwsza miłość – serial obyczajowy **9.50** Kochane pieniądze – serial paradokumentalny **10.50** Hardkorowy lombard (81, 82) – serial dokumentalny **11.50** Pamiętniki z wakacji 2 – serial paradokumentalny **12.50** STOP Drogówka – magazyn policyjny **14.55** Gwiazdy Kabaretu – program rozrywkowy **15.55** Hardkorowy lombard (83, 84) – serial dokumentalny **17.00** Policjantki i policjanci (844) – serial obyczajowy **18.00** Kochane pieniądze – serial paradokumentalny **19.00** Policjantki i policjanci (845) – serial obyczajowy **20.00** Gwiazdy Kabaretu (89) – program rozrywkowy **21.00** Troje pod przykrywką – serial komediowy **22.00** Sprawiedliwi – Wydział Kryminalny (538, 539) – serial kryminalny **0.05 Imperium – thriller USA (2016) 2.25** Galileo **3.25** Top 10 – lista przebojów

PULS

6.00 Zbuntowany anioł (202) – telenowela **7.00** Rodzinny interes 4 – serial obyczajowy **8.00** Lombard. Życie pod zastaw 6 (285, 286) – serial obyczajowy **10.00** Lombard. Życie pod zastaw 9 – serial obyczajowy **11.00** Zbuntowany anioł (204) – telenowela **12.00** Zaklinaczka duchów 3 (59, 60) – serial fantasy **14.00** Lombard. Życie pod zastaw 6 (287, 288) – serial obyczajowy **16.00** Rodzinny interes 4 (162, 163) – serial obyczajowy **18.00** Lombard. Życie pod zastaw 9 (476, 477) – serial obyczajowy **20.00 Czas zemsty – film sensacyjny USA/Aruba (2003) 21.55 Rocky 5 – dramat obyczajowy USA (1990) 0.00 Człowiek prezydenta – film sensacyjny USA (2000) 1.35** Castle – serial kryminalny **2.35** Zobacz to!

PROPOZYCJE NA PIĄTEK

TVN, GODZ. 21.35

● ***DZIKA FURIA*** – Amerykański film sensacyjny z 2018 roku. Davis Okoye jest prymatologiem, który najlepiej czuje się w towarzystwie zwierząt. Mężczyzna nawiązuje silną więź z George'em – niezwykle inteligentnym gorylem srebrnogrzbietym, którym opiekuje się od czasu jego narodzin. Niestety, wskutek nieudanego eksperymentu genetycznego ta łagodnie usposobiona małpa zmienia się w gigantyczną rozwścieczoną bestię. Więcej zwierząt ulega przemianie. Drapieżniki zaczynają siać spustoszenie w Ameryce Północnej. Okoye łączy siły z odrzuconym przez środowisko inżynierem genetycznym, aby znaleźć antidotum.

★★★

TVP I, GODZ. 22.10

● ***SEKSMISJA*** – Jedna z najbardziej znanych polskich komedii z 1984 roku. W sierpniu 1991 roku telewizja transmituje relację z epokowego eksperymentu. Maks i Albert dobrowolnie poddają się hibernacji. Budzą się w 2044 r. Od opiekującej się nimi doktor Lamii dowiadują się, że w czasie ich snu na Ziemi wybuchła wojna nuklearna. Jednym z jej skutków było zniszczenie genów męskich, w związku z czym są oni obecnie jedynymi mężczyznami na planecie. Kobiety, które zamieszkały pod ziemią, dzięki partenogenezie od dawna rodzą same dziewczynki. Maks i Albert stają przed dziejową misją.

★★★

TV POLSAT, GODZ. 22.30

● ***OJCIEC CHRZESTNY III*** – Amerykański film sensacyjny z 1990 roku. Starzejący się Michael Corleone ma zamiar zalegalizować wszystkie dotychczasowe interesy i doprowadzić do połączenia rodziny, której drogi rozeszły się przed laty. Zerwanie z kryminalną przeszłością jest trudne. Bank watykański, z którym miał przeprowadzić transakcje, okazuje się instytucją skorumpowaną. Chcąc odkupić winy, Michael wpłaca dużą sumę pieniędzy na rzecz Kościoła. Na uroczystości, podczas której Corleone ma zostać nagrodzony za działalność charytatywną, pojawia się Vincent, nieślubny syn brata Michaela, Sonny'ego.

★★★

TVN, GODZ. 23.50

● ***EGZEKUTOR*** – Film sensacyjny produkcji amerykańskiej z 1996 roku. Pracująca w Departamencie Obrony Lee Cullen przez przypadek odkrywa plan przekazania nowoczesnej i niezwykle niebezpiecznej broni w ręce ludzi, którzy chcą przejąć władzę i zakłócić pokój na świecie. Kobieta zawiadamia FBI, nie wiedząc, iż w spisek zamieszani są politycy najwyższego szczebla, którzy zrobią wszystko, by nie dopuścić do ujawnienia prawdy. Lee potrzebuje pomocy. Uratować może ją jedynie egzekutor – agent specjalny John Kruger z programu ochrony świadków.

SOBOTA 20.11

TVP1

5.10 Klan (3883) – telenowela TVP **5.30** Klan (3884) **6.00** Magazyn Ekspresu Reporterów **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.40** Rok w ogrodzie **8.05** Rok w ogrodzie extra – magazyn **8.20** wojsko-polskie.pl (178) – reportaż **8.45** Pełnosprawni (428) – magazyn dla niepełnosprawnych **9.15** Fascynująca Patagonia – nieujarzmiona dzikość – cykl dokumentalny, Niemcy (2014) **9.35** Śląski Święty – reportaż **10.00** Beatyfikacja ks. Jana Machy **12.40 Nocne przejście – western, USA (1957) 14.15** Z pamięci: Jerzy Ficowski (2) – felieton **14.25** Okrasa łamie przepisy: Własnoręcznie przygotowane konserwy – magazyn kulinarny **14.55** Rolnik szuka żony seria 8 (9) – reality show **15.55** Tajemnice miasteczka (17) – serial kostiumowy, Rosja (2018) **17.00** Teleexpress **17.20** Pogoda **17.30** Jaka to melodia? (4705) – teleturniej muzyczny **18.30** Wojenne dziewczyny 4 (49) – serial TVP **19.25** Sport **19.30** Wiadomości **20.05** Pogoda **20.10** Alarm! – magazyn **20.35** Komisarz Alex 16 (198): Będzie dobrze – serial kryminalny TVP **21.35 Hit na sobotę: Wojownik – dramat, USA (2011); reż.: Gavin O'Connor; wyk.: Joel Edgerton, Tom Hardy, Nick Nolte, Jenifer Morrison (dozwolone od lat 16) 0.00 Seksmisja – komedia, Polska; reż.: Juliusz Machulski; wyk.: Jerzy Stuhr, Olgierd Łukaszewicz, Bożena Stryjkówna, Bogusława Pawelec, Hanna Stankówna, Beata Tyszkiewicz, Ryszarda Hanin, Wiesław Michnikowski 2.10 Przypadkowi zakochani – komedia romantyczna, Kanada (2016); reż.: Farhad Mann; wyk.: Cassie Steele, Ryan Kennedy, Andrew Francis, Karissa Tynes, Nathan Mitchell 3.45** Jaka to melodia? (4705) – teleturniej muzyczny **4.35** Zakończenie dnia

TVP2

5.20 Dla niesłyszących: Barwy szczęścia (2511) – serial obyczajowy TVP **5.55** Dla niesłyszących: Barwy szczęścia (2512) **6.25** Dla niesłyszących: Barwy szczęścia (2513) **7.00** Dla niesłyszących: M jak miłość (1613) – serial TVP **7.55** Pytanie na śniadanie **11.50** Rodzinny ekspres: Światowy dzień pamięci o ofiarach wypadków drogowych – magazyn **12.30** You Can Dance: Nowa Generacja (13) – widowisko rozrywkowe **13.20** You Can Dance: Nowa Generacja (13): Wyniki **14.00** Familiada (2753) – teleturniej **14.35** Koło fortuny (1139) – teleturniej **15.15** Szansa na sukces. Opole 2022 (8): Lombard – widowisko muzyczne **16.20** Na dobre i na złe (823): Całe życie jest spotkaniem – serial TVP **17.20** Wojciech Cejrowski – boso przez świat (120): Peru. Nie chcecie tam być – cykl reportaży **17.50** Słowo na niedzielę: Najdroższa pizza na świecie, puste deklaracje i piękna ufność **18.00** Panorama **18.20** Pogoda **18.30** Postaw na milion 23 (278) – teleturniej **19.20** Rodzinka.pl 11 (224): Prohibicja domowa – serial komediowy TVP **20.00** The Voice of Poland 12: LIVE (16) **22.45** Hity wszech czasów (31) – magazyn muzyczny **23.50 Kino relaks: Czym chata bogata! – komedia obyczajowa, Francja (2017) 1.30 Klucz do wieczności – thriller, USA (2015) 3.35 Skazany na bluesa – dramat, Polska (dozwolone od lat 16) 5.20** Zakończenie dnia

TV POLONIA

6.00 Polonia 24 **6.30** Poland in Undiscovered (88): Legnica **6.50** Turystyczna jazda (135): Iwonicz-Zdrój **7.05** Giganci historii (44): Jan III Sobieski. Panowanie w cieniu ekspansji tureckiej **7.55 Kino retro: Dwie Joasie – komedia, Polska (1935) 9.35** Śląski Święty **10.00** Beatyfikacja ks. Jana Machy **12.20** Niewiarygodne przygody Marka Piegusa: Przygoda siódma, czyli tajemniczy list Hipolita Kwassa, czyli wykrycie centralnej meliny Alberta Flasza **12.50** Na dobre i na złe (817): Ludzie chwasty **13.45** The Voice Kids 4 (14): Finał – Rozgrywka **16.00** Kulturalni PL (587) **17.00** Teleexpress **17.20** M jak miłość (1606) **18.10** Szansa na sukces. Opole 2022 (8): Lombard – widowisko muzyczne **19.10** Paryż. Śladami Chopina – cykl reportaży **19.30** Wiadomości **20.05** Sport **20.10** Pogoda **20.20** Stulecie Winnych 3 (37) – serial TVP **21.15 Konwój – thriller, Polska (2016) (dozwolone od lat 16) 22.50** Powroty (67) – magazyn **23.10** Muzyka, Taniec, Zabawa (67) – koncert **0.10** M jak miłość (1606) – serial TVP **1.00** Perły i dukaty (3/3): Perły i dukaty – serial TVP **1.30** Powtórki programów

TELEWIZJA KRAKÓW

6.00 Przyroda – wędka – przygoda **6.30** Na tropie przypraw. Pikantnie i słodko **7.05** Dla niesłyszących: Spotkania w świecie ciszy **7.30** Turystyczna jazda **7.45** Starszaki **8.15** Dlaczego krowa... **8.30** Las bliżej nas (46) **8.55** Przyrodnik na tropie (24): Padalec **9.25** Piłkarski talent **9.45** Rusz się człowieku **10.00** Pogoda **10.03** Muzealne opowieści **10.06** Moja rola **10.10** Kwartet: Królewskie Miasto Podgórze **10.15** W dobrej wierze (55) **10.36** Kronika kulturalna **10.47** Turystyczna jazda (140): Dolny Śląsk **11.00** Jedź bezpiecznie (869) **11.10** Małopolska w rytmie eko (2) **11.15** Ratuj Klimat Lokalnie (2) **11.25** Prosto z lasu **11.45** Onkoczujni (15/21): Kraków **12.05** Qulszoł – kulinarne potyczki **12.30** Jesień w regionach **12.45** Piosenka u Ciebie **13.15** Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie **13.45** Jesień w regionach **14.00** Moda na język polski **14.30** Kronika dnia **14.42** Pogoda **14.45** Express regionów **15.00** Koronka do Miłosierdzia Bożego **15.20** Dla niesłyszących: Dobre historie: Nadzieja **16.00** Okiem wiary **16.30** Kronika dnia **16.42** Pogoda **16.45** Express regionów **16.50** Pogoda **17.00** Pogoda **17.05** Pod Tatrami **17.15** Spichlerz smaków (45) **17.30** Głos regionów **18.00** Pogoda **18.02** Kolej na kolej. Inwestycje Małopolskie (27) **18.14** Krzemionki 30. Przystanek reportaż (23): Ucieczka z Kabulu **18.30** Kronika **18.52** Pogoda **18.55** Rzecz w kulturze **19.16** Kronika kulturalna **19.30** Wolę dokument (168) **19.35** Żołnierze Rzeczypospolitej: Dąbrowa: Kostka **20.30** Tygodnik polityczny **21.00** Całkiem niezła historia **21.15** Telezwierz **21.30** Kronika **21.44** Pogoda **21.45** Kronika sportowa **21.50** Studio Lotto **22.00** Dla niesłyszących: Dziennik regionów **22.15** Pogoda **22.17** Kryminalna Siódemka **22.30** Detektywi **23.00** Regionalny magazyn sportowy **23.15** Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie **23.50** Ona **0.05** Astronarium (64): Mars **0.35** Piłkarski talent **0.50** Piosenka u Ciebiey **1.20** Głos regionów

POLSAT

6.00 Nowy dzień **8.05 Klopsiki kontratakują – film animowany USA (2013) 10.10** Ewa gotuje – magazyn kulinarny **10.40** Nasz nowy dom (223, 224) – reality show **12.40** Bogaty dom – biedny dom – reality show **13.45** Drwale i inne opowieści Bieszczadu (31, 32) – serial dokumentalny **14.40** Rolnicy. Podlasie – serial dokumentalny **15.45** Więzienie (76–79) – serial dokumentalny Polska **17.45** Chłopaki do wzięcia (249, 250) – serial dokumentalny **18.50** Wydarzenia **19.25** Gość „Wydarzeń" **19.45** Sport, pogoda **20.00 Art-Man – film s.f. USA (2015) 22.45 Life – horror s.f. USA (2017) 0.55 Jack i Jill – komedia USA (2011) 2.55** Świat według Kiepskich – serial komediowy **3.35** Love Island.Wyspa miłości – reality show

tvn

4.55 Uwaga! **5.10** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **6.00** Kuchenne rewolucje – program rozrywkowy **6.55** Kobieta na krańcu świata – serial dokumentalny **7.30** Kolekcja smaków – magazyn kulinarny **8.00** Dzień Dobry TVN **11.30** Na Wspólnej (3323–3326) – serial obyczajowy **13.20** MasterChef – program rozrywkowy **14.55** Mądrzejemy z Katarzyną Bosacką (10-ost.) – magazyn poradnikowy **14.55** Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Niżnym Tagile – studio **16.00** Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Niżnym Tagile **18.30** Kolekcja smaków – magazyn kulinarny **19.00** Fakty **19.25** Sport **19.30** Kroniki Puchru Świata w skokach narciarskich (1) **19.40** Pogoda **19.50** Uwaga! – magazyn reporterów **20.05** Mile wieści 2 (1) – program rozrywkowy **20.10** Mam talent! – program rozrywkowy **22.25 Raj dla par – komedia romantyczna USA (2009) 0.50 Kiedy gasną światła – horror USA (2016) 2.30** Kuchenne rewolucje – program rozrywkowy **3.35** NOC Magii

TVN 7

5.05 Szkoła – serial paradokumentalny **6.00** Kamil Stoch. Moja historia (1, 2) – serial dokumentalny **7.00** Timmy i przyjaciele 2 – serial animowany **7.15** Hotel Paradise 4 (48, 49) – reality show **9.15** Rozwód. Walka o wszystko – serial paradokumentalny **10.15** Ukryta prawda (786, 787, 791, 792) – serial paradokumentalny **15.25 Tajemniczy ogród – film familijny USA/Wielka Brytania (1993) 17.35 Jack, pogromca olbrzymów – film fanatsy USA (2013) 20.00 Sherlock Holmes – film kryminalny USA/Niemcy/Wielka Brytania (2009) 22.50 Mumia – film przygodowy USA (2017) 1.00** Zbrodnia w sąsiedztwie 4 – serial dokumentalny **2.10** Druga strona medalu – talkshow **2.45** NOC Magii

TV 4

6.00 Flintstonowie (21) – serial animowany **6.35** Galileo (427, 906, 907) – program popularnonaukowy **9.45 Rój – film katastroficzny USA (1978) 12.55** STOP Drogówka – magazyn policyjny **14.00** Policjantki i policjanci (841–845) – serial obyczajowy **19.00** Galileo **20.00 Agent XXL 2 – komdia USA (2006) 22.05** Sprawiedliwi – Wydział Kryminalny (540, 541) – serial kryminalny **0.05 Koszmar z ulicy Wiązów – horror USA (2010) 2.05** Ucho Prezesa 3 – serial komediowy **2.25** Disco Polo Life **3.25** Top 10 – lista przebojów

PULS

6.00 Castle – serial kryminalny **7.00** Taki jest świat **8.00** Lombard. Życie pod zastaw 2 (71, 72) – serial obyczajowy Polska **10.00** Lombard. Życie pod zastaw 6 (284–288) – serial obyczajowy **15.00** Lombard. Życie pod zastaw 9 (473–477) – serial obyczajowy Polska **20.00 Rocky Balboa – dramat obyczajowy USA (2006) 22.05 Zemsta Sokoła – film sensacyjny USA (2014) 0.05 Człowiek prezydenta 2 – thriller USA (2002) 1.55** Castle (8) – serial kryminalny **2.50** Zobacz to!

PROPOZYCJE NA SOBOTĘ

TVP I, godz. 21.35

● *WOJOWNIK* – Amerykański dramat obyczajowy z 2011 roku. Tommy, były żołnierz, powraca do rodzinnego miasta po długiej nieobecności. Postanawia wziąć udział w organizowanym tam turnieju MMA, a wysoką nagrodę przekazać wdowie po poległym koledze. O pomoc zwraca się do ojca, Paddy'ego. Dla obu mężczyzn jest to szansa na odbudowanie dawno zerwanej relacji i uporanie się z przeszłością. Wkrótce okazuje się, że do turnieju zgłasza się również Brendan, starszy brat Tommy'ego, dla którego wygrana może być ostatnią szansą na spłacenie kredytu i zapewnienie rodzinie stabilizacji finansowej.

TVN, GODZ. 22.25

● *RAJ DLA PAR* – Komedia produkcji amerykańskiej z 2009 roku. Dave i Ronnie to stateczna para, w której pożycie wkrada się monotonia. Joey i Lucy są ze sobą od czasów liceum. Shane i Trudy niedawno się poznali. Jason i Cynthia rozważają rozwód. Ostatnią szansę zażegnania kryzysu widzą w terapii małżeńskiej odbywającej się na wyspie na południowym Pacyfiku. Postanawiają namówić do wyjazdu pozostałe pary. Podczas gdy oni mają zamiar naprawiać związek, pozostali planują korzystać z uroków wyspy. Wszyscy lądują w luksusowym kurorcie, jednak na miejscu okazuje się, że terapia jest obowiązkowa.

TV POLSAT, GODZ. 22.45

● *LIFE* – Amerykańsko-brytyjski horror z 2017 roku. Sześcioosobowy zespół kosmonautów przeprowadza zaawansowane badania na Międzynarodowej Stacji Kosmicznej. Dochodzi do przełomowego odkrycia – załoga znajduje dowód na istnienie życia na Marsie. Naukowcy są jednak zaskoczeni, jak inteligentna i jak niebezpieczna jest odnaleziona przez nich forma życia. Zaletą filmu są spektakularne efekty specjalne.

TVP II, GODZ. 23.50

● *CZYM CHATA BOGATA!* – Komedia produkcji francusko-belgijskiej z 2017 roku. Bogaty pisarz Jean-Etienne Fougerole podczas programu telewizyjnego nieopatrznie zaprasza pod dach romską rodzinę. Gdy do jego doskonałego domu wprowadzają się nowi lokatorzy, rzeczywistość ulega zmianie.

MATEMATYKA
Masz z nią kłopoty?
Tel. 507 869 805

ZAPRASZAMY DO BARÓW MLECZNYCH
NA SMACZNE I NIEDROGIE POTRAWY

- Bar „BIEŃCZYCE", os. Kazimierzowskie 22 ➡ tel. 12 648 15 10
- Bar „CENTRALNY", os. Centrum C1 ➡ tel. 12 644 14 95
- Bar „SZKOLNY", os. Na Skarpie 24 ➡ tel. 12 644 34 02
- Bar „PÓŁNOCNY", os. Teatralne 11 ➡ tel. 12 644 40 87

Nowohuckie bary mleczne działają przy zachowaniu reżimu sanitarnego.

Bary już otwarte (z ograniczoną liczbą miejsc)

POTRAWY i GARMAŻERIA – W WYKONANIU PRACOWNIKÓW RESTAURACJI „PIASTOWSKA"
os. Kazimierzowskie 22, BAR MLECZNY obok „LUDWIKA"
Tel. 606 205 558 lub 12 648 15 10.

Zapraszamy stałych i nowych klientów do zamawiania pysznych wyrobów garmażeryjnych bez konserwantów.

Różne rodzaje pierogów: ruskie, z mięsem, z serem, z kapustą białą i pieczarkami, z kapustą kiszoną i mięsem lub grzybami, z jagodami i truskawkami, a także leniwe Ewy ● kluski śląskie i kopytka ● uszka z grzybami i z mięsem ● naleśniki z serem i jabłkami ● placki ziemniaczane ● gołąbki z ryżem i mięsem ● kotlety mielone ● krokiety z mięsem, z jajkiem, kapustą białą i pieczarkami, kapustą kiszoną i mięsem lub grzybami oraz z serem i pieczarkami ● surówka z kiszonej kapusty ● sałatki: jarzynowa, pieczarkowa, „palce lizać" i śledziowa ● śledziki w śmietanie i po japońsku.

ODBIÓR I ZAMAWIANIE W BARZE MLECZNYM, os. Kazimierzowskie 22

lub W SKLEPACH: Delikatesy w os. Centrum C tel. 12 644 30 20, os. Kościuszkowskim tel. 12 644 05 34, os. Mogiła tel. 12 644 47 11, DH Wanda tel. 12 648 13 25. Zapraszamy w godzinach 10-18.

NIEDZIELA 21.11

TVP1

4.40 Klan (3885) **5.10** Klan (3886) **5.30** Klan (3887) **6.00** Słownik polsko@polski **6.25** wojsko-polskie.pl (178) – reportaż **6.50** Słowo na niedzielę: Najdroższa pizza na świecie, puste deklaracje i piękna ufność **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach **8.00** Tydzień **8.30** Zakochaj się w Polsce (238): Krapkowice i Góra św. Anny – magazyn **9.05** Las bliżej nas (37) – magazyn **9.25** Fascynujące miejsca: Fascynujący Madagaskar – dzikie wybrzeża – cykl dokumentalny, Niemcy (2014) **9.50** Weterynarze z sercem (120) **10.25** Klasztorne smaki Remigiusza Rączki – magazyn kulinarny **10.50** Słowo na niedzielę: Najdroższa pizza na świecie, puste deklaracje i piękna ufność **11.00** Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Anioł Pański **12.15** Między ziemią a niebem **12.50** Umarł, aby żyć. Rzecz o Stefanie kardynale Wyszyńskim: Prymas i przyroda – serial dokumentalny **13.15** BBC w Jedynce: Planeta doskonała (5/5): Ludzie – cykl dokumentalny, Wielka Brytania/Niemcy/Francja (2020) **14.15** Z pamięci: Jerzy Ficowski (3) **14.25** Okrasa łamie przepisy: Cysterska kuchnia piwna **14.55** Komisarz Alex 16 (198): Będzie dobrze **15.55** Tajemnice miasteczka (18) – serial kostiumowy, Rosja (2018) **17.00** Teleexpress **17.15** You Can Dance: Nowa Generacja (14) – widowisko rozrywkowe **18.10** You Can Dance: Nowa Generacja (14): Wyniki **18.40** Jaka to melodia? (4706) – teleturniej muzyczny **19.25** Sport **19.30** Wiadomości **20.05** Pogoda **20.15** Wojenne dziewczyny 4 (50) – serial TVP **21.15** Rolnik szuka żony seria 8 (10) – reality show **22.20 Zakochana Jedynka: La La Land – musical, USA (2016); reż.: Damien Chazelle; wyk.: Emma Stone, Ryan Gosling, John Legend, Rosemarie DeWitt 0.35 Wojownik – dramat, USA (2011); reż.: Gavin O'Connor; wyk.: Joel Edgerton, Tom Hardy, Nick Nolte, Jenifer Morrison (dozwolone od lat 16) 3.05 Duże zwierzę – film obyczajowy; reż.: Jerzy Stuhr; wyk.: Jerzy Stuhr, Anna Dymna, Dominika Bednarczyk, Błażej Wójcik, Andrzej Franczyk, Feliks Szajnert, Zbigniew Kaleta, Andrzej Kozak, Radosław Krzyżowski, Stanisław Banaś 4.25** Jaka to melodia? (4706) **5.00** Z pamięci: Jerzy Ficowski (2) **5.05** Z pamięci: Jerzy Ficowski (3) **5.10** Zakończenie dnia

TVP2

5.55 Dla niesłyszących: Barwy szczęścia (2514) – serial obyczajowy TVP **6.25** Dla niesłyszących: Barwy szczęścia (2515) **7.00** Dla niesłyszących: M jak miłość (1614) – serial TVP **7.55** Pytanie na śniadanie **10.45** Zacznij od zdrowia (6) – magazyn **11.15** The Voice of Poland 12: LIVE (16) **14.00** Familiada (2754) – teleturniej **14.35** Koło fortuny (1140) – teleturniej **15.15** Szansa na sukces. Opole 2022 (9): Katarzyna Gaertner – widowisko muzyczne **16.15** Największe przeboje: Andrzej Zaucha – koncert **17.05** Lajk! **17.30** Smaki świata – pośród mórz (12) – magazyn kulinarny **18.00** Panorama **18.20** Pogoda **18.30** Na sygnale (339): Chora miłość – serial fabularyzowany TVP **18.50** Na sygnale (340): Jeden z dziesięciu – serial fabularyzowany TVP **19.25** Rodzinka.pl 11 (225): Świąteczne oświadczyny – serial komediowy TVP **20.00** Kabaret. Super Show Dwójki (21) – program kabaretowy **21.05** Postaw na milion 23 (276) – teleturniej **22.05 Klucz do wieczności – thriller, USA (2015) 0.10 Kino bez granic: Duża ryba – film fantasy, USA (2003) 2.25** Cafe pod Minogą; komedia **4.05** Rodzinka.pl – serial komediowy TVP **4.35** Rodzinka.pl **5.05** Zakończenie dnia

TV POLONIA

5.55 Hity wszech czasów (30) **6.55** Czterdziestolatek (10/21): Pocztówka ze Spitzbergenu, czyli oczarowanie **7.55** Pytanie na śniadanie **10.40** Perły i dukaty (2/3): Ping-pong **11.10** Umarł, aby żyć. Rzecz o Stefanie kardynale Wyszyńskim: Młodzież **11.25** Ziarno: Książęta – magazyn **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Anioł Pański **12.15** Między ziemią a niebem **12.50** Słowo na niedzielę: Najdroższa pizza na świecie, puste deklaracje i piękna ufność **13.00** Transmisja mszy świętej z kościoła pw. Chrystusa Króla w Przeworsku **14.15** Czterdziestolatek (11/21): Cudze nieszczęście, czyli świadek obrony – serial TVP **15.10** Gwiazdozbiór TVP Rozrywka: Szymon Wydra – reportaż **15.40** Powroty (68) – magazyn **16.05** Leśniczówka (304) **16.30** Leśniczówka (305) **17.00** Teleexpress **17.20** M jak miłość (1607) – serial TVP **18.15** Debata Polonia 24 – debata **18.50** Kabaretowe Naj. Miłość. Jak nie podrywać (skrót) **19.10** Lajk! **19.30** Wiadomości **20.05** Sport **20.10** Pogoda **20.20** Blondynka 9 (109): Zmiana warty – serial TVP **21.15** Wielki Test o Pomnażaniu Pieniędzy **23.20** Niedziela z... Instytutem Muzyki i Tańca **0.10** M jak miłość (1607) **1.00** Słownik polsko@polski – talk-show prof. Jana Miodka **1.30** Powtórki programów

TELEWIZJA KRAKÓW

6.00 Pożyteczni.pl **6.30** Rolnik szuka żony **7.30** Terytorialsi **7.45** Moto lady **8.00** Przystanek Historia (43) **8.30** Tomek na granicach... Rzeczypospolitej **9.00** Największe katastrofy Opolszczyzny (7): Otmęt 1951 **9.15** Szlakiem miejsc niezwykłych: Pomniki Historii **9.25** Śniadanie samorządowe **10.00** Pogoda **10.03** Pod Tatrami **10.15** Krzemionki 30. Przystanek reportaż (23): Ucieczka z Kabulu **10.30** Magazyn medyczny: Nowotwory piersi, macicy i jajnika **10.45** Wielcy z Małopolski: Józef Hofmann **11.00** Od Lwowa po Góry Skaliste **11.29** Wielcy z Małopolski: Karol Olszewski **11.42** Niecodziennik (36) **12.05** Moje wielkie, wiejskie wesele **12.20** Dom czy mieszkanie? Oto jest pytanie **12.30** Gwiazdy od Szafy **12.45** Historie motocyklowe **13.00** Piosenka dla Ciebie **14.00** Rączka gotuje **14.30** Kronika dnia **14.42** Pogoda **14.45** Express regionów **15.00** Koronka do Miłosierdzia Bożego **15.20** Kościół z bliska **16.00** Cafe piosenka: Radek Liszewski **16.30** Kronika dnia **16.42** Pogoda **16.45** Express regionów **16.50** Pogoda **17.00** Pogoda **17.05** Małopolska pełna historii (1): Słowem i muzyką Małopolska malowana **17.30** Układ – magazyn **18.00** Pogoda **18.02** Rzecz w kulturze **18.30** Kronika **18.52** Pogoda **18.55** Bliżej polityki **19.10** Krzemionki 30. Przystanek reportaż (23): Ucieczka z Kabulu **19.30** Krajobraz naszego miasta **20.01** Filmoteka Małopolska **20.30** Przyroda – wędka – przygoda **21.00** Kuchenne recepty **21.30** Kronika **21.44** Pogoda **21.45** Kronika sportowa **21.50** Studio Lotto **22.00** Dla niesłyszących: Dziennik regionów **22.15** Pogoda **22.15** Kryminalna Siódemka extra **22.30** Mroczne dzielnice (dozwolone od lat 16) **23.00** Regionalny magazyn sportowy **23.15** Piosenka dla Ciebie **0.20** Rolnik szuka żony seria **1.20** Cafe piosenka: Radek Liszewski **1.45** Pożyteczni.pl **2.15** Układ

POLSAT

6.00 Nowy dzień – program informacyjny **6.50 I kto to mówi 3 – komedia USA (1993) 8.55** Tatuśkowie (21–24) – serial komediowy Polska **12.55 Alicja po drugiej stronie lustra – film fantasy USA/Wielka Brytania (2016) 15.15 Vaiana: Skarb oceanu – film animowany USA (2016) 17.40** Nasz nowy dom – reality show **18.50** Wydarzenia **19.20** Sport, pogoda **19.30** Państwo w państwie **20.00** Tego jeszcze nie grali. Kabaret Moralnego Niepokoju – widowisko **22.05 Sztanga i cash – komedia kryminalna USA (2013) 0.55 Gwiezdne wojny: Część 3 – Zemsta Sithów – film s.f. USA (2005) 3.55** Świat według Kiepskich – serial komediowy

tvn

8.00 Dzień Dobry TVN **11.30** Kobieta na krańcu świata – serial dokumentalny **12.05** Co za tydzień **12.35** Kolekcja smaków – magazyn **13.10** Totalne remonty Szelągowskiej 3 – program rozrywkowy **14.10** Lego Masters – program rozrywkowy **15.35** Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Niżnym Tagile – studio **16.00** Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Niżnym Tagile **18.30** Kobieta na krańcu świata – serial dokumentalny **19.00** Fakty **19.25** Sport **19.30** Kroniki Pucharu Świata w skokach narciarskich **19.40** Pogoda **19.50** Uwaga! **20.05** MasterChef – program rozrywkowy **21.35** Szadź 2 – serial kryminalny Polska **22.35 Rambo 2 – film sensacyjny USA (1985) 0.25 Dzika furia: Rampage – film przygodowy USA (2018) 2.45** Uwaga! **3.05** NOC Magii

TVN 7

5.05 Szkoła – serial paradokumentalny **6.00** Kamil Stoch. Moja historia (3, 4) – serial dokumentalny **7.00** Timmy i przyjaciele 2 – serial animowany **7.15** Hotel Paradise – Rajskie Rozdanie 4 (50, 51) – reality show **9.15** Rozwód. Walka o wszystko – serial paradokumentalny **10.15** Ukryta prawda (793, 795, 796, 798) – serial paradokumentalny **14.15** Makłowicz w drodze 2 **14.45** Projekt Lady 6 – reality show **15.50 Farciarz Gilmore – komedia USA (1996) 17.50 Niania – film familijny USA/Francja/Wielka Brytania (2005) 20.00 Za szybcy, za wściekli – film sensacyjny USA/Niemcy (2003) 22.30 Lejdis – komedia Polska (2008) 1.20** Zbrodnia w sąsiedztwie 4 – serial dokumentalny **2.25** Druga strona medalu 2 (5, 7) – talk-show **3.25** NOC Magii

TV 4

6.00 Flintstonowie (22–24) – serial animowany **7.45 Kung Fu Yoga – komedia przygodowa USA/Chiny/Indie/Nepal/Hongkong/Zjednoczone Emiraty Arabskie/Islandia (2017) 10.00** Galileo (907, 908) – program popularnonaukowy **12.05 Agent XXL 2 – komedia USA (2006) 14.10 Przyciąganie – dramat s.f. Rosja (2017) 17.00** Gwiazdy Kabaretu – program rozrywkowy **18.00** STOP Drogówka – magazyn **19.00** Galileo **20.00 Kariera Nikosia Dyzmy – komedia Polska (2002) 22.20** Troje pod przykrywką – serial komediowy Polska **23.20 Oczy szeroko zamknięte – thriller erotyczny USA/Wielka Brytania (1999) 2.45** Śmierć na 1000 sposobów (8) – serial dokumentalny **3.05** Interwencja **3.25** Top 10 – lista przebojów

PULS

6.00 Rodzinny interes 4 (160–162) – serial obyczajowy **8.55 Zaczarowana – komedia fantasy USA (2007) 11.05 Garbi – superbryka – komedia przygodowa USA (2005) 13.20 Najpiękniejsze baśnie braci Grimm: Jaś i Małgosia – baśń filmowa Niemcy (2012) 14.35 Strażnicy Galaktyki vol. 2 – film s.f. USA/Nowa Zelandia/Kanada (2017) 17.25 Czarna Pantera – film sensacyjny USA/Korea Południowa/Australia (2018) 20.00 Con Air: Lot skazańców – film sensacyjny USA (1997) 22.25 Domino śmierci – thriller USA (2019) 0.05 Boski żigolo – komedia USA (1999) 2.35** Dyżur 3 – serial dokumentalny Polska

ZROZUMIEĆ PRZODKÓW

Liczne podręczniki i źródła internetowe podają zgodnie, że archeologia to „nauka, której celem jest odtwarzanie społeczno-kulturowej przeszłości człowieka na podstawie znajdujących się w ziemi, na ziemi lub w wodzie źródeł archeologicznych, czyli materialnych pozostałości działań ludzkich".

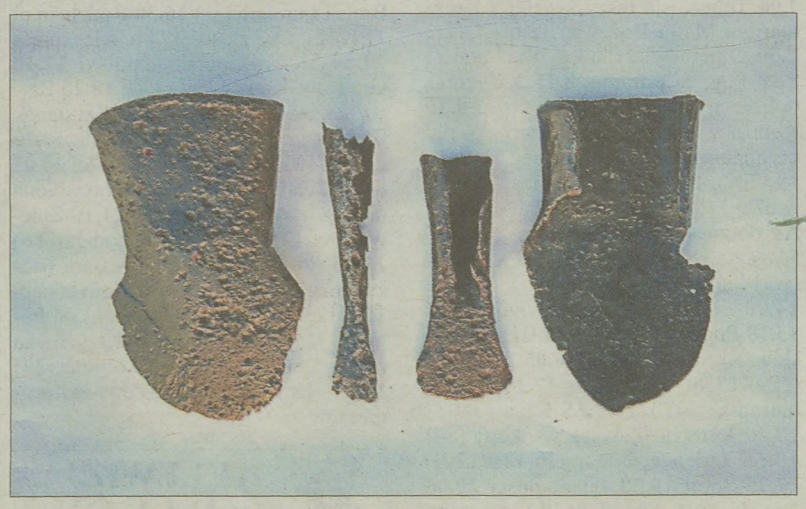

Fragment mogilskiego skarbu.

Z treścią tej definicji od stuleci zgadzają się liczni miłośnicy starożytności oraz sami archeolodzy. Tymczasem z owym „odtwarzaniem społeczno-kulturowej przeszłości człowieka" badacze mają niestety niejednokrotnie poważne problemy. Często dochodzi do odkryć, których archeolodzy nie potrafią ostatecznie zinterpretować. Czasem sytuacja taka dotyczy znalezisk spektakularnych, a czasem – znacznie skromniejszych, niemniej jednak równie ciekawych.

Przykładem takich znalezisk są depozyty wczesnośredniowiecznych narzędzi i przedmiotów żelaznych odkryte, między innymi podczas badań archeologicznych terenu, na którym wznosi się obecnie Szpital im. Stefana Żeromskiego w Krakowie oraz na podgrodziu grodziska „Fajka" w Trepczy koło Sanoka.

W skład wymienionych depozytów wchodziły przedmioty żelazne, zgoła oczywiste, takie jak m. in.: radlice – będące narzędziami rolniczymi, ciosły, które mogły być wykorzystane jako narzędzie zarówno w rolnictwie, jak i przy obróbce drewna, nożyce kabłąkowe, topory, żelazne misy. W bogatszym od zestawu z Trepczy, skarbie z Mogiły, były również m.in.: żelazna skoblica – strug będący najpewniej narzędziem ciesielskim, kilof i ostroga.

Rola i pierwotne przeznaczenie poszczególnych przedmiotów wchodzących w skład obu depozytów jest oczywista, zupełnie nieznane są natomiast okoliczności i motywy, które doprowadziły do ich zakopania w ziemi. Skarb z Mogiły został odkryty już w 1958 roku i wówczas przedmioty te wydatowano błędnie na X-XI w. Ponowna analiza chronologii wchodzącej w jego skład ostrogi „w typie wielkomorawskim", pozwoliła na cofnięcie datowania na czasy wieku IX, po początki X w. Tak samo należy określić chronologię znaleziska z Trepczy. W Polsce skarby takie są nieliczne, ale wiele analogicznych znamy z terenów Czech, Moraw i Słowacji, gdzie wiązane są ze środowiskiem wielkomorawskim. Zapewne podobne konotacje mają także znaleziska z Mogiły i Trepczy.

W chwili odkrycia takich zestawów nieuchronnie rodzi się pytanie - co skłoniło kiedyś jakąś osobę do ich zakopania w ziemi? Czy osoba ta była ich prawowitym właścicielem? Czy zakopanie było równoznaczne z ukryciem? Zakopywanie skarbów wiąże się najczęściej z ukrywaniem dóbr materialnych w chwilach wojen, najazdów, czy innych społecznych niepokojów. IX i początki X w. nie były spokojnym okresem w dziejach południowej Małopolski. Badacze chcą widzieć w owym czasie na tym terenie tzw. państwo Wiślan, które być może zostało w jakiejś formie uzależnione w IX w. przez południowego sąsiada, czyli państwo wielkomorawskie. Może z tym okresem niepokojów wiąże się ukrycie obu opisywanych skarbów? Trzeba się jednak zastanowić, co spowodowało, że zakopany został zestaw stosunkowo ciężkich i trudnych w transporcie przedmiotów. Paniczna ucieczka, podczas której trudno mieć przy sobie ciężkie i nieporęczne przedmioty może być tu właściwym wyjaśnieniem. Ale nie jedynym. Osoba, która zgromadziła taki zestaw przedmiotów musiała być kimś majętnym. W samym skarbie z Mogiły jest aż 8 radlic noszących ślady zużycia, musiały więc służyć do uprawiania znacznego areału ziemi. Zatem dlaczego przedmioty te nigdy nie zostały odkopane? Nawet jeśli zakopująca osoba poległa w wojennej zawierusze, miała zapewne jakąś rodzinę, przynajmniej część służby mogła pozostać w osadzie, nie poddać się panice ucieczki, nie zginąć na miejscu. A może skarby te zakopały osoby, które nie zamieszkiwały tam, gdzie odnaleźliśmy wspomniane depozyty? Może zakopał je ktoś, kto przez Mogiłę, czy Trepczę tylko przejeżdżał. Na jeszcze inną ewentualność wskazywać może sposób, w jaki przedmioty odkryte w Trepczy zostały złożone do ziemi, gdzie płytko zakopane narzędzia pieczołowicie przykryto żelazną misą. Być może przedmioty te nie tyle zakopano, co złożono do ziemi celowo, z jakiś ważkich powodów, związanych na przykład ze sferą wierzeń pogańskich, wszak nawet na terenie państwa wielkomorawskiego powłoka chrześcijaństwa była w IX w. jeszcze stosunkowo cienka.

Ostatnie lata wzmożonych badań archeologicznych przyczyniły się do odkrycia kolejnych wczesnośredniowiecznych skarbów, przede wszystkim żelaznych przedmiotów, m. in. w Krakowie – Kurdwanowie, Wieliczce i Podłężu. Nie doprowadziły jednak do tej pory do ostatecznego ustalenia okoliczności i powodów ich zakopania.

Ewa Kubica-Kabacińska
Fot. Janusz Bober

PSYCHOLOG
Tel. 696-620-705

PONIEDZIAŁEK 22.11

TVP1

5.15 Przysięga (523) **6.10** Elif (1094) **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Okiem wiary **8.00** Wiadomości **8.10** Pogoda poranna **8.15** Kwadrans polityczny **8.35** Ranczo 8 (103) **9.35** Komisarz Alex 13 (157): Szary – serial kryminalny TVP **10.35** Ojciec Mateusz 18 (229): Pasja **11.25** Remiza. Zawsze w akcji! (53) **12.00** Wiadomości **12.10** Agrobiznes **12.30** Agropogoda **12.35** Magazyn rolniczy **12.55** BBC w Jedynce: Planeta doskonała (5/5): Ludzie **14.00** Elif (1095) **15.00** Wiadomości **15.10** Pogoda **15.15** Alarm! **15.35** Gra słów. Krzyżówka (474)**16.05** Przysięga (524) **17.00** Teleexpress **17.15** Jaka to melodia? (4707) **17.55** Klan (3888) **18.20** Remiza. Zawsze w akcji! (54) **18.55** Jeden z dziesięciu (12/127)j **19.25** Sport **19.30** Wiadomości **20.05** Pogoda **20.10** Alarm! **20.30** Leśniczówka (445) **21.00 Teatr Telewizji: Balladyna – spektakl teatralny, Polska; reż.: Wojciech Adamczyk; wyk.: Katarzyna Ucherska, Paulina Szostak, Dorota Chotecka, Lidia Sadowa, Sławomir Grzymkowski, Wojciech Brzeziński, Grzegorz Daukszewicz, Kacper Matula, Stanisław Brejdygant, Adrian Zaremba 22.50** Świat bez fikcji: Szkocka wolność **23.45 La La Land – musical, USA (2016); reż.: Damien Chazelle; wyk.: Emma Stone, Ryan Gosling 2.00** Archiwista (11) (dozwolone od lat 16) **2.50** Oficer (11/13): Napad (dozwolone od lat 16) **4.00** Pamiętnik z Korei Północnej **4.50** Notacje: Gustaw Holoubek. Wybrałem Tarnopol **5.00** Zakończenie dnia

TVP2

5.25 Na dobre i na złe (797): Cios za cios **6.25** Bezdomna młodzież **6.55** Familiada (2723) **7.30** Pytanie na śniadanie **10.40** Panorama **10.45** Pytanie na śniadanie **11.20** Rodzinka.pl 8 (174): Nie chcę być babcią **11.50** Dla niesłyszących: Barwy szczęścia (2515) **12.30** Koło fortuny (978) **13.15** Kozacka miłość (227) – serial kostiumowy, Rosja (2013) **14.05** Va Banque (318) – teleturniej **14.35** Na sygnale (51): Ślubuję Ci miłość, wierność – serial fabularyzowany TVP **15.10** Górscy ratownicy (121): Ostatnia wola (1) – serial obyczajowy, Niemcy (2019) **16.00** Koło fortuny (1141) – teleturniej **16.35** Familiada (2724) – teleturniej **17.15** Promyk nadziei (156) – serial, Turcja (2019) **18.00** Panorama **18.20** Va Banque (320) – teleturniej **18.45** Kozacka miłość (228) – serial kostiumowy, Rosja (2013) **19.35** Barwy szczęścia (2515) – serial obyczajowy TVP **20.10** Barwy szczęścia (2516) **20.40** Kulisy serialu „M jak miłość" (1348) **20.55** M jak miłość (1615) – serial TVP **21.55** Miłość w czasach wojny (17) – serial, Hiszpania (2017) **22.55** Zniewolona (8) – serial kostiumowy, Ukraina (2019) (dozwolone od lat 16) **0.00 Pani Hyde – film fabularny, Francja (2017); reż.: Serge Bozon; wyk.: Isabelle Huppert, Romain Duris, Jose Garcia (dozwolone od lat 16) 1.45** O mnie się nie martw 6 (4/13) – serial komediowy TVP **2.45 Wściekły Nick – film akcji, Niemcy (2016); reż.: Christian Alvart; wyk.: Til Schwieger, Berrak Tüzünataç, Luna Schweiger, Erdal Yildiz (dozwolone od lat 16) 4.55** Rodzinka.pl **5.20** Zakończenie programu

TV POLONIA

6.00 Słownik polsko@polski **6.30** Z miłości do... **6.50** Rok 1981. Kalendarium (42) **7.00** W kotle historii: Wielka Trójca. Wielkie żarcie **7.30** Pytanie na śniadanie **10.40** Panorama **10.45** Pytanie na śniadanie **11.20** Co na obiad: Makaron z krewetkami **11.30** Barwy szczęścia (2451) **12.00** Wiadomości **12.15** W obiektywie Polonii: Wschód **12.35** Stulecie Winnych 3 (37) **13.25** Blondynka 9 (109) **14.20** Kulturalni PL (587) **15.20** Okrasa łamie przepisy **15.50** Ugotuj nam bajkę: Kot w butach **16.05** Figu Migu (22): Niedźwiedź Wojtek**16.15** Wieczór z Wiadomirkiem: Bracia Lumiere (11) **16.30** Rodzinka.pl 11 (212): Coś za coś **17.00** Teleexpress **17.20** Słownik polsko@polski **17.50** Gra słów. Krzyżówka (470) **18.20** Barwy szczęścia (2451) **18.55** Przystanek Emigracja: Wielki exodus lat 80. **19.20** Polacy światu **19.30** Wiadomości **20.05** Sport **20.10** Pogoda **20.20** Zniewolona (21) (dozwolone od lat 16) **21.10** Zniewolona (22) (dozwolone od lat 16) **22.05** Polonia 24 **22.35** Ocaleni (dozwolone od lat 16) **23.30** Rodzinka.pl 11 (212): Coś za coś **0.00** Focus on Poland (728) **0.20** Gra słów. Krzyżówka (470) **0.50** Polonia jest kobietą (24) **1.20** Polacy światu **1.30** Powtórki programów

TELEWIZJA KRAKÓW

6.00 Poranek TVP 3 **6.05** Pogoda **6.15** Express regionów **6.25** Poranek TVP 3 **7.45** Express regionów **8.01** Muzyczny kalejdoskop **8.30** Kronika dnia **8.43** Pogoda **8.45** Kronika sportowa **8.50** Uwolnić dobro **9.00** Etnopejzaże **9.30** Kronika dnia **9.40** Pogoda **9.45** Bliżej polityki **10.05** Więzień miłości (66) **10.55** Rok w ogrodzie **11.15** Rączka gotuje **11.45** Na ludowo **12.00** Godki fest ucieszne: Wywiad **12.15** Składka. Emerytura. Przyszłość **12.25** Ratownicy **12.50** Agrobiznes extra **13.05** Agropogodan **13.20** Na Zdrowie. Poradnik medyczny TVP3 **13.30** Bazary i bazarki **14.00** Tajemnice pomorskich lasów **14.15** Załoga Noego **14.30** Kronika dnia **14.42** Pogoda **14.45** Express regionów **15.00** Koronka do Miłosierdzia Bożego **15.20** Agape **16.00** Kuchenne recepty **16.30** Kronika dnia **16.42** Pogoda **16.45** Express regionów **16.50** Pogoda **17.00** Pogoda **17.03** Młodzi zdolni Małopolanie (10) **17.07** Więcej sportu **17.30** Głos regionów **18.00** Pogoda **18.03** Jedź bezpiecznie **18.14** Zdrowie dla Ciebie (10) **18.30** Kronika **18.52** Kronika sportowa **18.56** Pogoda **18.59** Tematy dnia **19.11** Nowohucka Kronika Filmowa **19.20** Niecodziennik **19.31** Magazyn medyczny **19.47** Budujemy Sportowy Kraków (12) **19.58** Pogoda **20.01** Cracovia Danza **20.30** Wieczna miłość 2 (165) **21.20** Na Zdrowie **21.30** Kronika **21.44** Pogoda **21.46** Kronika sportowa **21.50** Studio Lotto **22.00** Dla niesłyszących: Dziennik regionów **22.15** Pogoda **22.17** Kryminalna Siódemkan **22.30** Zamknięty świata **23.00** Echa dnia **23.15** Dla niesłyszących: Telekurier **23.40** Całkiem niezła historia **23.55** Całkiem niezła historia: Dom marzeń **0.20** Kasta: Nagłe wtargnięcie **0.45** Miłosne potyczki (11) **1.45** Głos regionów **2.20** Wieczna miłość 2 (165)

POLSAT

6.00 Nowy dzień **8.40** Malanowski i partnerzy (504, 505) – serial fabularno-dokumentalny Polska **9.40** Sekrety rodziny – serial paradokumentalny **10.40** Dlaczego ja? – serial paradokumentalny **11.40** Gliniarze – serial paradokumentalny Polska **12.50** Wydarzenia **13.25** Interwencja – magazyn reporterów **13.40** Trudne sprawy – serial paradokumentalny **14.40** Dlaczego ja? – serial paradokumentalny **15.50** Wydarzenia, sport, pogoda **16.15** Interwencja – magazyn reporterów **16.30** Na ratunek 112 – serial paradokumentalny **17.00** Gliniarze – serial paradokumentalny **18.00** Pierwsza miłość – serial obyczajowy **18.50** Wydarzenia **19.25** Gość „Wydarzeń" **19.45** Sport, pogoda **20.05 Alita – Bojowy Anioł – film s.f. USA (2019) 22.45 Królowie ulicy 2: Motor City – film sensacyjny USA (2011) 0.45 Ucieczka z Alcatraz – film sensacyjny USA (1979) 3.10** Kabaretowa Ekstraklasa

tvn

8.00 Dzień Dobry TVN **11.35** Miłe wieści 2 (1) **11.45** Ukryta prawda **12.50** Tajemnice miłości – serial paradokumentalny **13.55** Ukryta prawda (1088, 885) – serial paradokumentalny **15.55** Kuchenne rewolucje – program rozrywkowy **17.00** Tajemnice miłości – serial paradokumentalny **18.00** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **19.00** Fakty, sport, pogoda **19.55** Uwaga! – magazyn reporterów **20.10** Doradca smaku **20.15** Na Wspólnej – serial obyczajowy **20.55** Milionerzy **21.35** Totalne remonty Szelągowskiej 3 – program rozrywkowy **22.40** Nieobecni – serial kryminalny Polska **23.40 Nocne życie – film kryminalny USA (2016) 2.20** Co za tydzień **2.55** Uprowadzona 2 **3.55** NOC Magii

TVN 7

5.40 Szkoła – serial fabularno-dokumentalny **6.40** Rozwód. Walka o wszystko – serial fabularno-dokumentalny **7.35** Papiery na szczęście – serial obyczajowy **8.10** Ukryta prawda (801–803) – serial paradokumentalny **11.15** Rozwód. Walka o wszystko – serial fabularno-dokumentalny **12.15** Szpital – serial paradokumentalny **13.15** Szkoła – serial fabularno-dokumentalny **14.15** Sąd rodzinny – serial fabularno-dokumentalny **15.15** Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fabularno-dokumentalny **16.15** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **17.15** Brzydula 2 (201) – serial komediowy **17.50** SOS. Ekipy w akcji – serial fabularno-dokumentalny **18.55** 19+ – serial fabularno-dokumentalny **19.30** Papiery na szczęście – serial obyczajowy **20.00** Brzydula 2 (202) – serial komediowy **20.35** Hotel Paradise 4 – reality show **21.35 Podatek od miłości – komedia Polska (2018) 23.40 Intruzi – thriller USA/Wielka Brytania/Hiszpania (2011) 1.55** Zbrodnia w sąsiedztwie 4 – serial dokumentalny **3.00** Druga strona medalu 3 – talk-show **3.25** NOC Magii

TV 4

6.00 SuperLudzie (17, 18) **7.00** Strażnik Teksasu – serial sensacyjny **8.00** Nasz nowy dom – reality show **9.00** Pierwsza miłość – serial obyczajowy **9.50** Kochane pieniądze – serial paradokumentalny **10.50** Hardkorowy lombard (82, 83) – serial dokumentalny **11.50** Pamiętniki z wakacji – serial paradokumentalny **12.50** STOP Drogówka – magazyn policyjny **14.55** Gwiazdy Kabaretu – program rozrywkowy **15.55** Hardkorowy lombard (84, 85) – serial dokumentalny **17.00** Policjantki i policjanci (845) – serial obyczajowy **18.00** Kochane pieniądze – serial paradokumentalny **19.00** Policjantki i policjanci (846) – serial obyczajowy **20.00** Święty – serial komediowy **20.30** Sprawiedliwi – Wydział Kryminalny – serial kryminalny **21.40 Operacja Chromit – dramat Korea Południowa (2016) 23.55 Misja specjalna – thriller Kanada (1997) 2.20** Śmierć na 1000 sposobów (9, 10, 8)

PULS

6.00 Zbuntowany anioł (203) – telenowela **7.00** Rodzinny interes 4 – serial obyczajowy **8.00** Lombard. Życie pod zastaw 6 (286, 287) – serial obyczajowy Polska **10.00** Lombard. Życie pod zastaw 9 – serial obyczajowy **11.00** Zbuntowany anioł (205) – telenowela **12.00** Zaklinaczka duchów 3 (60, 61) – serial fantasy **14.00** Lombard. Życie pod zastaw 6 (288, 289) – serial obyczajowy **16.00** Rodzinny interes 4 (163, 164) – serial obyczajowy **18.00** Lombard. Życie pod zastaw 9 (477, 478) – serial obyczajowy Polska **20.00 Czarna Pantera – film sensacyjny USA/Korea Południowa/Australia (2018) 22.50 Strażnicy Galaktyki vol. 2 – film s.f. USA/Nowa Zelandia/Kanada (2017) 1.40** Zobacz to!

Nasze miasto

GORĄCA GRANICA

Odpieranie ataków migrantów, zwożonych przez białoruskie służby na polską granicę, wymaga coraz większego wysiłku i coraz większych nakładów finansowych. A także coraz większej odwagi i poświęcenia od naszych żołnierzy oraz funkcjonariuszy Straży Granicznej i Policji. Przeciwko ochronie naszych granic używa się przebranych białoruskich agentów, używa się broni palnej, na szczęście na razie strzały oddawane są w powietrze, gazu łzawiącego, w który zaopatrzeni zostali migranci, oślepiających wiązek laserowych, a nawet pojazdów białoruskiego wojska. Mimo polskiej akcji dyplomatycznej, dzięki czemu zablokowano napływ napastników z Iraku, z Syrii, a także z Turcji, gdzie lotnisko w Stambule służyło jako punkt przerzutowy, na granicy wciąż przybywa zarówno migrantów, jak i białoruskich służb. Można powiedzieć, że konflikt zaostrza się z każdym dniem, w dodatku Białoruś wznawia napór na Litwę, licząc, że stamtąd łatwiej będzie atakować polską granicę. Prowadzi także szeroką akcję propagandową, obliczoną na zmęczenie opinii publicznej w Polsce i Europie, pokazując w telewizjach różnych państw obrazki z kobietami i dziećmi na tle drutów kolczastych, tworzących tymczasową zaporę na granicy.

Wraz z nadejściem zimy sytuacja będzie jeszcze trudniejsza. Ślady na śniegu utrudnią indywidualne próby przenikania przez granicę, równocześnie wraz z mrozem wrośnie agresja przytrzymywanych na granicy tysięcy młodych mężczyzn, którym białoruskie służby uniemożliwiają wycofanie się w głąb kraju. Po polskiej stronie przybywa grup przestępczych, które usiłują – za wysoką opłatą – przerzucić do Niemiec tych nielicznych, którym udało się sforsować granicę. Należy się obawiać, że kryzys na granicy będzie podtrzymywany do wiosny, gdy uda się znów zmobilizować marzące o przedostaniu się do zachodniej Europy tłumy Irakijczyków, Syryjczyków, Kurdów czy mieszkańców zachodniej i północnej Afryki.

Problemem pozostaje też postawa tych wszystkich, którzy usiłują przeszkadzać w ochronie granicy i oczerniać naszych żołnierzy. Są to często rosyjscy agenci, ukryci w różnych instytucjach, stowarzyszeniach i fundacjach, opłacani – zapewne sowicie – bezpośrednio z Moskwy. Są to także ci zacietrzewieni przedstawiciele opozycji, którzy zgodziliby się na jakąkolwiek obcą okupację, byle zapewnić sobie dostęp do choćby ograniczonej władzy. Jest wreszcie całkiem spore, a przy tym hałaśliwe grono durniów, którzy na nieszczęściu migrantów, oszukanych przez białoruskie służby, usiłuje zrobić sobie reklamę i zyskać poklask w środowiskach tzw. elit. Wszyscy możemy współczuć przetrzymywanym w lesie i w namiotach młodym ludziom, którzy najczęściej wydali majątek, żeby się tam znaleźć, bo uwierzyli zapewnieniom, że wygodnie dotrą do Niemiec, ale przede wszystkim jesteśmy zobowiązani troszczyć się o bezpieczeństwo swoich rodzin i swojego kraju.

Nikt nie wie, jak długo potrwa kryzys, ani jak stanie się intensywny. Trzeba pamiętać o tym, że nawet z pozoru błaha prowokacja w każdej chwili może doprowadzić do reakcji łańcuchowej, nad którą nikt już nie będzie miał kontroli. Dlatego tak potrzebna jest stanowcza postawa całej Polski, tak aby nasi wrogowie wiedzieli, że w tej sprawie potrafimy być zjednoczeni.

RYSZARD TERLECKI

Sprawy duże i małe

KOPIEMY SOBIE GRÓB

W dniach 31 października – 13 listopada odbywał się światowy szczyt przywódców, zwany też konferencją klimatyczną ONZ (COP26). Zgromadził on 197 podmiotów uznających Ramową konwencję ONZ w sprawie zmian klimatu (UNFCCC). Była wśród nich UE i jej wszystkie państwa członkowskie. Na czele delegacji UE stali: przewodniczący Rady Europejskiej Charles Michel, przewodnicząca Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen oraz premier Słowenii Janez Janša, reprezentujący prezydencję słoweńską w Radzie UE. Przemawiając w imieniu UE wraz z Ursulą von der Leyen, Charles Michel podkreślił, że ludzkość musi zacząć działać natychmiast, by ograniczyć globalne ocieplenie. „Ludzkość prowadzi wojnę z przyrodą: musimy się zatrzymać. Nasza planeta jest naszym jedynym domem. Musimy zatrzymać globalne ocieplenie na poziomie 1,5°C. Wspólne działania musimy rozpocząć teraz."

Czy spotkanie w Glasgow daje nam możliwość potwierdzenia natychmiastowych działań zmierzających do powstrzymania degradacji środowiska naturalnego? Obawiam się, że nie. Niestety w stanowisku końcowym nie sformułowano ostrych i jednoznacznych dat o zaprzestaniu używania węgla, a wręcz odwrotnie złożone deklaracje przez różne państwa są całkowicie rozbieżne. Jedynie dwa państwa Węgry i Izrael złożyły oświadczenia, że mogą odejść od węgla od 2026 roku. Indie ogłosiły swoją drogę do roku 2070. Australia zaakceptowała rok 2050, ale nie zamierza szybko likwidować swoich kopalń. Dwie emisyjne potęgi Rosja i Chiny powstrzymują się od jakichkolwiek zobowiązań i nie przypadkiem, ani Putina, ani Xi Jinpinga nie było w Glasgow. Chińczycy zresztą zapowiedzieli roczny wzrost wydobycia węgla o 100 mln ton. Wylobbowana na szczycie przez premiera Johnsona deklaracja odejścia od węgla jako źródła energii odkłada decyzję w tej sprawie na dość odległy termin w drugiej połowie XXI wieku. Co prawda premier Morawiecki podpisał tę deklarację, ale wypowiedzi innych polskich polityków jak np. prezydenta Dudy na jednej z Barbórek o tym, że węgla wystarczy nam w Polsce nawet na 200 lat i te uzgodnione w Glasgow terminy podważają. Zresztą premier naszego rządu wyraźnie kluczył w Glasgow. Co prawda twierdził, że COP 26 jest milowy krokiem dla polityki klimatycznej, ale konsekwentnie przemilczał kwestię zobowiązań w kwestii węgla. Polska pozostaje ostatnim krajem UE, który nie wziął na siebie żadnych zobowiązań z tego tytułu. Natomiast zdecydowana większość świata polityki i nauki uważa iż utrzymanie limitu 1,5 stopnia Celsjusza podwyższania temperatury na Ziemi byłoby możliwe pod warunkiem likwidacji używania węgla w skali globu do roku 2030 i neutralności w emisji gazów produkowanych przez człowieka przed rokiem 2050.

Te terminy są coraz bardziej nierealne, a w konsekwencji grozi nam katastrofa ekologiczna, której preludium już zaczynamy odczuwać w postaci topnienia lądolodów na północy i południu Ziemi. Ekstremalne reakcje przyrody są coraz bardziej dotkliwe w postaci suszy w wielu rejonach świata, czy licznych anomalii pogodowych wyrządzających coraz większe szkody, także w Europie. Rozpoczął się exodus ludzi z zagrożonych stref Ziemi do tych, które mają dłuższe szanse na przetrwanie. Musimy mieć świadomość, że postępując tak niefrasobliwie, o czym świadczy szczyt w Glasgow, zmierzamy do zagłady całej Ziemi. Trafnie to ujął sekretarz generalny ONZ Guterres, który podczas COP 26 oświadczył, że „kopiemy sobie własny grób". Dodam tylko, że jednymi z aktywniejszych grabarzy są obecnie rządzący Polską.

SŁAWOMIR PIETRZYK

WTOREK 23.11

TVP1

5.15 Przysięga (524) **6.05** Elif (1095) **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Kościół z bliska **8.00** Wiadomości **8.10** Pogoda poranna **8.15** Kwadrans polityczny **8.35** Ranczo 8 (104): Wielkie otwarcie **9.35** Komisarz Alex 13 (158): Oblicza miłości **10.35** Ojciec Mateusz 18 (230): Randka **11.25** Remiza. Zawsze w akcji! (54) **12.00** Wiadomości **12.10** Agrobiznes **12.30** Agropogoda **12.35** Magazyn rolniczy **12.50** Natura w Jedynce: Kraina Dalekiej Północy (1): Dzień polarny – esej dokumentalny, Niemcy (2020) **14.00** Elif (1096) **15.00** Wiadomości **15.10** Pogoda **15.15** Alarm! – magazyn **15.35** Gra słów. Krzyżówka (475) – teleturniej **16.05** Przysięga (525) – serial obyczajowy, Turcja (2020) **17.00** Teleexpress **17.15** Jaka to melodia? (4708) – teleturniej muzyczny **17.55** Klan (3889) **18.20** Remiza. Zawsze w akcji! (55) **18.55** Jeden z dziesięciu (13/127) – teleturniej **19.25** Sport **19.30** Wiadomości **20.05** Pogoda **20.10** Alarm! **20.30** Leśniczówka (446) **21.05** Pełny obraz – cykl dokumentalny **21.55** Magazyn Ekspresu Reporterów **23.00** Ocaleni – reality show (dozwolone od lat 16) **0.00** Magazyn śledczy Anity Gargas (210) **0.35 Słodka Irma – komedia, USA (1963); reż.: Billy Wilder; wyk.: Jack Lemmon, Shirley MacLaine 3.00** Strażacy 2 (11): Stan gotowości **3.55** Magazyn Ekspresu Reporterów **4.50** Notacje: Zdzisław Skwara. Młodość górna i chmurna **5.05** Zakończenie dnia

TVP2

5.30 Na dobre i na złe (798): Pęknięte serca **6.25** W służbie pokoju – reportaż **6.55** Familiada (2724) **7.30** Pytanie na śniadanie **10.40** Panorama **10.45** Pytanie na śniadanie **11.20** Rodzinka.pl 8 (175): Zarządzanie kryzysowe **11.50** Dla niesłyszących: Barwy szczęścia (2516) **12.30** Koło fortuny (979) **13.15** Kozacka miłość (228) **14.05** Va Banque (319) **14.35** Na sygnale (52): Wielka kumulacja **15.10** Górscy ratownicy (122): Ostatnia wola (2) (2019) **16.00** Koło fortuny (1142) **16.35** Familiada (2725) **17.15** Promyk nadziei (157) – serial, Turcja (2019) **18.00** Panorama **18.20** Va Banque (321) – teleturniej **18.45** Kozacka miłość (229) – serial kostiumowy, Rosja (2013) **19.35** Barwy szczęścia (2516) – serial obyczajowy TVP **20.10** Barwy szczęścia (2517) **20.40** Kulisy serialu „M jak miłość" (1349) **20.55** M jak miłość (1616) – serial TVP **21.55** Miłość w czasach wojny (18) – serial, Hiszpania (2017) **22.55** Zniewolona (9) – serial kostiumowy, Ukraina (2019) (dozwolone od lat 16) **23.55** Ludzkie historie: Niskorośli – film dokumentalny; reż.: Dariusz Deberny **1.10 Konwój – thriller, Polska; reż.: Maciej Żak; wyk.: Robert Więckiewicz, Janusz Gajos, Przemysław Bluszcz, Łukasz Simlat, Ireneusz Czop, Tomasz Ziętek, Agnieszka Żulewska (dozwolone od lat 16) 2.50 Pani Hyde – film fabularny, Francja (2017); reż.: Serge Bozon; wyk.: Isabelle Huppert, Romain Duris, Jose Garcia (dozwolone od lat 16) 4.30** Teorie spiskowe. Wojna o szczepionki – film dokumentalny, Wielka Brytania (2019); reż.: Victoria James **5.20** Zakończenie programu

TV POLONIA

6.00 Polonia 24 **6.30** Anna Dymna – spotkajmy się: Prof. Marian Zembala **7.00** Okrasa łamie przepisy: Cysterska kuchnia piwna **7.30** Pytanie na śniadanie **10.40** Panorama **10.45** Pytanie na śniadanie **11.20** Co na obiad: Hamburger z grilla **11.30** Barwy szczęścia (2452) **12.00** Wiadomości **12.15** Polonia jest kobietą (24) **12.45** Polskie drogi (10/11): Himmlerland **14.15** Giganci historii (45): Dynastia Winsdorów **15.05** Królewskie sekrety (1) **15.20** Smaki świata – pośród mórz (12) **15.50** Przyjaciele Misia i Margolci **16.15** Zwierzaki Czytaki **16.30** Rodzinka.pl 11 (213) **17.00** Teleexpress **17.20** Zakochaj się w Polsce (220): Kaszubski Park Krajobrazowy **17.50** Gra słów. Krzyżówka (471) **18.20** Barwy szczęścia (2452) **18.50** Nad Niemnem **19.10** Studio Lwów **19.30** Wiadomości **20.05** Sport **20.10** Pogoda **20.20** Ojciec Mateusz 5 (59): Kryminał **21.10** Ojciec Mateusz 5 (60): Urwisko **22.05** Polonia 24 **22.35** Adam Macedoński. Więcej niż jedno życie **23.30** Rodzinka.pl 11 (213): Jak myśmy się postarzeli **0.00** Focus on Poland (729) **0.20** Gra słów. Krzyżówka (471) **0.50** Nad Niemnem **1.10** Studio Lwów **1.30** Powtórki programów

TELEWIZJA KRAKÓW

6.00 Poranek TVP 3 **6.05** Pogoda **6.15** Express regionów **6.25** Poranek TVP 3 **7.45** Express regionów **8.01** Cracovia Danza. Kraków tańcem malowany **8.30** Kronika dnia **8.43** Pogoda **8.45** Magazyn medyczny **9.01** Więcej sportu **9.21** Nowohucka Kronika Filmowa **9.30** Kronika dnia **9.40** Pogoda **9.42** Młodzi zdolni Małopolanie (10) **9.45** Tematy dnia **10.05** Więzień miłości (67) **10.55** Działka na balkonie **11.15** Qulszoł **11.45** Moda na styl **12.00** Rozmowy bardzo kulturalne **12.15** Składka. Emerytura. Przyszłość **12.25** Zamknięty świat **12.50** Agrobiznes extra **13.05** Agropogoda **13.20** Eko patent **13.30** Kierunek Urbex **13.45** Turystyczna jazda **14.00** Las bliżej nas **14.30** Kronika dnia **14.42** Pogoda **14.45** Express regionów **15.00** Koronka do Miłosierdzia Bożego **15.20** Kościół z bliska **15.45** Antenowe remanenty **16.00** Zielnik regionalny **16.15** Wyprodukowano w Polsce **16.30** Kronika dnia **16.42** Pogoda **16.45** Express regionów **16.50** Pogoda **17.00** Pogoda **17.03** Moja rola 2021 **17.09** Moja historia **17.21** Budujemy Sportowy Kraków (12) – magazyn **17.30** Głos regionów **18.00** Pogoda **18.03** Niecodziennik **18.14** Nasza ziemia **18.30** Kronika **18.52** Kronika sportowa **18.56** Pogoda **18.59** Tematy dnia **19.11** Czytać, zrozumieć, działać (8): Encyklika Redemptoris Missio **19.16** Małopolski Tele Anioł (2) **19.40** Małopolska pełna historii (2) **19.58** Pogoda **20.01** Rzecz w kulturze (48) **20.24** Kwartet **20.30** Wieczna miłość 2 (166) **21.20** Eko patent **21.30** Kronika **21.44** Pogoda **21.46** Kronika sportowa **21.50** Studio Lotto **22.00** Dla niesłyszących: Dziennik regionów **22.15** Pogoda **22.17** Kryminalna Siódemka **22.30** Jesień na Rodos **23.00** Echa dnia **23.15** Sprawa dla reportera **0.20** Kasta: Służba **0.45** Miłosne potyczki (12) **1.45** Głos regionów **2.20** Wieczna miłość 2 (166) – serial, Turcja

POLSAT

6.00 Nowy dzień **8.40** Malanowski i partnerzy (506, 507) – serial fabularno-dokumentalny Polska **9.40** Sekrety rodziny – serial paradokumentalny **10.40** Dlaczego ja? – serial paradokumentalny **11.40** Gliniarze – serial paradokumentalny Polska **12.50** Wydarzenia **13.25** Interwencja – magazyn reporterów **13.40** Trudne sprawy – serial paradokumentalny **14.40** Dlaczego ja? – serial paradokumentalny **15.50** Wydarzenia, sport, pogoda **16.15** Interwencja – magazyn reporterów **16.30** Na ratunek 112 – serial paradokumentalny **17.00** Gliniarze – serial paradokumentalny **18.00** Pierwsza miłość – serial obyczajowy **18.50** Wydarzenia **19.25** Gość „Wydarzeń" **19.45** Sport, pogoda **20.00 Transformers: Ostatni rycerz – film s.f. USA/Chiny/Kanada (2017) 23.20 Escape room – horror USA (2019) 1.45 Gloria – film sensacyjny USA (1999) 4.00** Świat według Kiepskich – serial komediowy

tvn

8.00 Dzień Dobry TVN **11.35** Doradca smaku **11.45** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **12.50** Tajemnice miłości – serial paradokumentalny **13.55** Ukryta prawda (1089, 886) – serial paradokumentalny **15.55** Kuchenne rewolucje – program rozrywkowy Polska **17.00** Tajemnice miłości – serial paradokumentalny **18.00** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **19.00** Fakty **19.35** Sport, pogoda **19.50** Raport smogowy **19.55** Uwaga! **20.10** Doradca smaku – magazyn kulinarny **20.15** Na Wspólnej – serial obyczajowy **20.55** Milionerzy – teleturniej **21.35** Ślub od pierwszego wejrzenia – reality show **22.40** Kuba Wojewódzki – talk-show **23.40** Superwizjer **0.15** Nieobecni – serial kryminalny **1.15** Szadź 2 – serial kryminalny **2.20** Na granicy świató – serial s.f. **3.20** NOC Magii

TVN 7

5.40 Szpital – serial fabularno-dokumentalny **6.40** Rozwód. Walka o wszystko – serial paradokumentalny **7.35** Papiery na szczęście – serial obyczajowy **8.10** Ukryta prawda (804–806) – serial paradokumentalny **11.15** Rozwód. Walka o wszystko – serial paradokumentalny **12.15** Szpital – serial paradokumentalny **13.15** Szkoła – serial fabularno-dokumentalny **14.15** Sąd rodzinny – serial fabularno-dokumentalny **15.15** Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fabularno-dokumentalny **16.15** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **17.15** Brzydula 2 (202) **17.50** SOS. Ekipy w akcji – serial paradokumentalny **18.55** 19+ – serial fabularno-dokumentalny **19.30** Papiery na szczęście – serial obyczajowy **20.00** Brzydula 2 (203) **20.35** Hotel Paradise 4 **21.35 Miasto złodziei – dramat USA (2010) 0.20 Sherlock Holmes – film kryminalny USA/Niemcy/Wielka Brytania (2009) 3.00** Druga strona medalu 3 **3.25** NOC Magii

TV 4

6.00 Gliniarz i prokurator – serial kryminalny **7.00** Strażnik Teksasu – serial sensacyjny **8.00** Nasz nowy dom – reality show **9.00** Pierwsza miłość – serial obyczajowy **9.50** Kochane pieniądze – serial paradokumentalny **10.50** Hardkorowy lombard (84, 85) – serial dokumentalny **11.50** Pamiętniki z wakacji – serial paradokumentalny **12.50** STOP Drogówka – magazyn policyjny **14.55** Gwiazdy Kabaretu – program rozrywkowy **15.55** Hardkorowy lombard (86, 87) – serial dokumentalny **17.00** Policjantki i policjanci (846) **18.00** Kochane pieniądze **19.00** Policjantki i policjanci (847) – serial obyczajowy **20.00** Święty – serial komediowy **20.30** Sprawiedliwi – Wydział Kryminalny – serial kryminalny **21.40 Zabić Salazara – dramat kryminalny USA/Rumunia (2016) 23.45** Wikingowie (44, 45) – serial historyczny **1.50** Śmierć na 1000 sposobów (11, 9) – serial dokumentalny

PULS

6.00 Zbuntowany anioł (204) – telenowela **7.00** Rodzinny interes 4 – serial obyczajowy **8.00** Lombard. Życie pod zastaw 6 (287, 288) – serial obyczajowy **10.00** Lombard. Życie pod zastaw 9 – serial obyczajowy **11.00** Zbuntowany anioł (206) – telenowela **12.00** Zaklinaczka duchów 3 (61, 62) – serial fantasy **14.00** Lombard. Życie pod zastaw 6 (289, 290) – serial obyczajowy **16.00** Rodzinny interes 4 (164, 165) – serial obyczajowy **18.00** Lombard. Życie pod zastaw 9 (478, 479) – serial obyczajowy **20.00 Cena powrotu – film sensacyjny USA (2009) 22.00 Plan lotu – thriller USA (2005) 23.55 Co ty wiesz o swoim dziadku? – komedia Wielka Brytania/USA (2016) 1.55** Zobacz to!

Zapiski Jakuba Klenia

ŻEGNAJĄC SEZON W WESOŁOWIE

W chłodny dzień nad wodą najważniejsze jest ognisko.

Korzystając z pogodowego okienka i wolnych dni pomiędzy Świętem Niepodległości a niedzielą, postanowiliśmy pożegnać tegoroczny wędkarski sezon nad Dunajcem w Wesołowie niedaleko Zakliczyna. Wyjechaliśmy w piątek z samego rana. Tradycyjnie we trójkę: ja, Leszek i Andrzej. Nad wodą byliśmy o dziesiątej. Było chłodno ale słonecznie. Miejsce znaliśmy z poprzednich pobytów. Trafiały się tutaj piękne brzany, niezłe szczupaki, ale spotkać też można było pstrąga. Prawdę mówiąc, tym razem nie liczyliśmy na jakieś szalone brania. Chcieliśmy po prostu spędzić dzień poza miastem, na łonie przyrody.

Jak wiadomo, w chłodny jesienny dzień nad wodą najważniejsze jest ognisko. Na szczęście w pobliżu sporo było naniesionych przez Dunajec suchych gałęzi i konarów. Dość szybko zgromadziliśmy duży zapas drewna, który zapewniał nam ciepło na cały dzień. A do wody powędrowały zestawy z czerwonymi robakami.

Ryby nie brały. Ale my rozkoszowaliśmy się pięknem okolicy. Spokojnie przelewającą się po kamieniach wodą Dunajca. Złocisto-czerwonymi koronami drzew porastających wzgórza po drugiej stronie rzeki. I wszechobecną ciszą przerywaną jedynie odgłosami ptactwa. I tego nam było potrzeba. A jeśli chodzi o ryby, to przecież przed nami cały przyszłoroczny sezon.

JAKUB KLEŃ

Za kierownicą

ZWALNIAJĄ? BĘDĄ PRZYJMOWAĆ!

Już niedługo, 1 grudnia 2021 roku, wzrośnie bezrobocie w Polsce. Spieszę uspokoić – nie wszędzie. Tylko na odcinkach autostrad A2 od Konina do Strykowa i A4 od Bielan Wrocławskich do Sośnicy oraz na wszystkich wjazdach i zjazdach pośrednich. Znikają wtedy bramki i kasjerzy pobierający opłaty. Ponieważ jednak bohater powieści Ilji Erenburga, rozgrywającej się w czasach NEP (Nowej Polityki Ekonomicznej), czyli w latach 20 w Związku Radzieckim, niejaki Lejzorek Rojtszwaniec twierdził, że skoro zwalniają to będą przyjmować, zatem owi kasjerzy nie mają się czym przejmować. Krajowa Administracja Skarbowa poszukuje bowiem 120 kierowców „fordów focus", którzy kontrolować będą skanerami kierowców poruszających się tymi odcinkami autostrad, czy wnieśli elektronicznie, bądź papierowo opłatę za korzystanie z dobrodziejstwa szybkiej jazdy – i stania później w korkach przed bramkami – autostrady państwowej. Będzie nowoczesność w polu i zagrodzie. Zamiast uiszczać gotówkę będziemy na tych odcinkach autostrad objętych elektronicznym nadzorem przedpłacać przejazd, bądź płacić za brak opłaty mandat w wysokości 500 zł.

Lejzorek Rojtszwaniec i filozofia owego „mężczyźnianego krawca" powinna być znakomicie znana co starszym mieszkańcom Nowej Huty. Dwakroć bowiem, w 1961 roku i 1981 roku – traf chce, że właśnie 1 grudnia – na deskach Teatru Ludowego zagościły spektakle przypominające tę postać. Warto jednak pamiętać, że w Polsce, gdzie 3 rodaków to istnieją co najmniej 4 partie polityczne, a może nawet 5 partii uwzględniając „wędrowniczków partyjnych" zachowujących po części poglądy swoich poprzednich formacji. Dlatego system bezgotówkowych płatności autostradowych jest nad wyraz skomplikowany. W wielu krajach Europy wystarczy kupić autostradową winietę i można się poruszać z nią w okresie, na jaki została opłacona. U nas inaczej, bo od 1 grudnia opłaty od Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad przeszły do Krajowej Administracji Skarbowej. Dlatego można wykupić bilet jednorazowy na przejazd autostradą podając nie tylko numer rejestracyjny pojazdu, ale także określić odcinek do pokonania i datę, od której bilet ma obowiązywać. Biletu nigdzie się nie kasuje, ale obowiązuje on tylko 48 godzin od daty podanej przez kierowcę. Przykładowo winieta na rok na wszystkie autostrady w Szwajcarii kosztuje dla samochodu osobowego ok. 25 franków szwajcarskich, a więc nieco ponad 100 zł...

Ba, w Polsce będzie się od kierowców przemieszczających się autostradami państwowymi wymagać czytelności tablic rejestracyjnych. Jeżeli kierowca, nawet posiadający wniesioną opłatę za autostradę ma tablicę w innym miejscu niż to wynika z konstrukcji pojazdu np. na podszybiu to też płaci mandat 500 zł. W normalnym ruchu miejskim, jak i szosowym, nieczytelność tablic rejestracyjnych np. zachlapanie błotem karana jest przez policję mandatem 50 zł. Na autostradzie jest 10-krotnie drożej, bo to oszustwo skarbu państwa. Nadto – jeżeli telefon komórkowy, na który wgrana została elektroniczna aplikacja – straci zasięg, to należy najbliższym zjazdem opuścić autostradę lub zatrzymać się w Miejscu Odpoczynku Podróżnych (MOP). W Polsce – a system ten z czasem zostanie rozciągnięty na wszystkie państwowe autostrady – nie dość, że płaci się za przejazd, to jeszcze kierowca musi ponosić odpowiedzialność za właścicieli sieci komórkowych!

Lejzorek, tłumacząc z jidysz na polski, czyli Łazarz bez wątpienia ma rację „jak zwalniają, to będą przyjmować". Ale nie każdego, tylko „krewnych i znajomych królika". Jak przyjdzie nowa władza, to też będą zwalniać tych przyjętych przez poprzednią władzę... Niech żyją papierowe winiety!

WOJCIECH MACHNICKI

ŚRODA 24.11

TVP1

5.20 Przysięga (525) **6.05** Elif (1096) **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze, Transmisja **7.30** Rodzinny ekspres - Światowy dzień pamięci o ofiarach wypadków drogowych **8.00** Wiadomości **8.10** Pogoda poranna **8.15** Kwadrans polityczny **8.40** Ranczo 9 (105): Nowe wyzwania **9.35** Komisarz Alex 13 (159): Upadek **10.35** Ojciec Mateusz 18 (231): Dobry mąż **11.25** Remiza. Zawsze w akcji! (55) **12.00** Wiadomości **12.10** Agrobiznes **12.30** Agropogoda **12.35** Rok w ogrodzie extra **12.50** Natura w Jedynce: Kraina Dalekiej Północy 2. Noc polarna **14.00** Elif (1097) – serial, Turcja (2018) **15.00** Wiadomości **15.10** Pogoda **15.15** Alarm! – magazyn **15.35** Gra słów. Krzyżówka (476) – teleturniej **16.05** Przysięga (526) – serial obyczajowy, Turcja (2020) **17.00** Teleexpress **17.15** Jaka to melodia? (4709) – teleturniej muzyczny **17.55** Klan (3890) – telenowela TVP **18.20** Remiza. Zawsze w akcji! (56) – serial TVP **18.55** Jeden z dziesięciu (14/127) – teleturniej **19.25** Sport **19.30** Wiadomości **20.00** Pogoda **20.10** Alarm! – magazyn **20.30** Leśniczówka (447) **20.55** Piłka nożna: Liga Mistrzów 2021/22: 5 kolejka: Manchester City–PSG **23.10** Historia bez tajemnic: Blachnicki. Życie i światło – film dokumentalny **0.20 Grzech przeszłości – film fabularny, USA/Wielka Brytania (2018); reż.: Ben Meyerson; wyk.: April Bowlby, Sydney Sweeney, Cindy Busby (dozwolone od lat 16) 1.55** Tajemnica twierdzy szyfrów (12/13) **2.55** Pogoda na piątek (24) **3.50** wojsko-polskie.pl (178) **4.15** Terytorialsi (42) **4.30** Notacje: Roman Staniewski: Pozostały te zdjęcia **4.50** Zakończenie dnia

TVP2

5.25 Na dobre i na złe (799): Ostatni dzień **6.25** Pożyteczni.pl **6.55** Familiada (2725) **7.30** Pytanie na śniadanie **10.40** Panorama **10.45** Pytanie na śniadanie **11.20** Rodzinka.pl 8 (176): Kwestia perspektywy **11.50** Dla niesłyszących: Barwy szczęścia (2517) **12.30** Koło fortuny (980) **13.15** Kozacka miłość (229) **14.05** Va Banque (320) **14.35** Na sygnale (53): Przysługa – serial fabularyzowany TVP **15.10** Górscy ratownicy (123): Nie odchodź (1) – serial obyczajowy, Niemcy (2019) **16.00** Koło fortuny (1143) – teleturniej **16.35** Familiada (2726) – teleturniej **17.15** Promyk nadziei (158) – serial, Turcja (2019) **18.00** Panorama **18.20** Va Banque (322) – teleturniej **18.45** Kozacka miłość (230) – serial kostiumowy, Rosja (2013) **19.35** Barwy szczęścia (2517) – serial obyczajowy TVP **20.05** Barwy szczęścia (2518) **20.35** Kulisy seriali „Na dobre i na złe" i „Na sygnale" (154) – felieton **20.50** Na dobre i na złe (824): Nowa – serial TVP **21.55** Miłość w czasach wojny (19) – serial, Hiszpania (2017) **22.55** Zniewolona (10) (dozwolone od lat 16) **23.55 Tamara – komedia, Francja (2015); reż.: Alexandre Castagnetti; wyk.: Heloise Martin, Sylvie Testud, Cyril Guei, Rayane Bensetti 1.50** Deep State: Tajny układ (6) – serial , USA (2018) **2.50** Noc na Milwaukee Avenue – film dokumentalny, USA (2018) **4.00** Za marzenia (8) **4.50** Zakończenie dnia

TV POLONIA

6.00 Polonia 24 **6.30** Korona królów (349) **7.00** Qulszoł – kulinarne potyczki **7.30** Pytanie na śniadanie **7.55** Pytanie na śniadanie **10.40** Panorama **10.45** Pytanie na śniadanie **11.15** Co na obiad: Mule **11.30** Barwy szczęścia (2453) **12.00** Wiadomości **12.15** Nad Niemnem **12.35** Ojciec Mateusz 5 (59): Kryminał **13.30** Ojciec Mateusz 5 (60): Urwisko **14.25** Adam Macedoński. Więcej niż jedno życie **15.20** Kuchnia dwudziestolecia: Tajemnice domowej spiżarni **15.50** Animowanki: Agatka: Agatka i komputer (25) **16.00** Mami Fatale 2: Italiano (24) **16.10** Zaczarowany świat... **16.30** Rodzinka.pl 11 (214) **17.00** Teleexpress **17.20** Lhotse – Góra Bezsilności **17.50** Gra słów. Krzyżówka (472) **18.20** Barwy szczęścia (2453) **18.50** Kierunek Zachód (140) **19.10** Magazyn z Wysp (167) **19.30** Wiadomości **20.05** Sport **20.10** Pogoda **20.20** Ranczo 7 (91): Droga przez stos **21.10** Ranczo 8 (92): Radio Mamrot **22.05** Polonia 24 **22.35** Magazyn Ekspresu Reporterów **23.30** Rodzinka.pl 11 (214) **0.00** Focus on Poland (730) **0.20** Gra słów. Krzyżówka (472) **0.50** Kierunek Zachód (140) **1.10** Magazyn z Wysp (167) **1.30** Powtórki programów

TELEWIZJA KRAKÓW

6.00 Poranek TVP 3 **6.05** Pogoda **6.15** Express regionów **6.25** Poranek TVP 3 **7.45** Express regionów **8.01** Małopolski Tele Anioł (2) **8.30** Kronika dnia **8.43** Pogoda **8.45** Wielcy z Małopolski: Pal Teleki **9.00** Jedź bezpiecznie **9.15** Prosto z lasu **9.30** Kronika dnia **9.40** Pogoda **9.45** Tematy dnia **10.05** Więzień miłości (68) **10.55** Raj Adama **11.15** Słodka kuchnia Pszczółek **11.45** Dom czy mieszkanie? Oto jest pytanie **12.00** Ona **12.15** Składka. Emerytura. Przyszłość **12.25** Jesień na Rodos **12.50** Agrobiznes extra rolniczy **13.05** Agropogoda **13.20** Poradnik zakupowy **13.30** Welcome to Poland **14.00** Historie motocyklowe **14.15** Telezwierz **14.30** Kronika dnia **14.42** Pogoda **14.45** Express regionów **15.00** Koronka do Miłosierdzia Bożego **15.20** Okiem wiary **16.00** Szukamy w archiwach **16.15** Moje wielkie, wiejskie wesele **16.30** Kronika dnia **16.42** Pogoda **16.45** Express regionów **16.50** Pogoda **17.00** Pogoda **17.03** Młodzi zdolni Małopolanie *(11)* **17.06** W dobrej wierze **17.26** Na pielgrzymkowych szlakach Małopolski **17.30** Głos regionów **18.00** Pogoda **18.03** Ratuj Klimat Lokalnie (3) **18.05** Małopolska w rytmie eko (3) **18.14** Spichlerz smaków **18.30** Kronika **18.52** Kronika sportowa **18.56** Pogoda **18.59** Tematy dnia **19.11** Jedź bezpiecznie **19.21** Kultura na Ludowo#wspieram **19.37** Reportaż **19.45** Niecodziennik **19.58** Pogoda **20.01** Kwartet **20.23** Kwartet – felietony **20.30** Wieczna miłość 2 (167) **21.20** Poradnik zakupowy **21.30** Kronika **21.44** Pogoda **21.46** Kronika sportowa **21.50** Studio Lotto **22.00** Dla niesłyszących: Dziennik regionów **22.15** Pogoda **22.17** Kryminalna Siódemka **22.30** Ochotnicy **23.00** Echa dnia **23.15** Dla niesłyszących: Telekurier **23.40** Całkiem niezła historia **23.55** Całkiem niezła historia **0.20** Kasta: Przejścia nie ma **0.45** Miłosne potyczki (13) **1.45** Głos regionów **2.20** Wieczna miłość 2 (167)

POLSAT

6.00 Nowy dzień **8.40** Malanowski i partnerzy (508, 509) – serial fabularno-dokumentalny **9.40** Sekrety rodziny – serial paradokumentalny **10.40** Dlaczego ja? – serial paradokumentalny **11.40** Gliniarze – serial paradokumentalny **12.50** Wydarzenia **13.25** Interwencja **13.40** Trudne sprawy – serial paradokumentalny **14.40** Dlaczego ja? – serial paradokumentalny **15.50** Wydarzenia, pogoda **16.15** Interwencja **16.30** Na ratunek 112 – serial paradokumentalny **17.00** Gliniarze – serial paradokumentalny **18.00** Pierwsza miłość – serial obyczajowy **18.50** Wydarzenia **19.25** Gość „Wydarzeń" **19.45** Sport, pogoda **20.05** Świat według Kiepskich (573, 574) – serial komediowy **21.05 Jak rozpętałem II wojnę światową (3-ost.): Wśród swoich – komedia Polska (1969) 22.50 Z księżyca spadłeś? – komedia s.f. USA (2000) 1.05 Ja, ja i ja – komedia USA (1992) 3.05** Świat według Kiepskich – serial komediowy

tvn

8.00 Dzień Dobry TVN **11.35** Doradca smaku **11.45** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **12.50** Tajemnice miłości – serial paradokumentalny **13.55** Ukryta prawda (1090, 887) – serial paradokumentalny **15.55** Kuchenne rewolucje – program rozrywkowy **17.00** Tajemnice miłości – serial paradokumentalny Polska **18.00** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **19.00** Fakty **19.35** Sport, pogoda **19.50** Raport smogowy **19.55** Uwaga! **20.10** Doradca smaku **20.15** Na Wspólnej – serial obyczajowy **20.55** Milionerzy – teleturniej **21.35** Top Model (13-ost.) – reality show **23.10 Gang Story – dramat kryminalny Francja/Belgia (2011) 1.15** Superwizjer **1.50** Mam talent! – program rozrywkowy **4.05** Uwaga! **4.25** NOC Magii

TVN 7

5.40 Szkoła – serial fabularno-dokumentalny **6.40** Rozwód. Walka o wszystko – serial fabularno-dokumentalny **7.35** Papiery na szczęście – serial obyczajowy **8.10** Ukryta prawda (792–794) – serial paradokumentalny **11.15** Rozwód. Walka o wszystko – serial fabularno-dokumentalny **12.15** Szpital – serial paradokumentalny **13.15** Szkoła – serial fabularno-dokumentalny **14.15** Sąd rodzinny – serial fabularno-dokumentalny **15.15** Sędzia Anna Maria Wesołowska – serial fabularno-dokumentalny **16.15** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **17.15** Brzydula 2 (203) – serial komediowy **17.50** SOS. Ekipy w akcji – serial paradokumentalny **18.55** 19+ – serial fabularno-dokumentalny **19.30** Papiery na szczęście – serial obyczajowy **20.00** Brzydula 2 (204) – serial komediowy **20.35** Hotel Paradise 4 – reality show **21.35 Gran Torino – dramat USA/Niemcy (2008) 0.00 Pamiętnik – melodramat USA (2004) 2.20** Zbrodnia w sąsiedztwie 4 **3.25** NOC Magii

TV 4

6.00 Gliniarz i prokurator – serial kryminalny **7.00** Strażnik Teksasu – serial sensacyjny **8.00** Nasz nowy dom – reality show **9.00** Pierwsza miłość – serial obyczajowy **9.50** Kochane pieniądze – serial paradokumentalny **10.50** Hardkorowy lombard (86, 87) – serial paradokumentalny **11.50** Pamiętniki z wakacji – serial paradokumentalny **12.50** STOP Drogówka – magazyn policyjny **14.55** Gwiazdy Kabaretu – program rozrywkowy **15.55** Hardkorowy lombard (88, 89) – serial dokumentalny **17.00** Policjantki i policjanci (847) – serial obyczajowy **18.00** Kochane pieniądze – serial paradokumentalny **19.00** Policjantki i policjanci (848) – serial obyczajowy **20.00** Święty – serial komediowy **20.30** Sprawiedliwi – Wydział Kryminalny **21.40 Najemnik – film sensacyjny USA/Aruba/RPA (2006) 23.45** Wikingowie (46, 47) **1.55** Śmierć na 1000 sposobów (12) – serial dokumentalny **2.25** Top 10

PULS

6.00 Zbuntowany anioł (205)a **7.00** Rodzinny interes 4 – serial obyczajowy **8.00** Lombard. Życie pod zastaw 6 (288, 289) – serial obyczajowy **10.00** Lombard. Życie pod zastaw 9 – serial obyczajowy **11.00** Zbuntowany anioł (207) – telenowela **12.00** Zaklinaczka duchów 3 (62) – serial fantasy **13.00** Zaklinaczka duchów 4 (63) – serial fantasy **14.00** Lombard. Życie pod zastaw 6 (290, 291) – serial obyczajowy **16.00** Rodzinny interes 4 (165, 166) – serial obyczajowy **18.00** Lombard. Życie pod zastaw 9 (479, 415) – serial obyczajowy Polska **20.00 Porwanie – film sensacyjny USA (2011) 22.00** Dzielnica strachu (15, 16) – serial kryminalny Polska (2021) **0.00 Domino śmierci – thriller USA (2019) 2.00** Zobacz to!

Prawnik radzi

CHCĘ ODDAĆ KOTY

Od kilkunastu lat proszę gminę, w której mieszkam (a także powiat, wojewodę itd.), o dofinansowania do utrzymania bezdomnych kotów lub o zabranie ich ode mnie. Kiedyś przybłąkała się do mnie kotka, a że miałam kocura, to z czasem kotów było 5, później 10, a obecnie jest około 20. Mam ponad 70 lat i nie mam ani siły, ani środków na utrzymanie takiego stada. Gmina nic nie robi, poza tym, że dostaję od niej 15 kg paszy na te wszystkie zwierzęta raz na 3 miesiące. Czy można podać ewentualną procedurę zgłoszenia skargi do organów unijnych w celu spowodowania zabrania stada kotów?

★★★

W oparciu o art. 11a ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. „O ochronie zwierząt" (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r., poz. 638 z późn. zm.) gmina ma obowiązek uchwalić program obejmujący m.in. opiekę nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie. W opisanej sprawie trzeba się też jednak zastanowić, czy w ogóle mamy do czynienia ze zwierzętami wolno żyjącymi, a tym bardziej bezdomnymi. Zgodnie z treścią art. 4 pkt 21 ww. ustawy, ilekroć jest w niej mowa o zwierzętach wolno żyjących (dzikich), rozumie się przez to zwierzęta nieudomowione, żyjące w warunkach niezależnych od człowieka. Z kolei wedle jej art. 4 pkt 16 ww. ustawy, „ilekroć jest (...) mowa o zwierzętach bezdomnych, rozumie się przez to zwierzęta domowe lub gospodarskie, które uciekły, zabłąkały się lub zostały porzucone przez człowieka, a nie ma możliwości ustalenia ich właściciela lub innej osoby, pod której opieką trwale dotąd pozostawały". O ile zatem wzmiankowaną kotkę można ewentualnie zaliczyć do zwierząt bezdomnych, o tyle potomstwo jej i Pana kota już nie bardzo. Jeżeli nie ma Pan możliwości utrzymywania zwierząt i opiekowania się nimi, drogą do załatwienia sprawy jest zwrócenie się o pomoc do organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, w tym prowadzenie dla nich schroniska (w porozumieniu z gminą), i przekazanie jej zwierząt, składając w gminie oświadczenie o niemożności sprawowania nad nimi opieki z uwagi na trudną sytuację życiowo-materialną. **(sp)**

CYRKOMOTORYKA W KLUBIE 303

Klub 303 Ośrodka Kultury Kraków-Nowa Huta wraca z najfajniejszymi zajęciami dla niecodziennych i nieoczywistych par, czyli dla dorosłego z dzieckiem. Każdy, kto jest rodzicem, opiekunem, bliskim małego człowieka w wieku 3 do 6 lat i ma chęci na fikanie, brykanie, z maluchem mocne przytulanie i czasu wspólnego nie marnowanie – to ta propozycja jest dla niego. A propozycja jest jak najbardziej poważna.

Cyrkomotoryka to propozycja zajęć ogólnorozwojowych dla dzieci ćwiczących wraz rodzicami. Zajęcia są prowadzone w oparciu o metodę cyrkomotoryki Riki Taeymans i Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherborne. Podczas zajęć wykorzystywane są także elementy pedagogiki cyrku i pedagogiki zabawy. Zajęcia mają na celu wspieranie rozwoju percepcji ruchowej, poznawanie i kontrolę własnego ciała, pogłębianie relacji i wspólne spędzenie czasu oraz zabawę z rodzicami. Fabularyzowane zestawy zadań pomagają w pokonywaniu leków, obaw, przełamywaniu ograniczeń, zahamowań, dając jednocześnie upust energii wynikającej z nieskrępowanej zabawy. Skoki, fikołki i turlanie oraz fikanie, wygibasy i akrobacje to najlepsze dziecięce atrakcje. Wszystko to dla lepszego samopoczucia, pełnego relaksu i dobrego humoru.

Zajęcia odbędą się w sobotę 27 listopada w Klubie 303 (os. Dywizjonu 303 nr 1).

Na zajęcia należy telefonicznie zarezerwować miejsce (ilość miejsc jest ograniczona). Organizatorzy proszą także, aby po budynku Klubu poruszać się zasłaniając usta i nos (tylko na sali treningowej nie ma obowiązku zasłaniania ust i nosa), dbanie o zachowanie odległości, higienę i dezynfekcje rąk oraz wspólne bezpieczeństwo i życzliwość.

CZWARTEK 25.11

TVP1

5.15 Przysięga (526) **6.05** Elif (1097) **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Program katolicki **8.00** Wiadomości **8.10** Pogoda poranna **8.15** Kwadrans polityczny **8.40** Ranczo 9 (106): Bardzo krótkie kariery **9.35** Komisarz Alex 13 (160): Zbrodnia prawie doskonała **10.35** Ojciec Mateusz 18 (232): 15.10 do Skarżyska **11.25** Remiza. Zawsze w akcji! (56) **12.00** Wiadomości **12.10** Agrobiznes **12.30** Agropogoda **12.35** To się opłaca – magazyn **12.55** Natura w Jedynce: Ryś pod lupą – film dokumentalny, Niemcy (2020); reż.: Beatrix Stoepel, Sigurd Tesche **14.00** Elif (1098) – serial, Turcja (2018) **15.00** Wiadomości **15.10** Pogoda **15.15** Alarm! – magazyn **15.35** Gra słów. Krzyżówka (477) – teleturniej **16.05** Przysięga (527) – serial obyczajowy, Turcja (2020) **17.00** Teleexpress **17.15** Jaka to melodia? (4710) – teleturniej muzyczny **17.55** Klan (3891) – telenowela TVP **18.20** Remiza. Zawsze w akcji! (57) – serial TVP **18.55** Jeden z dziesięciu (15/127) – teleturniej **19.25** Sport **19.30** Wiadomości **20.05** Pogoda **20.10** Alarm! – magazyn **20.30** Leśniczówka (448) **21.00** Na sygnale (341): Wspólna decyzja – serial fabularyzowany TVP **21.20** Sprawa dla reportera **22.15** Magazyn śledczy Anity Gargas (211) – magazyn **22.50** Magazyn kryminalny 997 – magazyn (dozwolone od lat 16) **23.40** Magazyn Ekspresu Reporterów **0.45** Tanie Dranie: Moroz i Kłopotowski komentują świat – talk-show **1.30** Mrok (6/8): Doskonały plan – serial kryminalny TVP (dozwolone od lat 16) **2.25** Ocaleni – reality show (dozwolone od lat 16) **3.30** Sprawa dla reportera **4.25** Magazyn śledczy Anity Gargas (211) **4.55** Zakończenie dnia

TVP2

5.25 Na dobre i na złe (800): Obywatel Wronka **6.25** Smaki świata – pośród mórz (11) **6.55** Familiada (2726) **7.30** Pytanie na śniadanie **10.40** Panorama **10.50** Pytanie na śniadanie **11.20** Ostoja (9) **11.50** Dla niesłyszących: Barwy szczęścia (2518) **12.30** Koło fortuny (981) **13.15** Kozacka miłość (230) **14.05** Va Banque (321) – teleturniej **14.35** Na sygnale (54): Superbohater **15.10** Górscy ratownicy (124): Nie odchodź (2) **16.00** Koło fortuny (1144) – teleturniej **16.35** Familiada (2727) **17.15** Promyk nadziei (159) **18.00** Panorama **18.20** Va Banque (323) **18.45** Kozacka miłość (231) **19.35** Barwy szczęścia (2518) – serial obyczajowy TVP **20.10** Barwy szczęścia (2519) **20.40** Kulisy serialu Ojciec Mateusz (3) – felieton **20.55** Ojciec Mateusz 26 (336): Zmyłka **21.55** Miłość w czasach wojny (20) **23.00** Piłka nożna: Liga Europy 2021/22: 5.kolejka: Leicester–Legia **1.05 Samba – komediodramat, Francja (2014); reż.: Olivier Nakache, Eric Toledano; wyk.: Omar Sy, Charlotte Gainsbourg, Tahar Rahim, Izia Higelin 3.10** Bankowa gra (1) – film dokumentalny Niemcy/Luksemburg (2017); reż.: Christian Schwochow; wyk.: Paula Beer, Dsire Nosbusch, Barry Atsma, Mai Duong Kieu, Tobias Moretti **4.10** Art Noc: Scena muzyczna: RGG Trio – koncert **5.00** Zakończenie dnia

TV POLONIA

6.00 Polonia 24 **6.30** Korona królów (350) **7.00** Kuchnia dwudziestolecia: Tajemnice domowej spiżarni **7.30** Pytanie na śniadanie **10.40** Panorama **10.50** Pytanie na śniadanie **11.20** Co na obiad: Bitki wołowe **11.30** Barwy szczęścia (2454) **12.00** Wiadomości **12.15** Studio Lwów **12.35** Ranczo 7 (91): Droga przez stos **13.25** Ranczo 8 (92): Radio Mamrot **14.20** Kalkuta Matki Teresy **15.20** Wojciech Cejrowski – boso przez świat (119) **15.50** Alchemik: Młotki (69) **16.05** Szkoła z Kleksem Bystrzakiem (11) **16.15** Licz na Wiktora: Znak równości **16.25** Halo halo! (34) **16.30** Rodzinka.pl 11 (215): Niech sobie kociak mruczy **17.00** Teleexpress **17.20** Stacja Innowacja **17.40** Zaginione Skarby: Zaćmienie słońca w roku 1851 **17.50** Gra słów. Krzyżówka (473) **18.20** Barwy szczęścia (2454) **18.50** Wilnoteka (557) **19.10** W obiektywie Polonii: Wschód **19.30** Wiadomości **20.05** Sport **20.10** Pogoda **20.20** Miasto skarbów (10) (dozwolone od lat 16) **21.10** Miasto skarbów (11): Planty o świcie (dozwolone od lat 16) **22.05** Polonia 24 **22.35** Kalkuta Matki Teresy **23.30** Rodzinka.pl 11 (215) **0.00** Focus on Poland (731) **0.20** Gra słów. Krzyżówka (473) **0.50** Wilnoteka (557) **1.10** W obiektywie Polonii: Wschód **1.30** Powtórki programów

TELEWIZJA KRAKÓW

6.00 Poranek TVP 3 **6.05** Pogoda **6.15** Express regionów **6.25** Poranek TVP 3 **7.45** Express regionów **8.01** Wszystko po krakowsku **8.30** Kronika dnia **8.43** Pogoda **8.45** Spichlerz smaków **8.59** Kultura na Ludowo#wspieram **9.15** Reportaż **9.30** Kronika dnia **9.40** Pogoda **9.42** Młodzi zdolni Małopolanie (11) **9.45** Tematy dnia **10.05** Więzień miłości (69) **10.55** Nas Troje w Ogrodzie **11.15** Na tropie przypraw. Pikantnie i słodko **11.45** Gwiazdy od Szafy **12.00** Moto lady **12.15** Składka. Emerytura. Przyszłość **12.25** Ochotnicy **12.50** Agrobiznes extra **13.05** Agropogoda **13.20** Masz prawon **13.30** Przyroda – wędka – przygoda **14.00** Szlak przydrożnych kapliczek **14.15** Na Oklep (8): Maciek **14.30** Kronika dnia **14.42** Pogoda **14.45** Express regionów **15.00** Koronka do Miłosierdzia Bożego **15.20** Dla niesłyszących: Dobre historie: Nadzieja **16.00** Poczytalnia **16.15** Krótko o kulturze **16.30** Kronika dnia **16.42** Pogoda **16.45** Express regionów **16.50** Pogoda **17.00** Pogoda **17.03** Młodzi zdolni Małopolanie (12) **17.06** Lokalne partnerstwo dla wody **17.21** Turystyczna jazda **17.30** Głos regionów **18.00** Pogoda **18.03** Pod Tatrami **18.13** Czas pogodnej jesieni. Magazyn nie tylko dla seniorów **18.30** Kronika **18.52** Kronika sportowa **18.56** Pogoda **18.59** Tematy dnia **19.11** Kronika kulturalna **19.20** Moja historia: Kraków **19.40** Odkryj regiony **19.58** Pogoda **20.01** Świat według Lema **20.20** Skarby architektury drewnianej UNESCO **20.30** Wieczna miłość 2 (168) **21.20** Masz prawo **21.30** Kronika **21.44** Pogoda **21.46** Kronika sportowa **21.50** Studio Lotto **22.00** Dla niesłyszących: Dziennik regionów **22.15** Pogoda **22.17** Kryminalna Siódemka **22.30** Projekt policja **23.00** Echa dnia **23.15** Ocaleni – reality show (dozwolone od lat 16) **0.20** Kasta: Cała prawda – serial paradokumentalnyTVP **0.45** Miłosne potyczki (14) **1.45** Głos regionów **2.20** Wieczna miłość 2 (168)

POLSAT

6.00 Nowy dzień **8.40** Malanowski i partnerzy (498, 500) – serial fabularno-dokumentalny **9.40** Sekrety rodziny – serial paradokumentalny **10.40** Dlaczego ja? – serial paradokumentalny **11.40** Gliniarze – serial paradokumentalny **12.50** Wydarzenia **13.25** Interwencja – magazyn reporterów **13.40** Trudne sprawy – serial paradokumentalny **14.40** Dlaczego ja? – serial paradokumentalny **15.50** Wydarzenia, sport, pogoda **16.15** Interwencja – magazyn reporterów **16.30** Na ratunek 112 – serial paradokumentalny **17.00** Gliniarze – serial paradokumentalny **18.00** Pierwsza miłość – serial obyczajowy **18.50** Wydarzenia **19.25** Gość „Wydarzeń" **19.45** Sport, pogoda **20.05 Pretty Woman – komedia romantyczna USA (1990) 22.45 Skąd wiesz? – komedia USA (2010) 1.10** Przerwa techniczna

tvn

8.00 Dzień Dobry TVN **11.35** Doradca smaku – magazyn kulinarny **11.45** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **12.50** Tajemnice miłości – serial paradokumentalny **13.55** Ukryta prawda (1091, 888) – serial paradokumentalny **15.55** Kuchenne rewolucje – program rozrywkowy Polska **17.00** Tajemnice miłości – serial paradokumentalny **18.00** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **19.00** Fakty **19.35** Sport, pogoda **19.50** Raport smogowy **19.55** Uwaga! **20.10** Doradca smaku – magazyn kulinarny **20.15** Na Wspólnej – serial obyczajowy **20.55** Milionerzy – teleturniej **21.35** Kuchenne rewolucje – program rozrywkowy **22.35 Nigdy w życiu! – komedia romantyczna Polska (2004) 0.50** Ślub od pierwszego wejrzenia – reality show **1.55** Top Model – reality show **3.20** Kobieta na krańcu świata – serial dokumentalny **3.55** NOC Magii

TVN 7

5.40 Szpital – serial paradokumentalny **6.40** Rozwód. Walka o wszystko – serial paradokumentalny **7.35** Papiery na szczęście – serial obyczajowy **8.10** Ukryta prawda (810–812) – serial paradokumentalny **11.15** Rozwód. Walka o wszystko – serial paradokumentalny **12.15** Szpital – serial paradokumentalny **13.15** Szkoła – serial paradokumentalny **14.15** Sąd rodzinny – serial fabularno-dokumentalny **15.15** Sędzia Anna Maria Wesołowska **16.15** Ukryta prawda – serial paradokumentalny **17.15** Brzydula 2 (204) **17.50** SOS. Ekipy w akcji **18.55** 19+ – serial paradokumentalny **19.30** Papiery na szczęście – serial obyczajowy **20.00** Brzydula 2 (205) – serial komediowy **20.35** Hotel Paradise 4 – reality show **21.35 Druhny – komedia USA (2011) 0.15 Szakal – film sensacyjny Niemcy/USA/Francja/Wielka Brytania/Japonia (1997) 2.45** Druga strona medalu 3 – talk-show **3.15** NOC Magii

TV 4

6.00 Gliniarz i prokurator – serial kryminalny **7.00** Strażnik Teksasu – serial sensacyjny **8.00** Nasz nowy dom – reality show **9.00** Pierwsza miłość – serial obyczajowy **9.50** Kochane pieniądze – serial paradokumentalny **10.50** Hardkorowy lombard (88, 89) – serial dokumentalny **11.50** Pamiętniki z wakacji – serial fabularno-dokumentalny **12.50** STOP Drogówka – magazyn policyjny **14.55** Gwiazdy Kabaretu – program rozrywkowy **15.55** Hardkorowy lombard (90, 91) – serial dokumentalny **17.00** Policjantki i policjanci (848) – serial obyczajowy **18.00** Kochane pieniądze – serial paradokumentalny **19.00** Policjantki i policjanci (849) – serial obyczajowy **20.00** Święty – serial komediowy **20.30** Sprawiedliwi – Wydział Kryminalny – serial kryminalny **21.40 Lokator – thriller USA (2009) 23.40** Śmierć na 1000 sposobów (13, 14) – serial dokumentalny **1.00** Zakończenie programu

PULS

6.00 Zbuntowany anioł (206) – telenowela **7.00** Rodzinny interes 4 – serial obyczajowy **8.00** Lombard. Życie pod zastaw 6 (289, 290) – serial obyczajowy **10.00** Lombard. Życie pod zastaw 9 – serial obyczajowy **11.00** Zbuntowany anioł (208) – telenowela **12.00** Zaklinaczka duchów 4 (63, 64) – serial fantasy **14.00** Lombard. Życie pod zastaw 6 (291, 292) – serial obyczajowy **16.00** Rodzinny interes 4 (166, 167) – serial obyczajowy **18.00** Lombard. Życie pod zastaw 9 (415, 416) – serial obyczajowy **20.00 Firmowa Gwiazdka – komedia USA (2016) 22.05 Zły Mikołaj 2 – komedia USA (2016) 23.55 American Pie: Bractwo Beta – komedia USA (2007) 1.35** Zobacz to!

GARMAŻERIA (PRACOWNICY Z REST. "PIASTOWSKA")
OS. KAZIMIERZOWSKIE 22
(BAR MLECZNY obok LUDWIKA)
TEL. 606 205 558 lub 12 648 15 10
Garmażeria Piastowska
zapraszamy do korzystania i zamawiania pysznych wyrobów garmażeryjnych bez konserwantów
STAŁYCH I NOWYCH KLIENTÓW
ODBIÓR I ZAMAWIANIE W BARZE LUB W SKLEPACH
MAGAZYN I GARMAŻERIA - OS. KAZIMIERZOWSKIE 22
DELIKATESY - OS. CENTRUM C TEL. 12 644 30 20
SKLEP SPOŻYWCZY - OS. KOŚCIUSZKOWSKIE TEL. 12 644 05 34
SKLEP SPOŻYWCZY - obok DOMU HANDLOWEGO "WANDA" TEL. 12 648 13 25
SKLEP SPOŻYWCZY 003 - OS. MOGIŁA TEL. 12 644 47 11
ASORTYMENT POTRAW GOTOWYCH WYROBÓW GARMAŻERYJNYCH
PIEROGI RUSKIE
PIEROGI Z MIĘSEM
PIEROGI Z SEREM
PIEROGI Z KAPUSTĄ KISZONĄ I MIĘSEM
PIEROGI Z KAPUSTĄ BIAŁĄ I PIECZARKAMI
PIEROGI Z KAPUSTĄ KISZONĄ I GRZYBAMI (PODGRZYBEK)
PIEROGI Z JAGODAMI
PIEROGI Z TRUSKAWKAMI
PIEROGI LENIWE EWY
KLUSKI ŚLĄSKIE
KOPYTKA
KOTLET MIELONY
NALEŚNIKI Z SEREM
NALEŚNIKI Z JABŁKAMI PRAŻONYMI
USZKA Z GRZYBAMI (PODGRZYBEK)
USZKA Z MIĘSEM
GOŁĄBKI Z RYŻEM I MIĘSEM
PLACKI ZIEMNIACZANE
KROKIETY Z MIĘSEM
KROKIETY Z KAPUSTĄ KISZONĄ I MIĘSEM
KROKIETY Z SEREM I PIECZARKAMI
KROKIETY Z KAPUSTĄ BIAŁĄ I PIECZARKAMI
KROKIETY Z KAPUSTĄ KISZONĄ I GRZYBAMI (PODGRZYBEK)
KROKIETY Z JAJKIEM
ŚLEDŹ PO JAPOŃSKU
ŚLEDŹ W ŚMIETANIE Z JABŁKIEM
SAŁATKA ŚLEDZIOWA
SAŁATKA JARZYNOWA
SAŁATKA "PALCE LIZAĆ"
SAŁATKA PIECZARKOWA
SURÓWKA Z KAPUSTY KISZONEJ
CIASTA I TORTY
WSPIERAJCIE NAS W TYM TRUDNYM CZASIE PANDEMII.
KUPUJCIE NASZE POLSKIE WYROBY BEZ KONSERWANTÓW I POLEPSZACZY.
DLA WAS SZANOWNI KLIENCI, BĘDZIEMY STARAĆ SIĘ O CORAZ BOGATSZE MENU.
DZIĘKUJEMY SERDECZNIE!
ZAPRASZAMY W GODZ. 10 - 18

BIURO TURYSTYCZNE
BELFEREK
www.belferek.pl
BOŻE NARODZENIE 2021
23.12-28.12 od 899zł z dojazdem
SYLWESTER 2021/22
28.12-02.01 od 999zł z dojazdem
Cena zawiera:
TRANSPORT autokarem lub busem:
KRAKÓW-KRYNICA-KRAKÓW
ZAKWATEROWANIE w pensjonacie przy deptaku,
pokoje 2,3 osobowe z łazienką, TV
WYŻYWIENIE 3 razy dziennie,
od obiadu w dniu przyjazdu do śniadania w dniu wyjazdu
BOŻE NARODZENIE:
24 XII UROCZYSTA KOLACJA WIGILIJNA, 12 potraw
SYLWESTER:
31 XII ZABAWA SYLWESTROWA POŁĄCZONA Z KOLACJĄ
TEL. 575 550 302 KRAKÓW AL. SŁOWACKIEGO 52
TEL. 12 634 23 17 pn-pt 11⁰⁰-17⁰⁰

KRZYŻÓWKA 47

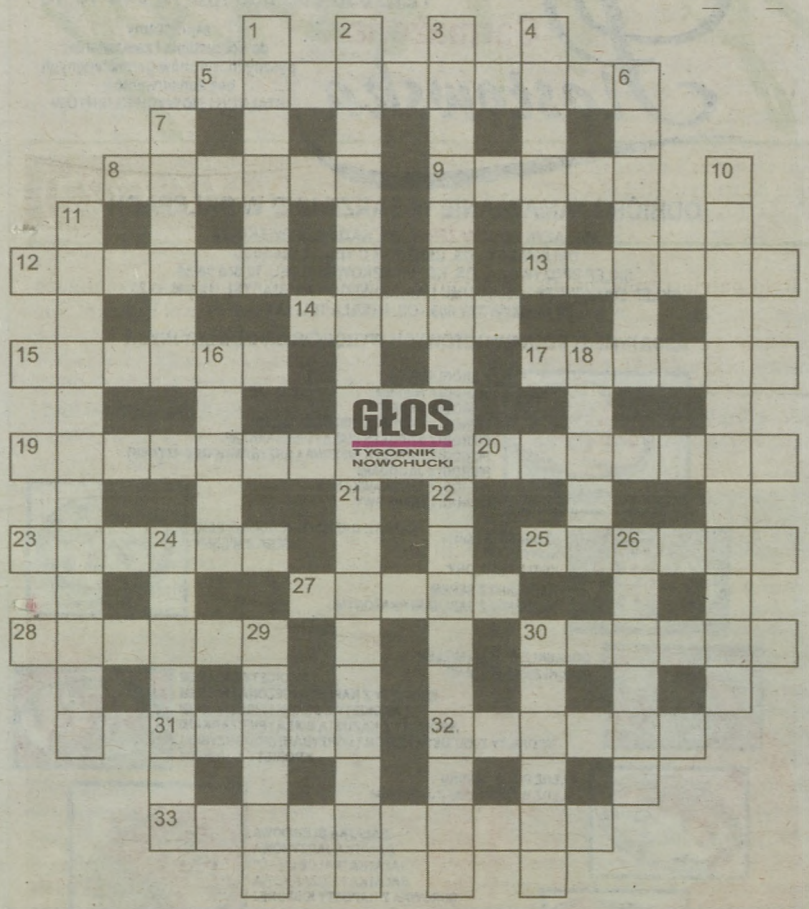

POZIOMO: 5. następstwo, reakcja, konsekwencja, 8. zwycięstwo nad przeciwnikiem, 9. barwny ptak z melodyjnym głosem, 12. dziki lub hodowany ptak łowny, 13. imitacja towaru, 14. przyrząd do tłoczenia powietrza, 15. jeden z przypadków deklinacji, 17. z dużej mały deszcz, 19. element schodów, 20. polski kronikarz i historyk z XV wieku, 23. frontowa część budowli wysunięta ku przodowi, 25. najpospolitszy alkohol, C_2H_5OH, 27. granica, najwyższa liczba, 28. rządzi we wsi, 30. komplet naczyń stołowych, 31. łagodzi wstrząsy w czasie jazdy, 32. wydłużenia żył na podudziu, 33. autor *Starej Baśni*.

PIONOWO: 1. salonowy taniec francuski, 2. wyrafinowana przewrotność, 3. dzieło Stradivariusa, 4. część *Pana Tadeusza*, 6. wyraz utworzony przez przestawienie głosek innego wyrazu, 7. lista błędów drukarskich, 10. zabieg diagnostyczny polegający na oglądaniu wnętrza jamy brzusznej, 11. przywiązywanie wagi do rzeczy błahych, 16. graniczą z Nepalem, 18. łyk, 21. odgradzanie się od ogółu, ekskluzywność, 22. użytkowanie na podstawie umowy, 24. porasta brzegi jeziora, 26. między Atlantykiem a Oceanem Indyjskim, 29. mieszka obok, 30. żużel.

Rozwiązanie krzyżówki nr 45:

POZIOMO: 5. chronometr, 8. rytuał, 9. wąwóz, 12. Gruzja, 13. tyrada, 14. pinia, 15. cykady, 17. apatia, 19. Polanie, 20. Kolombo, 23. krypta, 25. powiew, 27. polka, 28. knedel, 30. mrowie, 31. Tomsk, 32. Ardeny, 33. podkomorzy.

PIONOWO: 1. chluba, 2. pogłowie, 3. podwozie, 4. welwet, 6. rezerwa, 7. myszka, 10. podniebienie, 11. grzybobranie, 16. denat, 18. polio, 21. protektor, 22. inkubator, 24. podstęp, 26. wiosna, 29. lambda, 30. meduza.

ŚLADY PO POMNIKU GRUNWALDZKIM I ZESPÓŁ ŚLĄSK

NOWOHUCKA KRONIKA FILMOWA

686. odcinek Nowohuckiej Kroniki Filmowej rozpocznie opowieść o śladach po Pomniku Grunwaldzkim, które możemy odnaleźć w Nowej Hucie. Pomnik został postawiony na Placu Matejki w 1910 r. dla upamiętnienia pięćsetnej rocznicy bitwy z zakonem krzyżackim. Ufundował go wybitny kompozytor i polityk Ignacy Jan Paderewski - „Praojcom na chwałę – braciom na otuchę". W 1940 roku został on rozebrany przez Niemców, a jego pozostałości zostały wykorzystane w różnych miejscach. Na cmentarzu w Grębałowie znajduje się pomnik kombatantów z II Wojny Światowej wzniesiony z pozostałości po Pomniku Grunwaldzkim. Oryginalne kamienie z pomnika znajdziemy też w skalniaku na os. Zgody, przy Ośrodku Kultury Kraków – Nowa Huta.

W drugiej części Kroniki przeniesiemy się do Nowohuckiego Centrum Kultury, gdzie odbył się koncert Zespołu Pieśni i Tańca Śląsk – „A to Polska właśnie". Przeważającą część programu stanowiły kompozycje lub opracowania muzyczne Stanisława Hadyny z układami choreograficznymi Elwiry Kamińskiej. Widzowie usłyszeli popularne piosenki „Kaczyce", „Karlik", „Karolinka", „Hej te nasze góry", „Helokanie", „Ondraszek", Piekła baba chleb" i „Starzyk" oraz mogli podziwiać opracowania muzyczne do wielu tańców, m.in. „Kołomajek", „Kujawiak", „Krakowiak", „Szot Madziara", czy „Taniec chustkowy".

★★★

Do oglądania najnowszej NKF zapraszamy od piątku 19 XI do kina Sfinks, a także na antenę TVP Kraków.

NA STRAŻY MIASTA

● 3 listopada o godzinie 2.20 do dyżurnego straży miejskiej wpłynęła interwencja z os. Albertyńskiego, że przy klatce na chodniku leży nietrzeźwy młody chłopak, nie reaguje na pytania, wokoło niego są porozrzucane rzeczy z jego plecaka, a zgłaszający czeka na miejscu. Strażnicy zastali mężczyznę opartego o ścianę budynku, wyczuwalna była od niego woń alkoholu. Miał bełkotliwą mowę, nie mógł utrzymać równowagi. Strażnicy skontaktowali się z rodzicem chłopaka oraz po konsultacji z dyżurnym Komendy Miejskiej Policji, został przekazany pod opiekę mamy. Z uwagi na wiek nieletniego (16 lat), z całości sporządzono dokumentację i przekazano do VII Komisariatu Policji.

● 5 listopada o godzinie 18.15 patrol strażników miejskich podjął interwencję zgłoszoną przez ochronę „Ogrodu Świateł" na Alei Pokoju, dotyczącą dwóch mężczyzn awanturujących się przed wejściem do kasy, których stan wskazywał na silne upojenie alkoholem. Po rozmowie z ochroną ustalono, iż jeden z mężczyzn przyjechał na rowerze z którego spadł. W związku ze stanem wskazującym na stan nietrzeźwości oraz podejrzeniem zażycia innych środków odurzających oraz informacji od ochrony, że w takim stanie mężczyzna przyjechał rowerem, wezwano za pośrednictwem dyżurnego patrol Policji. Badanie na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu dało wynik 1,14 promila. Ponadto po sprawdzeniu przez Policję okazało się, iż osoba ta jest poszukiwana przez Sąd Rejonowy w Krakowie. Całość sprawy wraz z ujętym mężczyzną przekazano Policji celem dalszej realizacji.

● 3 listopada o godzinie 15.25 do dyżurnego wpłynęła interwencja z ul. Skarżyńskiego, że na płycie lotniska bliżej klubu Gym & fitness znajdują się dwaj nietrzeźwi mężczyźni, jeden leży na płycie a drugi go ciągnie. Mężczyźni byli bardzo wulgarni. Według uzyskanych informacji od postronnych osób, mężczyźni przemieścili się na pas startowy gdzie mieli zachowywać się agresywnie, ponadto zaczepiać i ubliżać postronnym napotkanym osobom. W związku z popełnionymi wykroczeniami podjęto czynności w stosunku do dwu mężczyzn, nałożono mandaty karne. Wobec drugiego z mężczyzny został sporządzony wniosek o ukaranie do Sądu Rejonowego w Krakowie. Ponieważ mężczyźni byli agresywni i pod wpływem alkoholu, zostali doprowadzeni do Miejskiego Centrum Profilaktyki Uzależnień przy ul. Rozrywka 1. Mężczyźni podczas oddawania depozytu do MCPU posiadali karty bankomatowe należące do innych osób, więc wezwano patrol Policji, który zabezpieczył karty i przejął sprawę w ramach posiadanych kompetencji. **(mp)**

BIURO OGŁOSZEŃ
TEL. 12 643-44-33

Z KRONIKI POLICYJNEJ

OSTRZEŻENIE PRZED OSZUSTAMI

Krakowska policja ostrzega przed oszustami, którzy działają pod legendą fałszywego „pracownika banku", „policjanta", czy „wnuczka". W ostatnim czasie na terenie Krakowa doszło do kolejnych oszustw, których ofiarami padają coraz częściej ludzie młodzi, nie tylko seniorzy. 10 listopada b.r. doszło do oszustw za pomocą różnych metod manipulacji.

Pierwsze z nich dotyczyło młodej mieszkanki Krakowa, do której zadzwonił mężczyzna podający się za pracownika banku, w którym kobieta ma założone konto. Poinformował on, że jej oszczędności są zagrożone i koniecznie musi przelać je na inny rachunek bankowy. Podczas rozmowy nieświadoma oszustwa kobieta przekazała fałszywemu pracownikowi banku kod blik. To wystarczyło oszustowi, aby uszczuplić jej oszczędności życia o 47 tysięcy złotych.

Tego samego dnia ofiarą oszustwa metodą „na wnuczka" padła 74-letnia mieszkanka Krakowa, do której na telefon stacjonarny zadzwoniła kobieta podająca się za jej wnuczkę. Pożaliła się seniorce, że spowodowała wypadek drogowy i by nie trafić do więzienia potrzebuje pieniędzy na kaucję. Tym sposobem 74-latka przekazała obcej osobie, która pojawiła się pod drzwiami jej mieszkania 18 tysięcy złotych.

Dzień później doszło do kolejnych trzech oszustw pod legendą „na policjanta i wypadku drogowego". Modus operandi sprawców przestępstwa było podobne. Dzwonili oni do swoich ofiar i podawali się za policjanta przekazując następnie, że bliski członek rodziny spowodował wypadek drogowy i aby uniknąć kary więzienia potrzebuje pieniędzy na poczet rzekomej kaucji, po które w miejscu zamieszania zgłosi się domniemany policjant. W tym przypadku ofiarami oszustw byli seniorzy, którzy łącznie stracili ponad 106 tysięcy złotych.

Nadal popularną metodą oszustwa jest legenda o członku rodziny w tarapatach („spowodowaniu wypadku") i możliwości uniknięcia jego aresztowania poprzez przekazanie pieniędzy „na kaucję". Przestępcy informują przy tym, że przyślą po gotówkę „zaufaną osobę" lub „policjanta". Gdy ofiara nie posiada gotówki w domu lub na koncie bankowym, to zostaje namówiona przez oszustów do zaciągnięcia kredytu lub pożyczki.

Po raz kolejny ostrzegamy i przypominamy jak nie stać się ofiarą oszustwa!

● Należy zachować zdrowy rozsądek i ostrożność – jeśli dzwoni do nas osoba, która podaje się za członka rodziny i prosi o pieniądze nie należy podejmować żadnych pochopnych decyzji.

● Jeśli chodzi o członka rodziny, zadzwoń do niego i dowiedz się, czy faktycznie potrzebuje twojej pomocy. Opowiedz osobie bliskiej o zaistniałym zdarzeniu.

● Nigdy nie udzielaj przez telefon informacji jaką ilość pieniędzy posiadasz w domu, bądź na koncie bankowym.

● Nigdy na czyjeś zlecenie nie przekazuj pieniędzy, nie podpisuj dokumentów, nie zakładaj kont w banku, nie zaciągaj kredytów i nie ujawniaj swoich danych osobowych, numerów PIN, haseł.

● Nie ulegaj presji jaką wywiera telefoniczny rozmówca.

● Poinformuj Policję! Każdą próbę wyłudzenia pieniędzy można zgłaszać w dowolnej jednostce lub dzwoniąc pod numer alarmowy 112 (rozłączając poprzednią rozmowę).

Pamiętaj także !

● Policja nigdy nie prosi o przekazanie pieniędzy i nigdy nie dzwoni z takim żądaniem.

● Policja nigdy nie informuje telefonicznie o prowadzonych działaniach, „akcjach policyjnych". Jeżeli odebrałeś taki telefon bądź pewien, że dzwoni oszust.

NIELEGALNE AUTOMATY HAZARDOWE

Małopolscy funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej wspólnie z Policją zlikwidowali w Krakowie nielegalny salon gier i zatrzymali aż 14 automatów hazardowych. Posiadaczowi nielegalnych urządzeń oraz właścicielowi lokalu grożą wysokie kary finansowe i pozbawienia wolności.

Zatrzymanie nielegalnych automatów do gry to efekt kontroli prowadzonych w pierwszych dniach listopada br. na terenie Krakowa. Funkcjonariusze Małopolskiego Urzędu Celno-Skarbowego wspólnie z policjantami zajmującymi się zwalczaniem przestępczości gospodarczej z Komendy Miejskiej Policji w Krakowie sprawdzali miejsce gdzie mogą być urządzane nielegalne gry na automatach. Działania potwierdziły podejrzenia funkcjonariuszy, bowiem w trzech kontrolowanych lokalach znajdowało się aż 14 nielegalnych automatów, na których urządzano gry bez wymaganej koncesji oraz ich uprzedniej rejestracji. Zarówno właścicielowi nielegalnych urządzeń, jak również właścicielowi lokalu grozi wysoka grzywna oraz kara pozbawienia wolności do lat 3. **(ab)**

MATEMATYKA
Kompleksowa powtórka
+ bieżący materiał.
Tel. 507 869 805

TANIEJ Z „GŁOSEM"

Księgarnia **„ZŁOTY WIEK"** Grażyny Tabor w os. Złotego Wieku 19, pawilon, zaprasza Czytelników „Głosu. Tygodnika Nowohuckiego" na zakupy z 5-procentową bonifikatą książki promowanej w tym numerze.

Kupon jest ważny do 25 listopada 2021 roku.

Imię i nazwisko: .....

Adres: .....

Księgarnia ZŁOTY WIEK poleca książkę Magdaleny Kordel pt. „Zanim wyznasz mi miłość" (wyd. Znak). Wyobraź sobie ciepły dom, w którym zawsze jest miejsce dla kogoś, kto potrzebuje, by go wysłuchać, wesprzeć i przytulić. Zaprzyjaźnij się z Eweliną, która zawsze znajdzie się tam, gdzie ktoś czeka na wyciągniętą pomocną dłoń. W otoczonym górami miasteczku krzyżują się rozmaite ludzkie losy.

Głos Młodej Huty

19.11.2021 e-mail: gmh@o2.pl Nr 46 (782)

WYJĄTKOWE HISTORIE POWSZECHNE. DOM KULTURY

Historia 7

Szachy, czyli strategiczna gra dla dwóch osób prowadzona na 64-polowej szachownicy, to jedna z najstarszych gier znanych na świecie. Za kolebkę szachów uznawane są Indie. Zanim gra trafiła do Europy, kilkakrotnie zmieniała swoją nazwę, a jej reguły uległy znaczącej ewolucji. Swój złoty okres szachy przeżywały w epoce renesansu szczególnie we Włoszech i Hiszpanii. Pierwszy wielki międzynarodowy turniej rozegrano w 1851 roku w Londynie. Od 1927 roku rozgrywane są drużynowe mistrzostwa świata, czyli olimpiady szachowe. W 1926 roku odbyły się pierwsze indywidualne, a trzy lata później pierwsze drużynowe mistrzostwa Polski w szachach. Od drugiej połowy dwudziestego wieku wielką popularność zyskała gra w szachy z komputerem. Dziś wiele osób grywa przez Internet, a szachy przeżywają współczesny renesans. 13 sierpnia 2008 roku rozegrano pierwszą partię szachową pomiędzy szachistą przebywającym w przestrzeni kosmicznej oraz jego kolegami na Ziemi. Partia zakończyła się zwycięstwem pracownika Międzynarodowej Stacji Kosmicznej, amerykańskiego astronauty Grega Chamitoffa.

Nowa Huta już od prawie dziesięciu la także ma swoje mistrzostwa szachowe. W gronie uczestniczek Nowohuckich Mistrzostw Szachowych znalazła się także Emilia Szopa, która w 2017 i 2018 roku stawała na najwyższym podium w swojej kategorii wiekowej. Emilia jest zawodniczką Krakowskiego Klubu Szachistów, najstarszego klubu szachowego w Polsce oraz reprezentantką Polski w turniejach szachowych. W 2019 roku w Pardubicach wspólnie z koleżankami wywalczyły złoty medal Drużynowych Mistrzostw Europy Juniorek do lat dwunastu. W 2021 roku Emilia zajęła ósme miejsce na Mistrzostwach Polski Juniorek do lat czternastu w szachach błyskawicznych. Ma także na swoim koncie wiele sukcesów na szczeblu regionalnym i lokalnym. Pasja i talent Emilii stały się inspiracją do zorganizowania w ARTzonie Ośrodka Kultury im. C.K. Norwida wydarzenia pod tytułem „Nadzwyczajna Szachownica / Rodzinna Rezydencja Artystyczna w ARTzonie". Najważniejszym punktem programu był oczywiście „mały" turniej gry w szachy symultaniczne, podczas którego Emilia jednocześnie stawiła czoła dziesięciorgu śmiałkom w różnym wieku. Oprócz szachowej rozgrywki uczestnicy wydarzenia brali udział w warsztatach tanecznych i rodzinnej sesji fotograficznej, ozdabiali bawełniane torby tematycznymi nadrukami, oraz tworzyli kolorowe przypinki i magnesy. Całość programu została przygotowana przez zespół rodzinny w składzie: Marta, Patryk, Emilia i Natalia przy wsparciu animatorów ARTzony.

Rodzinna Rezydencja Artystyczna w ARTzonie to wydarzenie, podczas którego wybrane rodziny stają się gospodarzami Domu Kultury, przygotowując przy wsparciu zespołu instytucji specjalny program wydarzenia kulturalnego adresowanego do mieszkańców Krakowa. Rodziny – Rezydenci, w swoich działaniach w przestrzeni ARTzony, stają się animatorami życia kulturalnego, prawdziwymi Domownikami, moderatorami i odkrywcami potencjału kreatywnego tkwiącego w społeczności miasta.

Opracowanie: Małgorzata Hajto, koordynatorka projektu WYJĄTKOWE HISTORIE POWSZECHNE. DOM KULTURY

** Tekst powstał w ramach projektu WYJĄTKOWE HISTORIE POWSZECHNE. DOM KULTURY. Dofinansowano ze środków Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu pochodzących z Funduszu Promocji Kultury, Miasta Kraków oraz Rady Dzielnicy XVIII Nowa Huta.*

*** Organizator projektu: Ośrodek Kultury im. C.K. Norwida w Krakowie.*

**** Szczegółowe informacje: Małgorzata Hajto, koordynatorka projektu WYJĄTKOWE HISTORIE POWSZECHNE. DOM KULTURY, ARTzona Ośrodek Kultury im. C.K. Norwida, os. Górali 4, Kraków, m.hajto@okn.edu.pl, tel. 12 644 38 98.*

Było patriotycznie, było edukacyjnie, było wreszcie wspólnie i z zaangażowaniem. Tak podsumować można obchody 11 listopada w Zespole Szkół Specjalnych nr 6 przy ul. Ptaszyckiego.

Szkoła do Hymnu czyli...

ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI W ZSZ NR 6

W odbywających się w dwóch turach ze względów sanitarnych obchodach Święta Niepodległości wzięli udział wszyscy uczniowie szkoły. Do tego dnia część uczniów przygotowywał się jednak dużo wcześniej nagrywając film, który został zaprezentowany na akademii. Rozpoczynał się on słowami „11 listopada to ważne święto dla wszystkich Polaków". W nagraniu kilkunastu innych uczniów w krótkich, prostych słowach opowiedziało nam, za co kochamy nasz kraj, dlaczego możemy być z niego dumni, jaką wartość ma godło, flag, hymn.

Akademia była dla uczniów ZSS nr 6 była nie tylko okazją do obejrzenia filmu czy wspólnego odśpiewania piosenek patriotycznych, dała też możliwość wzięcia udziału w warsztatach. Były krzyżówki z hasłem „ojczyzna", tematyczne karty pracy, poznawanie najważniejszych miejsc na mapie Polski, a także wyklejanie flagi w barwach biało – czerwonych wszystko po to by przybliżyć dzieciom i młodzieży pojęcie patriotyzmu i przypomnieć jaka jest nasza Ojczyzna.

Akademia stała się również okazją do włączenia się w piękne przedsięwzięcie „Szkoła do hymnu". Punktualnie o godz. 11.11, w obecności pocztu sztandarowego uczniowie wraz z nauczycielami oraz pracownikami obsługi odśpiewali cztery zwrotki Mazurka Dąbrowskiego.

GŁOS CZYŻYN

Magazyn Informacyjny Rady Dzielnicy XIV Nr 5/2021 (154) 19 listopada 2021 r.

CZYŻYNY W OBIEKTYWIE

Od 5 listopada Ogród Doświadczeń im. St. Lema rozświetli wystawa „Królewna Śnieżka – Ogród Świateł". Na widzów w parku będzie czekać niemal 30 instalacji świetlnych oraz atrakcje multimedialne w tematyce jednej z baśni Braci Grimm. Wystawę możecie Państwo odwiedzać aż do 27 lutego 2022 roku. Cennik i dodatkowe informacje na stronie https://krolewnasniezka.ogrodswiatel.pl/cennik/

26 października 2021 roku WSA wydał wyrok w sprawie pola wzlotów, na obszarze którego powstaje Małopolskie Centrum Nauki Cogiteon. Wojewódzki Sąd Administracyjny uchylił decyzję Ministra i poprzedzającą ją decyzję Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o wpisaniu do rejestru zabytków tzw. pola wzlotów. W uzasadnieniu wskazano, że ochroną ma być objęty zabytek jako taki i organ powinien zbadać, czy pole wzlotów wypełnia definicję zabytku. Stwierdzono, że istotą ochrony nie może to być ochrona terenu zielonego, tylko zabytku. Organ powinien wyjaśnić dlaczego obszar ma być chronimy. Sąd przywołał, że istnieją podobne zabytki, jak np. teren gdzie miała miejsce bitwa pod Grunwaldem. Organ w postępowaniu powinien rozważyć istnienie interesu społecznego, czy jest potrzeba ochrony, skoro wpisane są już inne zabytki z tego obszaru.

Rozbudowa skrzyżowania Centralna/Sołtysowska. Termin zakończenia – I kwartał 2022 r.

Doświetlamy chodniki. Nowe latarnie na os. 2 Pułku Lotniczego.

Zgodnie z Państwa oczekiwaniami przywrócony zostanie trawnik przy ul. Włodarczyka. Kierowcy zrobili dziki parking, Zarząd Zieleni Miejskiej w Krakowie na wniosek Rady Dzielnicy postawił słupki i zasiał na powrót trawę.

Szanowni kierowcy, wolne miejsca postojowe znajdziecie wzdłuż ulicy Włodarczyka na odcinku od stacji Statoil w kierunku ul. Braci Schindlerów.

Porywisty wiatr przewraca znaki.

Jeśli widzicie powalony znak drogowy, ale też gdy nie świeci latarnia lub pojawiła się dziura w jezdni, zachęcamy aby zgłaszać usterki bezpośrednio do Zarządu Dróg Miasta Krakowa. Można to zrobić wysyłając wiadomość na maila zgloszenia@zdmk.krakow.pl albo telefonicznie na całodobowy numer 12 616 75 55.

KAPELA WESELNA ZOSTAŁA MISTRZEM CZYŻYN

Tegoroczne Halowe Mistrzostwa w Piłce Nożnej organizowane przez Radę Dzielnicy XIV Czyżyny oraz XXX Liceum Ogólnokształcące, os. Dywizjonu 303 nr 66 w Krakowie zostały rozegrane.

Turniej w Czyżynach odbył się na wysokim poziomie.Za jego organizację z ramienia czternastki odpowiedzialny był Łukasz Hodor- przewodniczący komisji sportu i rekreacji oraz Zarząd Rady Dzielnicy XIV.

W małym finale rozgrywanym grupowo spotkały się drużyny: Czyżyn i Nowohucka Amatorska Liga Futsalu.

Po zaciętej, wyrównanej i emocjonującej walce mały półfinał wygrała drużyna Czyżyn z wynikiem 6:5.

Natomiast w finale zmierzyły się dwie najlepsze drużyny: Kapela Weselna (wbrew pozorom to nie zespół muzyczny, a sześcioosobowa drużyna piłkarska) i Dzikie Węże, które nie zawiodły swoich kibiców reprezentując profesjonalną piłkę nożną i dostarczając wielu emocji podczas rozgrywek. Po bardzo wyrównanym meczu drużyna Kapela Weselna, która jest także świeżo upieczonym Mistrzem Polski wygrała z wynikiem 3:2.

Kapitanem tej ekipy jest Łukasz Aleksander a rozgrywającymi zawodnikami byli: Łukasz Wrzosek, Piotr Dębski, Norbert Jasowicz, Dawid Serafin oraz Dariusz Nowak.

Po zakończonych rozrywkach zostały wręczone puchary dla najlepszych zespołów oraz nagrody indywidualne ufundowane przez Rade Dzielnicy XIV Czyżyny.

Najlepszym strzelcem został **Mateusz Ziółko** z drużyny Czyżyn, a najlepszym bramkarzem został **Kasper Burkat** z Dzikich Węży.

Najlepszy zawodnik turnieju to **Dawid Serafin** z Kapeli Weselnej.

Natomiast nagroda Fair Play trafiła do drużyny Nowohuckiej Amatorskiej Ligi Futsalu.

Wszystkie mecze sędziował wychowawca w-f z XXX LO p. **Mirosław Zając**, który wykazał się dużym profesjonalizmem i został nagrodzony dyplomem Super Sędziego.

Wszystkim drużynom dziękujemy za sportową walkę, a Dyrekcji XXX LO bardzo dziękujemy za bezpłatne użyczenie sali i pomieszczeń szatni.

Łukasz Hodor
Fot. B. Krupa

Rada i Zarząd Dzielnicy XIV Czyżyny os. Dywizjonu 303 nr 34, tel. 12 647-61-64, e-mail: rada@dzielnica14.krakow.pl, www.dzielnica14.krakow.pl. Zarząd: przewodnicząca – Anna Moksa, zastępca przewodniczącej – Regina Zadęcka, członkowie zarządu: Bogdan Krupa, Grzegorz Mączka i Bożena Stanek. Godziny otwarcia biura: poniedziałek i wtorek: 9–17,środa, czwartek 8–12, piątek 8–12. Redakcja kolumny – Rada Dzielnicy XIV Czyżyny.

Na przykładzie dużego zarządcy i administratora zasobami mieszkaniowymi w nowohuckiej aglomeracji

PRAWDA O PODWYŻKACH OPŁAT ZA MIESZKANIA

Coraz częściej w tabloidach kolorowych ukazują się informacje o drastycznych podwyżkach opłat za mieszkania. Z reguły obwinia się za to zarządców i administratorów zasobów mieszkaniowych. Pod chwytliwymi tytułami ukazują się teksty, że spółdzielnie mieszkaniowe i zarządcy wspólnot podnoszą czynsze bez opamiętania. Zatem jako rzetelna i uczciwa gazeta w najbliższym czasie postaramy się przybliżyć na naszych łamach informacje o wzroście opłat za mieszkania, które zależą od zarządców i administratorów, a także te które wynikają z podnoszenia opłat i cen przez dostarczających media i usługi dla tych, którzy zarządzają mieszkaniami. Rozpoczynamy od opłat za centralne ogrzewanie i pośrednio za c.w.u., bo one też wynikają z cen energii cieplnej.

W nowohuckiej dzielnicach jednym z największych zarządców i administratorów zasobami mieszkaniowymi jest PPU ADREM S.A. Zarządza on blokami zarówno w starej i nowszej części aglomeracji nowohuckiej. Znajdują się tam różne domy podlegające określonym regułom prawnym. To daje dużą możliwość porównania opłat w zależności od dokonanych procesów termodernizacyjnych i zastosowanych rozwiązań opomiarowania poboru energii cieplnej. To u tego administratora widać jak wiele zależy od dokonanych prac zmierzających do oszczędności ciepła, ale także od obiektywnych uwarunkowań. Albowiem stara część Nowej Huty podlegająca ochronie konserwatorskiej nie może zastosować w pełni wszystkich termodernizacyjnych rozwiązań. W rezultacie opłata ryczałtowa za 1 metr kwadratowy ogrzewanego mieszkania waha się w granicach 2,70 zł do 7,60 zł.

★★★

Porównanie opłat za pobór energii cieplnej w przypadku tego zarządcy i administratora jest jak najbardziej reprezentatywny, bo ukazuje w pełni wszystkie uwarunkowania. Po pierwsze większość mieszkań w nowohuckiej aglomeracji jest opomiarowana na zasadzie ryczałtu za 1 m kwadratowy. Niestety są starsze zasoby budowane w minionych latach, gdy nie przywiązano większej uwagi do oszczędnego gospodarowania energią cieplną. Dzisiaj buduje się mieszkania w pełni opomiarowane licznikami ciepła i wody. Pozwala to na to rzetelne i sprawiedliwe rozliczanie tych mediów. W przypadku wody i odprowadzonych ścieków daje się jeszcze nadrobić beztroskie lata minione. Montuje się coraz więcej wodomierzy i to z nakładkami radiowymi pozwalającymi na odczyt zewnętrzny, dlatego to medium można rozliczać w miarę sprawiedliwe nawet w starych zasobach mieszkaniowych. Nie da się tego uczynić w pełni z rozliczeniem energii cieplnej. W starszych blokach istnieje po kilka pionów dostarczających ciepło do mieszkań i to uniemożliwia inwestycje opomiarowanie tych mieszkań licznikami ciepła. Poszukiwanie rozwiązań pozwalających na oszczędzanie energii doprowadziło do nowych rozwiązań, które mają wpływ na jej gospodarowaniem. Po pierwsze jest to modernizacja instalacji c.o. poprzez wprowadzenie nowoczesnego węzła cieplnego z automatyką pogodową i zaworami podpionowymi. To już pozwala na pobór ciepła w budynku dostosowany do warunków zewnętrznych, czyli temperatury „na polu". Po drugie jest to termomodernizacja rozumiana jako ocieplenie ścian, stropów, a także zastosowanie nowoczesnych termooszczędnych okien i drzwi zewnętrznych. Po trzecie jest to możliwość instalowania nowoczesnych elektronicznych podzielników kosztów na grzejnikach, które w połączeniu z zainstalowanymi termozaworami na grzejnikach daje możliwość indywidualnego oszczędzanie energii cieplnej w poszczególnych mieszkaniach. Nie jest to tak optymalne rozwiązanie jakie dają licznika ciepła w najnowszych mieszkaniach, ale okazuje się, że ma to istotny wpływ na opłaty za c.o. w starszych budynkach, gdzie nie ma możliwości zainstalowania liczników ciepła lub jest to bardzo drogą inwestycją połączoną w przyszłości z dużymi kosztami obsługi.

★★★

Każda Wspólnota Mieszkaniowa w budynkach administrowanych przez PPU „ADREM" S.A. posiada regulaminy podjęte w drodze uchwał: ● regulamin rozliczania centralnego ogrzewania (c.o.) i ciepłej wody (cwu); ● regulamin rozliczania zimnej wody i odprowadzenia ścieków. Regulaminy ustalają zasady rozliczania faktur z MPEC za dostarczone do budynku ogrzewanie i ciepłą wodę użytkową oraz faktur z Wodociągów Miejskich za zimną wodę i odprowadzeni ścieków. Regulaminy regulują również zasady, kiedy instalacje są nie opomiarowane lub kiedy wodomierz lub ciepłomierz, albo podzielnik ciepła uległ uszkodzeniu. Dwa razy w roku analizowane są koszty jakie ponosi Wspólnota Mieszkaniowa z tytułu centralnego ogrzewania i ciepłej wody. Biorąc pod uwagę, że zdecydowana większość budynków nie posiada opomiarowania dostarczonego ciepła do ogrzewania w poszczególnych lokalach (brak ciepłomierzy lub podzielników ciepła), stawka zaliczki za c.o. ustalana jest w oparciu o: ● koszty jakie Wspólnota poniosła w poprzednim okresie grzewczym; ● ilość GJ z poprzednich okresów grzewczych; ● aktualne cenniki MPEC. W oparciu o takie analizy ustalane są stawki zaliczek na pokrycie kosztów centralnego ogrzewania w danym roku. Natomiast po zakończeniu roku, koszty wynikające z faktur MPEC rozliczane są również w stosunku do 1m kw. powierzchni użytkowej wszystkich lokali. Porównanie ustalonych i wpłacanych zaliczek do faktycznych kosztów powoduje, że właściciele otrzymują po zakończeniu roku, rozliczenia kosztów centralnego ogrzewania swojego lokalu, z którego wynika, że albo powstała nadpłata (mniejsza ilość GJ) albo zaliczki nie pokryły faktycznych kosztów (większa ilość niż planowano GJ) i każdy właściciel musi dopłacić różnicę.

★★★

W inny sposób rozlicza się lokale, które są opomiarowane, bo ciepłomierze wskazują ilość dostarczonych do lokalu GJ. To samo dotyczy podzielników ciepła, gdzie firmom specjalistycznym zlecono zamontowanie podzielników w oparciu o wcześniej przeprowadzony audyt budynku i każdego lokalu. Wyraźnie to widać analizując stawki za 1 m kw. centralnego ogrzewania na poszczególnych osiedlach. Osiedla położone w nowej części Nowej Huty jak osiedle Na Wzgórzach, Na Stoku, Kazimierzowskie, Jagiellońskie, Albertyńskie, Przy Arce nie podlegające ochronie konserwatorskiej, w większości są po termomodernizacji i modernizacji instalacji centralnego ogrzewania. Różnice między poszczególnymi budynkami spowodowane są tym, że jedne wspólnoty zdecydowały się na opomiarowanie grzejników poprzez zainstalowanie podzielników ciepła, a inne nie. I tak np. dwa takie same budynki-wieżowce, będące po termomodernizacji i modernizacji instalacji c.o., różnią się tym, że na budynku, gdzie zainstalowane są od już od 10 lat podzielniki ciepła stawka za 1 m kw. powierzchni lokalu wynosi 3,15 złotych za 1 m kw. natomiast na takim samym budynku, ale bez podzielników ciepła stawka wynosi 4,80 złotego. Takich przykładów jest więcej, które wskazują, że opomiarowanie ciepła powoduje wymierne korzyści finansowe, właściciel zamiast otwierać okna, zmniejsza na głowicach ilość ciepła dostarczanego do grzejników. Korzysta na tym również środowisko. Stare osiedla Nowej Huty objęte nadzorem konserwatorskim mają dużo wyższe stawki za centralne ogrzewanie, dochodzące miejscami do 7 złotych i nieco więcej za 1 m kw. w lokalu. Na tych osiedlach sporadycznie wykonywane były prace związane z ociepleniem budynków w ramach termomodernizacji, a częściej przeprowadzano jedynie kompleksowe modernizacje instalacji c.o. I tu też widać wyraźnie, które budynki są po modernizacji instalacji c.o., a które nie. Odzwierciedla się w ponoszonych opłatach niezależnych od zarządcy.

★★★

Opłaty za dostawę energii cieplnej są niezależne od zarządcy i administratora zasobów mieszkaniowych. Jest on tylko pośrednikiem pomiędzy mieszkańcem, a dostawcą tej energii. Rachunki wystawia Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej S.A., które jest dystrybutorem ciepła, czyli jego dostawcą. Jednak to nie to przedsiębiorstwo dyktuje ceny za ciepło, lecz producent energii cieplnej. W przypadku Krakowa jest to dwóch głównych producentów Polska Grupa Energetyczna S.A. w Łęgu, firma państwowa, podległa sprawującym władzę w Polsce oraz firma czeska CEZ w Skawinie. Uzgadniają oni ceny sprzedawanej energii także z państwowym Urzędem Regulacji Energetyki, a zatem podstawowy wpływ na cenę dostarczanej do naszych do mieszkań ma państwo, czyli ludzie rządzący obecnie Polską. Warto rzucić okiem jak rosną opłaty za energię cieplną w ciągu ostatnich lat od stycznia 2018 do sierpnia 2021.

Tabele obrazujące wzrost cen zamieszczamy na końcu tekstu!

I tu jest podstawową odpowiedź na pytanie kto odpowiada za podwyżki opłat ponoszonych przez użytkujących mieszkania. Na pewno za to nie odpowiadają zarządcy zasobów mieszkaniowych, tylko ci co obecnie windują ceny dostarczanej energii do tych tylko płatników.

Tak też jest z innymi opłatami wnoszonymi przez właścicieli do swoich zarządców zasobów mieszkaniowych w przypadku wody i odprowadzanie ścieków, czy energii elektrycznej zużywanej do celów wspólnych np. na klatkach schodowych. Przypomnę na koniec, że zarządcy zasobów mieszkaniowych pobierają zależne od nich opłaty w postaci stawki za eksploatację i konserwację oraz stawki remontowej zależnej od prowadzonych prac modernizacyjnych w danej nieruchomości. Zatem otrzymując podwyżkę opłat za mieszkanie mylnie nazywaną czynszem warto spoglądnąć na przesyłane wyliczenia i je przeanalizować. To nie spółdzielnie mieszkaniowe, czy inni zarządcy zasobów mieszkaniowych podnoszą te opłaty lecz dostawcy mediów, a oni są tylko pośrednikami w ich pobieraniu i przesyłaniu do tych dostawców. Wkrótce powrócę do innych składników opłat za mieszkania wynikających z zewnętrznych uwarunkowań takich jak woda i kanalizacja, opłat za windy, wzrost opłat za prąd zużywany do celów wspólnych, czy rosnących podatków ponoszonych przez zarządców zasobów mieszkaniowych.

Jedno jest pewne to nie spółdzielnie mieszkaniowe i zarządcy wspólnot mieszkaniowych podnoszą czynsze lecz wynika to z rosnących cen dostarczanych mediów i wzrostu podatków za które odpowiadają rządzący obecnie naszym krajem. Pamiętajmy, że te rosnące ceny za media odczujemy jeszcze bardziej ponosząc bezpośrednio koszty opłat za gaz, którego cena rośnie szybko oraz energię elektryczną, której cena wzrośnie od nowego roku o ponad 20 procent.

SŁAWOMIR PIETRZYK
Fot. autor

Podwyżki cen energii cieplnej z MPEC (w GJ)

Termin obowiązywania	Styczeń 2018	Styczeń 2020	Styczeń 2021	Sierpień 2021
Cena zakupu GJ	24,99 zł	26,54 zł	30,07 zł	33,07 zł
Cena przesyłu GJ	16,84 zł	17,89 zł	19,25 zł	19,25 zł
Razem	**41,83 zł**	**44,43 zł**	**49,32 zł**	**52,32 zł**
Procent podwyżki		**6 %**	**18 %**	**25 %**

Podwyżki cen energii cieplnej z MPEC (w MW)

Termin obowiązywania	Styczeń 2018	Styczeń 2020	Styczeń 2021	Sierpień 2021
Cena zakupu MW	5558,95 zł	5898,27 zł	6691,46 zł	7376,55 zł
Cena przesyłu MW	3576,43 zł	3598,69 zł	3675,22 zł	3675,22 zł
Razem	**9135,38 zł**	**9496,96 zł**	**10366,68 zł**	**11051,77 zł**
Procent podwyżki		**4%**	**13%**	**21%**

INFORMATOR HANDLOWO-USŁUGOWY

SŁUŻBY MIEJSKIE I LOKALNE

Pogotowie Ratunkowe 999 **(także N. Huta)**.

Toksykologia 12 411 99-99.

Straż Pożarna 998, 12 646-01-10.

Policja 997.

Policja Nowa Huta: os. Zgody (VIII KP) 12 61-52-910, os. Złotej Jesieni 11C (VII KP) 12 61-52-911, 12 615-33-19.

Straż Miejska 986.

Pogotowie gazowe 992.

Pogotowie dźwigowe 12 644-23-08.

Pogotowie c.o. 12 644-38-46.

Wodociągi 12 648-28-61.

Pogotowie ADREM (elektr., c.o., wod.-kan.-gaz) 12 644-19-69, 12 643-27-43. **ADREM awarie poza budynkiem** 12 644-12-10.

Pogotowie elektryczne dla os. Oświecenia 12 647-05-65 w dni powszednie i 12 647-15-87 w dni świąteczne.

Całodobowy telefon zaufania dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin 12 411-60-44.

MEDYCYNA I ZDROWIE

▼ **GABINET KARDIOLOGICZNY.** Lek. med. Krzysztof Ideć, os. Hutnicze 10/3. Rejestracja: 12 357-36-12.

▼ **KOMPLEKSOWE LECZENIE STOMATOLOGICZNE**: leczenie kanałowe, protetyka, implanty. Kraków, os. Słoneczne 11, lokal U 1.
Tel. 12 644 89 01, kom. 664 395 417. Pon.–pt. 9.00–19.00. www.bjb.net.pl.

▼ **PRACOWNIA USG – LEK. MED. B. STĘPIEŃ** – os. Handlowe 8, tel. 12 644-78-26 lub 696-047-450: badania jamy brzusznej, tarczycy. Czynna: poniedziałek 12.00–16.00 oraz środa i piątek 9.00–12.00.

▼ **NAPRAWA PROTEZ ZĘBOWYCH.** Wzmacnianie metalem. Tel. 608-205-981.

USŁUGI RÓŻNE

▼ **TELEWIZOR ANTENY.**
Tel. 12-640-00-42, 609 586 881.

▼ **USŁUGI SZKLARSKIE, oprawa obrazów,** os. Jagiellońskie 19, Pawilon Handlowo-Usługowy koło kościoła ARKA (wejście z tyłu).
Tel. 12 647-86-50, 504-552-197.

▼ **PRZECHOWALNIA ROWERÓW** (z możliwością przeglądu) **i OPON** (całoroczna). Plac targowy PIAST, paw. 3.
Tel. 647-13-88, kom. 0502-730-087.

▼ **SALON FRYZJERSKI** „Dorota" (damski, męski, dzieci).
Pl. Targowy „Piast", paw. 26, 27.
Tel. 506-529-863.

▼ **ZAKŁAD PIECZĄTKARSKO-GRAWERSKI, Adam Sroka,** przeniesiony z os. Niepodległości do Borzęcina 797A.
Aktualny tel. 14 68-46-756, e-mail: zaklad@odznaki.pl.

▼ **ROWERY** – sprzedaż, części, akcesoria, serwis, naprawy, komis, malowanie ram. FHU „Elmar", plac targowy PIAST, paw. 3.
Tel. 647-13-88, kom. 502-73-00-87.

▼ **ANTEN MONTAŻ**, naprawa telewizorów wszystkich typów u klienta.
Tel. 12 640-00-41, 609-586-881.

POŚREDNICTWA NIERUCHOMOŚCI

▼ **ARKADOM – NAJSKUTECZNIEJSZE BIURO NIERUCHOMOŚCI.** Stowarzyszeni w MSPON, 3 licencje państwowe. Os. Jagiellońskie 19, koło kościoła Arka.
Tel. 12 641-66-74; www.arkadom.pl.

BIURA KSIĘGOWO-PODATKOWE

▼ **FUNDACJA WIĘCEJ SERCA.** Usługi księgowe – pełny zakres – ceny do uzgodnienia. Os. Złotej Jesieni 15 B, lok. 2. Tel. 503-602-661.

BIURA TURYSTYCZNE

▼ **BIURO TURYSTYCZNE Cerro Torre Szkoła Górska,** al. Pokoju 82, 501 568 948, www.szkolagorska-cerrotorre.pl.
Wyjazdy polskie i zagraniczne, górskie wyprawy, pilotaż i przewodnictwo wycieczek, obozy i kursy wspinaczkowe, szkolenia, kursy pierwszej pomocy. Oferta dla grup, szkół, firm, klientów indywidualnych.

USŁUGI MOTORYZACYJNE

▼ **FIRMA AUTOKOMPUTER, Janina Walasek, ul. Makuszyńskiego 9B.**
Tel. 12 644-18-80, 12 684-19-00 (01, 02), pon.–pt. 8.00–18.00. Badania techniczne pojazdów do 3,5 ton (przeglądy rejestracyjne): okresowe, zasilanych gazem, rejestrowanych po raz pierwszy za granicą, powypadkowych. Komputerowy system pomiaru i kontroli układów jezdnych samochodów osobowych i busów oraz ich regulacja. Komputerowy pomiar sprawności amortyzatorów.
www.stacja-autokomputer.pl. E-mail: autokomputer@op.pl.

▼ **AUTOMYJNIA I STUDIO DETAILINGU „SPLASZ". MYCIE RĘCZNE.** Ul. Fatimska 6, tel. 644-72-39. Całodobowy parking.

▼ **ZŁOMOWANIE** samochodów, wystawianie zaświadczeń, transport. 12 681-01-41, 0605-100-845.

KWIACIARNIE

▼ **KWIACIARNIA „KALINA",** os. Centrum D1, czynna od pn. do pt. w godz. 8–19, w soboty 8–17, w niedziele 9–15.
Tel. 12 644-33-36. Przyjmujemy zamówienia z dostawą do domu.

▼ **KWIACIARNIA „CUPIDO"**, pl. Targowy Bieńczyce 6, tel. 641-46-35.
Czynna: pon.–sob. 6.00–19.00, niedziela 9.00–16.00. Zamówienia na telefon. Dowóz w obrębie Krakowa. Wieńce, wiązanki okolicznościowe, bukiety.

PRACOWNIE ZŁOTNICZE

▼ **WYROBY ZŁOTE, SREBRNE. Naprawy. Grawerowanie. Skup złota i srebra. Upominki komunijne. Ceny producenta.** Bieńczycki pl. Targowy 5. Tel. 12 685-53-80.

„Umiera się nie dlatego aby przestać żyć, lecz po to by żyć inaczej"
Paulo Coelho

ZAKŁADY POGRZEBOWE
Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych Sp. z o.o.
WWW.PUK.KRAKOW.PL
• ul. Rakowicka 35a, tel. 12/411-47-76, sob. 8.00-14.00
• ul. Reduty 1, tel. 12/411-35-26
• cm. Grębałów, tel. 12/645-31-61
• cm. Podgórze, tel. 12/656-55-11
DYŻUR CAŁODOBOWY
RÓWNIEŻ W NIEDZIELE I ŚWIĘTA
tel. 12/411-45-02, 12/411-45-04
Wszystkie punkty czynne od pon. do pt. od 7.30 do 15.30
KOMPLEKSOWA OBSŁUGA POGRZEBÓW
BEZGOTÓWKOWE ROZLICZANIE POGRZEBÓW

OGŁOSZENIA DROBNE

● **ANTEN** montaż, naprawa telewizorów u klienta.
(12)640-00-42, 609-586-881.

● **CYKLINOWANIA**, 502-069-155.

● **CZYSZCZENIE** dywanów, tapicerki meblowej i samochodowej.
Tel. 513-587-700.

● **DACHY**, papa termozgrzewalna, obróbki blacharskie. 507-896-506.

● **MATEMATYKA BEZ STRESU.** Masz kłopoty z matematyką? Pomogę, nauczę. Tel. 515-082-975.

● **RTV** – telewizory – anteny – serwis profesjonalny od 1985 r.
Tel. 609-719-072.

● **SZKLARZ**, oprawa obrazów, montaż luster, szyby zespolone. Szkolne 30. Transport gratis.
Tel. 600-384-136, (12)644-27-07.

● **TAPICER**. Tel. 784-906-675.

● **ZAWSZE** aktualne. Zakład napraw telewizorów, montaż anten. Profesjonalnie, solidnie, tanio!
(12)640-00-42, 511-942-158.

CORDIA B. KWIECIŃSKA
www.cordia.com.pl
os. Na Skarpie 24 os. Urocze 5
czynne 8.00–15.30
12 644-87-75, 512-179-466
504-180-180
KOMPLEKSOWE USŁUGI POGRZEBOWE
TANIO – CAŁODOBOWO

MATEMATYKA
Tel. 507 869 805

NEKROLOGI I KONDOLENCJE

Tel. 12 643-44-33

Pani

Teresie Samolej

wyrazy głębokiego współczucia

z powodu śmierci

Męża

składają

zarząd Cognor S.A.

wraz z Dyrekcją i Pracownikami
Oddziału Ferrostal Łabędy Kraków

OTWARTE W KAŻDĄ NIEDZIELĘ
ZAPRASZAMY NA ZAKUPY HURT, DETAL HALA I, HALA II
UL. KRZYWDA 1, 30-710 KRAKÓW
Do wynajęcia lokale handlowe – tel. 602-15-30-88, 12 307-11-20

Z

Zdrowie i uroda

ZAPALENIE PŁUC TO NIE CIĘŻSZE PRZEZIĘBIENIE

Rozmawiamy z dr n. med. Iwoną Skrzekowską-Baran ze Szkoły Biznesu Politechniki Warszawskiej

● **Jeszcze całkiem niedawno wiele osób uważało zapalenie płuc za chorobę być może ciężką, ale na pewno niegroźną dla życia. Skąd takie przekonanie?**

– Rzeczywiście, w naszej świadomości zapalenie płuc jest często postrzegane jako cięższe przeziębienie. Nic bardziej mylnego. Wiele zapaleń płuc przebiega łagodnie, co jest związane z odpornością człowieka, jednak część zachorowań pociąga za sobą ryzyko cięższego przebiegu i późniejszych powikłań. Zależy to od wielu czynników: nie tylko od etiologii, czyli przyczyny zakażenia, ale również od odporności pacjenta, jego wieku, od tego, czy ma ochronę pierwotną przed bakteriami i wirusami, czyli czy jest zaszczepiony, czy cierpi na choroby współistniejące. Społeczeństwo się starzeje, chorujemy więc ciężej. Zwłaszcza w obecnym stanie epidemiologicznym, im wyższy wiek pacjenta, tym większe ryzyko ciężkiego zapalenia płuc. Z perspektywy lekarza niezwykle istotna jest etiologia zapalenia płuc. Według danych z 2018 roku, 38% zapaleń płuc pozaszpitalnych to zakażenia wirusowe, 11% to zakażenia bakteryjne, a około 10% ma etiologię mieszaną: zarówno wirusową, jak i bakteryjną. Dane te dotyczą zarówno dzieci, jak i dorosłych. Mimo ogromnego postępu w rozwoju biologii molekularnej, w ponad 40% przypadków nie jesteśmy w stanie wskazać patogenu.

Jeśli chodzi o zakażenia bakteryjne, najczęstszą przyczyną jest Streptococcus pneumoniae, który występuje często z typem wirusa A H1N1 i jest szczególnie groźny dla dzieci i osób po 60. roku życia, z obniżoną odpornością albo obciążonych cukrzycą, POChP i chorobami układu sercowo-naczyniowego. Są też inne bakterie, tj: mycoplazma, chlamydia czy legionella, które wywołują nietypowy obraz kliniczny – gorączka jest tu mniej nasilona i częściej występują objawy spoza układu oddechowego. To tzw. atypowe zapalenia płuc, których obecnie, szczególnie u dzieci, jest sporo...

Musimy też pamiętać o tzw. szpitalnych zapaleniach płuc, które rozwijają się 48 godzin po położeniu pacjenta w szpitalu i mają zupełnie inną etiologię. Powstają poprzez zakażenia bakteriami rezydującymi w danym szpitalu, niestety, często opornymi na antybiotyki. Do tych bakterii należą np. *Pseudomonas areuginosa*, *Escherichia coli* lub *Sterptococcus aureus* (szczepy MRSA) czyli metycylinooporne itp.

● **Mówi Pani o atypowych zapaleniach płuc, słyszymy czasami też o bezobjawowych...**

– Tak naprawdę to określenie w terminologii medycznej nie występuje, ponieważ przebieg choroby i jej leczenie nie różnią się od standardowego zapalenia płuc. Tak zwane bezobjawowe zapalenie płuc może być wywołane zarówno wirusem, bakterią, jak i etiologią grzybiczą lub atypową i dotyczy głównie pacjentów, którzy mają osłabiony układ immunologiczny. Zdarzają się głównie u dzieci, których układ immunologiczny nie jest jeszcze w pełni „wydolny". Objawy tego zakażenia są nietypowe, występują też objawy spoza układu oddechowego. W diagnostyce „bezobjawowych" zapaleń płuc niezwykle pomocne są metody obrazowe, badanie ultrasonograficzne układu oddechowego czyli tzw. przezklatkowe badanie płuc, które w ostatnich latach szybko się rozwija i niezwykle pomaga, nie tylko w diagnozowaniu, ale również w monitorowaniu przebiegu choroby. Oczywiście, możemy sięgać po badania rentgenowskie, na których możemy oprzeć się w diagnostyce zapalenia płuc. Są to jednak badania inwazyjne związane z narażeniem na promienie jonizujące.

● **Jak często chorujemy na zapalenia płuc?**

– Pozaszpitalne zapalenia płuc stanowią między 5 a 12 przypadków na 1000 osób. W Polsce może chorować 300 000 osób rocznie. Wśród osób powyżej 75. roku życia częstość zachorowań jest znacznie większa i może dochodzić nawet do 30 przypadków na 1000 osób. Co prawda, nie mamy jeszcze pełnych danych z okresu pandemii, wiemy jednak, że wzrosła znamiennie liczba przypadków śmiertelnych związanych z zapaleniami płuc. To efekt nie tylko pandemii, ale również rozwoju antybiotykooporności, która występuje na całym świecie i skutkuje zwiększonym ryzykiem powikłań oraz zgonów naszych pacjentów.

● **Skoro aż 38% zapaleń płuc ma etiologię wirusową, a wirusów nie leczy się antybiotykami, to skąd ta antybiotykooporność?**

– Dopóki w wirusowym zapaleniu płuc nie dochodzi do nadkażenia bakteryjnego, rzeczywiście nie powinniśmy stosować antybiotyków. Antybiotykooporność jest zjawiskiem powszechnym i wiąże się nie tylko z wieloletnim nadużywaniem antybiotyków, ale też z używaniem antybiotyków niewrażliwych na dany patogen. Doprowadziło to do zmniejszenia liczby skutecznych leków i tym samym do wzrostu niepowodzeń terapeutycznych, częstszych powikłań czy zwiększonej śmiertelności. Ta oporność eliminuje z terapii antybiotyki pierwszego wyboru, musimy więc sięgać po tzw. terapie ratunkowe, które są bardziej toksyczne i znacznie bardziej kosztowne. W codziennej praktyce potrzebujemy czułych metod, które pozwolą na skuteczną diagnozę i odpowiednio wczesne wdrożenie leczenia.

Migracje ludzi oraz towarów wpływają na rozwój tego zjawiska, zatem antybiotykooporność staje się problemem globalnym. Powstają ogniska i epidemie wielolekoopornych zakażeń. Obserwujemy również horyzontalne rozpowszechnianie się klonów bakteryjnych wielolekoopornych, czyli przekazywanie genów oporności wewnątrz i między gatunkami bakterii. Jest to więc proces wielopoziomowy, przez który nasze organizmy coraz słabiej odpowiadają na zastosowane antybiotyki.

● **Czy można oszacować koszty związane z zapaleniami płuc?**

Koszty zapalenia płuc powinniśmy podzielić na koszty medyczne – bezpośrednie, związane z samą chorobą – i koszty niemedyczne, pośrednie, które wynikają z powikłań, występowania niepełnosprawności, a zatem i konieczności wypłacania rent i odszkodowań pacjentom, którzy przeszli ciężkie zakażenie. Koszty medyczne obejmują koszty terapii antybiotykiem, zarówno w leczeniu szpitalnym, jak i pozaszpitalnym, koszt hospitalizacji i wszelkiego rodzaju koszty dodatkowe: personelu, badań czy diagnostyki oraz koszty zużytych zasobów. Diagnostyka zapaleń płuc to nie tylko badania radiologiczne i ultrasonograficzne, ale też badania molekularne czy tomografia komputerowa. Mówi się o miliardowych obciążeniach systemowych leczeniem zapalenia płuc.

Ograniczyć te koszty można między innymi dzięki szczepieniom. Nie jesteśmy w stanie uniknąć dzięki szczepieniom wszystkich zapaleń płuc, ale możemy zaszczepić się przeciw patogenom wywołującym inwazyjną chorobę pneumokokową.

Dzięki tym szczepieniom możemy uodparniać zarówno dzieci, jak i dorosłych. W Polsce szczepimy od 2017 wszystkie nowonarodzone dzieci szczepionką PCV10. Te szczepienia są bezpłatne. Obowiązujące zalecenia rekomendują również szczepienia szczepionką PCV13 osób dorosłych, szczególnie obciążonych chorobami przewlekłymi.

Dzięki wprowadzeniu do programów szczepień ochronnych w grupie najmłodszych (0-2 lat) obserwujemy istotne obniżenie zapadalności na inwazyjną chorobę pneumokokową, na którą składa się nie tylko zapalenie płuc, ale również sepsa pneumokokowa, zapalenie opon mózgowo rdzeniowych czy zapalenie wsierdzia. Ponadto, po wprowadzeniu PCV10 do programu szczepień wśród dzieci do 2. r.ż. obserwujemy spadek częstości występowania ostrego zapalenia ucha środkowego oraz 37-procentowy spadek częstości hospitalizacji z tego powodu wśród dzieci do 3 r.ż. Podkreślenia wymaga również korzystny wpływ szczepionek (PCV10 i PCV13) na spadek częstości występowania zapalenia płuc u dzieci oraz hospitalizacji z nimi związanych.

Poza tym, dochodzi do zmniejszenia częstości występowania chorób pneumokokowych spowodowanych szczepami opornymi na antybiotyki zarówno w populacji dzieci, jak i dorosłych.

Co właśnie ciekawe, korzyści odnoszą nie tylko zaszczepione dzieci, ale również dorośli. Jeśli dzieci nie chorują, zostaje przerwana transmisja zakażenia na dorosłych, szczególnie na tych starszych, obciążonych chorobami przewlekłymi. Uzyskujemy przez to poprawę odporności zbiorowej, populacyjnej. Szczepienia przeciw pneumokokom są opłacalne z punktu widzenia systemu ochrony zdrowia. Dzięki nim zyskujemy zmniejszenie zachorowalności i redukujemy powikłania, przez co bezpośrednio wpływamy na redukcję bezpośrednich kosztów medycznych.

Jeśli chodzi o szczepienia dorosłych po 65. roku życia, to są one zalecane szczególnie u pacjentów obarczonych chorobami przewlekłymi: głównie POChP, ale także cukrzycą, chorobami naczyniowo-sercowymi. Dorosłych szczepi się tylko raz i dzięki tej jednorazowej dawce można uniknąć ciężkiego przebiegu choroby, powikłań czy zgonu. Powinniśmy też szczepić kobiety po 27. tygodniu ciąży, bo to z kolei zabezpiecza noworodki do momentu zaszczepienia ich po urodzeniu.

Skoro mowa o seniorach i kobietach w ciąży, nie mogę nie zapytać o krztusiec...

Przeciw krztuścowi szczepimy od wielu lat dzieci. Zgodnie z kalendarzem finansowane są szczepienia do 14 r.ż w schemacie podstawowym i dawkach przypominających. Powinniśmy jednak pamiętać o stosowaniu u dorosłych raz na 10 lat dawki przypominającej. Nasza odporność z czasem wygasa i nawet przechorowanie nie daje nam trwałej odporności. Szczepienie przeciw krztuścowi polecane jest głównie osobom starszym, z chorobami przewlekłymi, a także personelowi medycznemu, a od roku 2021 jest zalecane przez GOLD u pacjentów z rozpoznaniem POCHP.

● **Jaka profilaktyka w czasie pandemii jest najskuteczniejsza?**

– Ograniczanie kontaktów, reżim sanitarny i profilaktyka pierwotna czyli szczepienia – to daje nam ogromne zyski zdrowotne i ekonomiczne. Przede wszystkim szczepmy się przeciwko chorobie COVID-19. Pamiętajmy o szczepieniu przeciw grypie co roku, o krztuścu co 10 lat, oraz zaszczepieniu się przeciw pneumokokom.

● **Na co jeszcze zwróciłaby Pani uwagę?**

– Biorąc pod uwagę zwiększoną liczbę zapaleń płuc w czasie pandemii, powinniśmy przede wszystkim myśleć o prewencji pierwotnej czyli o szczepionkach. Szczepienia, szczepienia i jeszcze raz szczepienia! I oczywiście reżim sanitarny. Tylko to jest w stanie uchronić nas przed zwiększającym się zagrożeniem ciężkiego przebiegu zapalenia płuc.

● **Dziękujemy za rozmowę.**

(f, Stowarzyszenie Dziennikarze dla Zdrowia)

CitoReh
Dietetyka
Dietetyka online:
porady przez Internet
pod adresem: www.citoreh.pl
Dietetyka stacjonarna:
porady stacjonarne, analizy i pomiary komputerowe zawartości tłuszczu, masy mięśniowej i wody w organizmie.
Prosimy o telefoniczne lub mailowe uzgodnienie terminu wizyty!
Os. Złotej Jesieni 2, 31-826 Kraków (pok. 222, II piętro)
Tel. 12 641 65 14
lub 696 999 958
e-mail: dietetyka@citoreh.pl
http://www.citoreh.pl

PRACOWNIA RENTGENOWSKA
Wykonujemy zdjęcia:
→ kręgosłupa
→ klatki piersiowej
→ kostne, zębów
i panoramiczne zębów
os. Urocze 2
Tel. 12 644-92-82

Vident
lek. stom. Andrzej Zimoch
tech. dent. Marcin Słowiak
os. Boh. Września 1
STOMATOLOGIA
PROTETYKA
PEŁNY ZAKRES USŁUG
tel. 12/641-48-08
KORONY, MOSTY, PROTEZY
EKSPRESOWE NAPRAWY
tel. 12/645-93-33

WODOCIĄGI
Miasta Krakowa

Przypadający 19 listopada Światowy Dzień Toalet, to dobra okazja, by przypomnieć zasady prawidłowego korzystania z urządzeń sanitarnych.

„To się w ścieku nie mieści!" – tak brzmi przewodnie hasło jednej z kampanii edukacyjnych Wodociągów Miasta Krakowa. Porusza ona problem zatykania toalet odpadami takimi jak środki higieniczne, resztki jedzenia, gruz, włosy, etc.

W ramach kampanii, Wodociągi Miasta Krakowa rozpoczęły akcję #zatkałosie dedykowaną spółdzielniom mieszkaniowym i wszystkim podmiotom, które pragną zadbać o czystość oraz higienę urządzeń sanitarnych.

Pamiętajmy, toaleta to nie śmietnik – użytkujmy ją zgodnie z jej przeznaczeniem.
Wiele zależy od nas samych – przyłącz się do akcji!

F.H.U. "ELMAR" s.c.
rowery
ROWERY
SPRZEDAŻ • SERWIS • KOMIS
CZĘŚCI I AKCESORIA ROWEROWE
31-625 Kraków, os. Piastów 60 A, paw. 3, Plac Targowy "PIAST"
tel. 12 647 13 88 www.elmar.interial.pl elmar@interial.pl
kom. 502 730 087 www.elmar-rowery.pl sklep@elmar-rowery.pl

Zaufaj gwiazdom, zwłaszcza tym, które Ci sprzyjają

HOROSKOP

BARAN (21 III–20 IV). Masz wielkie oczekiwania i wymagania wobec osób bliskich. Zresztą wobec siebie też nie stosujesz taryfy ulgowej. Nie przesadzaj, musisz niestety swoje górnolotne plany realnie oceniać i dostosowywać do możliwości.

BYK (21 IV–20 V). Krok naprzód w interesach. Masz szczęście trafiać na odpowiednich ludzi w odpowiednim czasie. Teraz również spotkasz kogoś, z kim można będzie podyskutować na każdy temat, co prognozuję dobrą współpracę.

BLIŹNIĘTA (21 V–21 VI). Z bólem serca, ale zerwiesz jakiś układ koleżeński, który do tej pory był dla Ciebie ważny. Może nie warto przekreślać coś, co dość długo stanowiło dużą wartość. Trzeba też umieć wybaczać innym potknięcia.

RAK (22 VI–22 VII). Trochę nieporozumień w rodzinie. Masz w tym także swój udział. Zamiast więc rozpamiętywać sytuację i doszukiwać się winnych, możesz szczerze porozmawiać o tym, co Cię dręczy. Na pewno nastrój ulegnie poprawie.

LEW (23 VII–22 VIII). Najbliższe dni, to dla Ciebie czas intensywnej pracy. Generalnie pożegnałeś lato i starasz się podążać za uciekającym czasem i wieloma zajęciami. Będziesz zaaferowany i na razie nie ma mowy o innych rzeczach.

PANNA (23 VIII–22 IX). Pogorszyła się sytuacja w Twoich układach rodzinnych. Teraz wiele wysiłku będzie Cię kosztowało, by poprawić atmosferę i pozyskać przychylność bliskich osób. Ale warto podjąć takie starania, będzie spokojniej.

WAGA (23 IX–22 X). Drobne problemy, z którymi powinieneś się zmierzyć, wynikają głównie z Twojej łatwowierności. Bądź ostrożniejszy w kontaktach z ludźmi. Poza tym, mimo wszystko, jak zwykle masz bardzo dużo szczęścia.

SKORPION (23 X–21 XI). Rzuciłeś się w wir pracy. Masz szereg spraw do załatwienia w prowadzonym biznesie. Problem w tym, że chcesz działać wyłącznie samodzielnie, a nie zawsze jest to możliwe, nie zawsze przynosi zamierzone efekty.

STRZELEC (22 XI–21 XII). Zwróć większą uwagę na swoje zdrowie. Może Cię dopaść przeziębienie lub inna przypadłość. Warto pamiętać, że nie jesteś nieniszczalny. W natłoku zajęć, zaplanuj więc od czasu do czasu, także jakiś relaksujący luz.

KOZOROŻEC (22 XII–19 I). Znakomity tydzień jeśli chodzi o sprawy zawodowe. Będziesz zadowolony z osiąganych wyników. Nawet Ci się nie śniło, że w niektórych zagmatwanych, urzędniczych sprawach, wszystko pójdzie tak gładko.

WODNIK (20 I–18 II). Czekają Cię spore wydatki, ale będą to koszty podejmowane w słusznej sprawie. Uda Ci się wkrótce uregulować wszelkie zobowiązania pieniężne i podjąć jeszcze działania dla podreperowania rodzinnego budżetu.

RYBY (19 II–20 III). Monotonny, bez większych uniesień, ale generalnie spokojny tydzień przed Tobą. Już dawno o tym marzyłeś, by nie ścigały Cię terminy i niezałatwione sprawy. Teraz właśnie będziesz mieć sporo czasu dla siebie.

SAMANTA

Spotykają się dwie znajome:
– Wiesz, straciłam na wadze.
– I nie cieszysz się?
– No nie, bo kupiłam wczoraj wagę za 100 zł, a dzisiaj jest w promocji o 50% taniej.

★★★

Pogrzeb w małym miasteczku, chowany jest sklepikarz, wyjątkowo nieprzyjemny typ. Ksiądz zagaduje:
– Może ktoś z obecnych powie kilka ciepłych słów o zmarłym?
Zapada długa cisza, zebrani drapią się po głowach, patrzą jedni na drogich i kręcą z rezygnacją głowami. Cisza robi się doprawdy niezręczna. Na szczęście gdzieś z tyłu słychać stukanie laski, podchodzi do trumny starowinka, na oko 100 lat. Patrzy na zebranych, nabiera powietrza i mówi zdecydowanym głosem:
– Jego brat był jeszcze gorszy!

★★★

Mężczyzna dzwoni:
– Dzień dobry, czy to poprawny numer CBA dla anonimowych sygnalistów zgłaszających przypadki korupcji?
– Tak, poprawny panie Józefie...

★★★

Blondynka podchodzi do taksówki:
– Czy ta taksówka jest wolna?
– Wolna, wsiadaj pani...
– Nie, dziękuję, śpieszy mi się, szukam szybkiej.

★★★

Przychodzi studentka historii na egzamin ustny.
– Pani powie coś o oświeceniu – mówi egzaminator.
– Aaa, to jest pytanie z tych podchwytliwych. Oświecenie jest na prąd.

Danie á la Kmita

DYNIA PIŹMOWA FASZEROWANA

Składniki: dynia piżmowa, 4 łyżki oleju rzepakowego, średnia cebula, 300 g mięsa mielonego, 100 ml wody, 3 ząbki czosnku, 3 łyżki krojonych pomidorów z puszki, 2 gałązki świeżego rozmarynu, 150 g sera żółtego, sól i pieprz do smaku.

Dynię przekroić wzdłuż na pół, wydrążyć gniazdo nasienne i częściowo miąższ. Tak przygotowane skropić olejem i piec w piekarniku rozgrzanym do 180 st. C przez około godzinę. Cebulę pokroić w kostkę i podsmażyć na oleju na jasnozłoty kolor. Dodać mięso, pokrojony w kostkę miąższ dyni, polać wodą, wymieszać i poddusić kilkanaście minut na wolnym ogniu. Pod koniec duszenia dodać pomidory, rozdrobniony czosnek, pokrojone igiełki rozmarynu, oraz sól i pieprz do smaku. Gotowym farszem wypełnić upieczone połówki dyni. Połowę sera pokroić w centymetrową kostkę, a drugą połowę utrzeć na tarce na grubym oczku. Kostki sera dodać do farszu, a starkowanym posypać wierzch. Zapiec w piekarniku na złoty kolor.

Sentencja tygodnia

Miłość. Dwoje ludzi spotyka się przypadkiem, a okazuje się, że czekali na siebie całe życie.

Vitor de Lima Barreto

§ *Akta sprawy...*

Przerwany wypad

Piękna jesień kusi i z takiej okazji postanowili skorzystać państwo R. I chcąc mimo zmiany czasu na zimowy złapać trochę słonecznych promieni – ruszyli w kierunku lasów w pobliżu Zabierzowa. Może słowo ruszyli jest nieodpowiednie, bo wręcz popłynęli tam swoim nowym elektrycznym suvem znanej szwedzkiej marki. Powrót do domu nie był już niestety tak miły – nic dziwnego – auto zostało uszkodzone, na szczęście stracie kart kredytowych i smartfonów zaradzili w miarę szybko policjanci.

Agata Christie dawno temu napisała kryminał pod uniwersalnym tytułem „Zło czai się wszędzie". I jest to prawda, abstrahując od pandemii, a skupiając się tylko na kryminalnych aspektach naszego życia. O tym kompletnie nie myśleli państwo R. Małżeństwo było ostatnio bardzo szczęśliwe w poprawy ich statusu majątkowego.

Otóż pan Mariusz R. po latach gry w lotto wreszcie stał się szczęśliwym zwycięzcą kolejnego losowania loterii. 2 miliony złotych dla pracownika jednego z urzędów były jak gwiazdka z nieba. Tym bardziej, że wiódł w miarę ustabilizowane życie ze swoją od 25 lat tą samą żoną. I co najważniejsze nie zamierzał specjalnie nic zmieniać. No może poza remontem mieszkania, zakupem nowych mebli, sprzętów oraz wymianą samochodu. Reszta poszła na lokaty i pomoc finansową dla córki przy zakupie mieszkania w Warszawie.

I chyba bardzo dobrze, że szybko wydał sporą część wygranej, bo przy dzisiejszej inflacji na pewno by pożałował nadmiaru odłożonych i tracących na wartości pieniędzy. W każdym razie obojgu 50-latkom żyło się szczęśliwie, mogli się też oddawać częściej swej pasji, czyli obcowaniu i fotografowaniu przyrody. I taki też mieli plan, udając się pewnego dnia w okolice Zabierzowa. Wsiedli do nowiutkiego błękitnego, elektrycznego i luksusowego volvo, zabierając nowy sprzęt fotograficzny.

Zaparkowali w jakiś zagajniku i ruszyli na spacer. Wycieczka była nader udana – udało im się bowiem zmieścić w kadrze wiele okazów tamtejszej fauny i flory. Po tym planowali pojechać na smażone pstrągi na jedno z pobliskich łowisk. Niestety owe plany musiały ulec zmianie. Otóż charakterystyczny, luksusowy samochód państwa R. zaparkowany w ustronnym miejscu, wzbudził zainteresowanie trzech młodych mężczyzn. Którzy uznali, że właściciel pojazdu, jest osobą mogącą ich wspomóc finansowo. Więc podeszli do auta, pytając czy nic się nie stało, bowiem jak twierdzili, zauważyli kręcące się przy pojeździe podejrzane osoby. Potem poprosili kierowcę o papierosa, gdy ten wytłumaczył, że oboje z żoną nie palą, bardzo niezadowoleni zasugerowali uiszczenie jakiejś opłaty za pilnowanie pojazdu. Gdy pan R. puścił to mimo uszu, chcąc odjechać, wtedy jeden z nich zaszedł volvo od drugiej strony i otworzył drzwi pasażerki. Drugi z kolei domagał się od małżeństwa telefonów komórkowych i portfeli, grożąc pobiciem oraz zniszczeniem auta. Dla podkreślenia wagi swych jeden z agresorów wyjął nóż, a drugi chwycił solidny palik i zapewnił, że zniszczy karoserię. 50-latek widząc, że zamierzają żonę wyciągnąć z kabiny, zdecydował się spełnić ich żądania. Napastnicy zabrali aparaty fotograficzne, smartfony, gotówkę i karty bankowe. A na koniec uszkodzili samochód, przecinając opony. I uciekli, odjeżdżając zaparkowanym niedaleko terenowym starym nissanem z bardzo charakterystycznym bagażnikiem i tzw. snorkelem czyli specjalną „fajką" do chwytu powietrza przy przejeździe przez wodę.

Na szczęście dla napadniętych w kilka chwil po napadzie w pobliżu pojawił się inny samochód i jego kierowca wezwał policję. Ofiary błyskawicznie zablokowały karty, a funkcjonariusze mogli zacząć szukać sprawców. Pomógł w tym opis nietypowego auta. Zatrzymano ich w dwa dni później. trzej osobnicy w wieku 24–27 lat, to mieszkańcy Wieliczki. Którzy nie pierwszy raz w takich okolicznościach dokonali napadu. Potwierdziły to zresztą znalezione w ich domach łupy. Wszyscy zostali aresztowani, a za rozboje grozi im przynajmniej 12 lat więzienia. ***(mar)***